

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AGJENCIA E SIGURIMIT TË CILËSISË SË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR

AGJENCIA E SIGURIMIT TË CILËSISË
SË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR

UDHËZUES PËR ZHVILLIMIN E LËNDËS GJUHË E HUAJ NË ARSIMIN E MESËM TË ULËT

Material në ndihmë të mësuesit

2023

Koordinoi hartimin e udhëzuesit

Ludmilla Stefani, ASCAP

Koordinoi redaktimin shkencor

Dr. Gerti Janaqi, ASCAP

Dr. Dorina Rapti, ASCAP

Koordinoi redaktimi letrar

Elfrida Begaj, ASCAP

Koordinoi faqosjen

Fatos Gjini, ASCAP

Prodhim i ASCAP, 2023

www.ASCAP.edu.al

Copyright ©, ASCAP

TABELA E PËRMBAJTJES

1	QËLLIMI I UDHËZUESIT TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”	5
1.1	Qëllimi i udhëzuesit	5
1.2	Përdoruesit e udhëzuesit	5
1.3	Struktura e udhëzuesit.....	5
2	RËNDËSIA E LËNDËS “GJUHË E HUAJ”	6
2.1	Qëllimi i mësimdhënies dhe të nxënit në lëndën “Gjuhë e huaj”	7
2.2	Risitë e lëndës së gjuhës së huaj	7
2.3	Shtrirja e lëndës “Gjuhë e huaj”.....	9
3	ZHVILLIMI I KOMPETENCAVE KYÇ NËPËRMJET KOMPETENCAVE TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”	10
3.1	Të nxënit është i orientuar drejt përdorimit të gjuhës në jetën e përditshme	11
3.2	Tematikat që trajtohen në lëndën e gjuhës së huaj janë të larmishme dhe mbulojnë të gjitha fushat e jetës.....	11
3.2.1	Kompetenca digjitale dhe Gjuha e huaj	12
3.2.2	Kompetenca e të nxënit dhe Gjuha e huaj	13
3.2.3	Kompetenca qytetare dhe Gjuha e huaj	13
4	INTEGRIMI NDËRLËNDOR.....	14
4.1	Gjuha e huaj dhe gjuha shqipe	14
4.2	Gjuha e huaj dhe historia, gjeografia e qytetaria	15
4.3	Gjuha e huaj dhe lëndët e fushës “Shoqëria dhe mjedisi”	15
4.4	Gjuha e huaj dhe matematika.....	16
4.5	Gjuha e huaj dhe biologjia	16
4.6	Gjuha e huaj dhe artet	16
4.7	Gjuha e huaj dhe TIK.....	17
5	TEMAT NDËRKURRIKULARE	18
5.1	Zhvillimi i qëndrueshëm	18
5.2	Të drejtat e njeriut.....	19
6	METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIE – NXËNIES NË GJUHË TË HUAJ.....	20

7	PLANIFIKIMI I LËNDËS DHE MODELE TË PLANIFIKIMIT LËNDOR.....	40
7.1	Llojet e planifikimeve	40
7.2	Planifikimi vjetor i lëndës	40
7.3	Planifikimi sipas periudhave	43
7.4	Planifikimi ditor	48
8	VLERËSIMI I NXËNËSVE NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ	63
8.1	Vlerësimi i vazhduar (për të nxënë-for learning).....	64
8.2	Vlerësimi i të nxënësve (testi përmbledhës).....	65
8.3	Vlerësimi me projekt kurrikular.....	66
8.4	Vlerësimi i nxënësve me nevoja të veçanta	82
9	KRITERET DHE REFLEKTIMI PËR DETYRAT E NDRYSHME NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ.....	83
9.1	Kriteret për kryerjen e detyrave	83
9.2	Reflektimi ose komenti i mësuesit (Giving feedback).....	83
9.3	Shembuj për kriteret e vlerësimit të detyrave	84
10	TESTET E ARRITJEVE	89
10.1	Parimet e hartimit të testeve nga mësuesi	89
10.2	Hartimi i testit	90
10.3	Llojet e pyetjeve që hartohen në teste	91
10.4	Modele testesh	107
11	NIVELET E ARRITJEVE.....	118
12	NDRYSHIME POZITIVE QË SJELL VLERËSIMI BAZUAR NË KOMPETENCA	123
13	BIBLIOGRAFIA	125

1 QËLLIMI I UDHËZUESIT TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”

1.1 Qëllimi i udhëzuesit

Udhëzuesi kurrikular për lëndën “Gjuhë e huaj” synon të ndihmojë mësuesit e gjuhës së huaj në Arsimin e Mesëm të Ulët (AMU) në punën e tyre të përditshme për zbatimin e programeve mësimore të bazuar në kurrikulën me kompetenca, si edhe drejtuesit dhe specialistët e arsimit për monitorimin e kësaj kurikule.

Udhëzuesi është hartuar për të mbështetur këta mësues të planifikojnë mësimet krijuese, kuptimplote dhe argëtuese për nxënësit duke përzgjedhur veprimtari dhe strategji të përshtatshme, të cilat do të ndihmojnë nxënësin në procesin e marrjes së njohurive. Fokusi i është dhënë mësimdhënies dhe veprimtarive me në qendër nxënësin, pasi nxënësit mësojnë më mirë kur janë pjesë e këtij procesi. Ata mësojnë nëpërmjet situatave të të nxënësve, teksteve të leximit, që trajtojnë tema të interesit të tyre dhe që përshtaten me zhvillimin moshor dhe nivelin gjuhësor. Nxënësit gjithashtu realizojnë detyra dhe projekte që shkojnë përtej klasës dhe shkollës duke zbuluar në këtë mënyrë se si funksionojnë gjërat në shoqëri dhe në komunitet, pjesë e të cilit janë edhe ata.

1.2 Përdoruesit e udhëzuesit

Udhëzuesi u vjen në ndihmë punonjësve arsimorë në sistemin e arsimit parauniversitar dhe si i tillë përdoret nga:

- mësuesit, drejtuesit e shkollave, nxënësit, prindërit të cilët punojnë së bashku për të përmirësuar cilësinë e të nxënësve dhe rezultateve të nxënësve në lëndën e gjuhës së huaj;
- të gjitha institucionet arsimore në varësi të MAS, njësitë arsimore vendore për zhvillimin profesional, këshillimin, vëzhgimin, monitorimin, kualifikimin e punonjësve arsimorë;
- institucionet e arsimit të lartë që përgatisin mësues në lëndën e gjuhës së huaj, të cilët mund t'i referohen për formimin fillestar të mësuesve të rinj.

1.3 Struktura e udhëzuesit

Udhëzuesi mundohet të japë përgjigje për një sërë pyetjesh dhe çështjesh të ngritura nga drejtuesit e shkollës, mësuesit, nxënësit, prindërit, të cilët herë pas here kanë dilemat e tyre në lidhje me zbatimin e kurrikulës me kompetenca në lëndën e gjuhës së huaj.

Udhëzuesi përfshin

1. Modele të zhvillimit të kompetencave kyçe nëpërmjet lëndës së gjuhës së huaj.
2. Modele të integritit ndërlëndor brenda dhe jashtë fushës së të nxënësve.

3. Metodologji për zhvillimin e lëndës së gjuhës së huaj.
4. Modele të planifikimit kurrikular të lëndës gjuhë e huaj.
 - a. Modele të planifikimit vjetor.
 - b. Modele të planifikimit të periudhës.
 - c. Modele të planifikimit ditor.
 - d. Model planifikimi të projektit në lëndën “Gjuhë e huaj”.
 - e. Modele të punës me PEGJ (Portofoli Evropian i Gjuhëve).
5. Vlerësimi i nxënësve
 - a. Modele të vlerësimit të vazhduar.
 - b. Modele të vlerësimit të projektit.
6. Teste të arritjes
 - a. Parimet e hartimit të testeve.
 - b. Llojet e pyetjeve që hartohen në teste.
 - c. Model testi për një periudhë.

Për trajtimin e këtyre çështjeve në këtë udhëzues operohet në dy drejtime:

Së pari, duke dhënë shembuj konkretë dhe modele për çështje të tilla si planifikimi i mësimdhënies, vlerësimit, punës me PEGJ, apo forma dhe metoda pune për realizimin me sukses të orës mësimore.

- **Së dyti**, duke dhënë sugjerime për një mësimdhënie më cilësore duke pasur si kriter zbatimin e programit mësimor të lëndës ‘Gjuhë e Huaj’.

2 RËNDËSIA E LËNDËS “GJUHË E HUAJ”

Lënda “Gjuhë e huaj” (anglisht, frëngjisht, italisht, gjermanisht etj) ndihmon nxënësin të zhvillojë kompetencën kyç të komunikimit dhe të shprehurit si edhe synon zhvillimin gjuhësor dhe letrar, i cili është boshti themelor për rritjen intelektuale, sociale, kulturore dhe emocionale të nxënësit duke pasur për mision aftësimin dhe orientimin e nxënësit për të vepruar në situata të ndryshme komunikimi në gjuhë të huaj. Lënda “Gjuhë e huaj” edukon nxënësin me të kuptuarin, pranimin, vlerësimin dhe respektimin e kulturave dhe mënyrave të jetesës së popujve të tjerë, duke e bërë atë të pavarur dhe të aftë të përballojë të nxënit gjatë gjithë jetës. Nxënësi, gjithashtu, mëson dhe bindet se gjuha e huaj, si një subjekt njohurish, aftësish,

kulturash dhe vlerash, kërkon kohë dhe praktika të shumëllojshme komunikimi për t'u përvetësuar.

Për më tepër në kontekstin e sotëm social dhe politik, ku lidhjet globale janë gjithnjë dhe më të qëndrueshme, si dhe kur Shqipëria aspiron të integrohet në Bashkimin Evropian, prirja kryesore është krijimi i një mjedisi shumëgjuhësor e shumëkulturore, në të cilin mësimi i gjuhës së huaj kontribuon si në shkëmbimet kulturore midis vendit tonë dhe vendeve të ndryshme, ashtu edhe për të udhëtuar botën, qoftë për shkollim apo për kënaqësi.

2.1 Qëllimi i mësimdhënies dhe të nxënit në lëndën “Gjuhë e huaj”

Qëllimet e lëndës së gjuhës së huaj në arsimin bazë janë;

- zhvillimi i aftësive për të folur, dëgjuar, lexuar dhe shkruar tekste të thjeshta të llojeve të ndryshme, si dhe i të menduarit kritik e krijues;
- përdorimi i gjuhës dhe mjeteve të saj në varësi të situatës dhe qëllimit që kanë nxënësit;
- gjetja e informacionit dhe të kuptuarit e tij.

2.2 Risitë e lëndës së gjuhës së huaj

Trajtimi i lëndës së gjuhës së huaj nëpërmjet kompetencave është risia kryesore e programeve lëndore të gjuhës së huaj. Me kurrikulën e re, gjuha e huaj është strukturuar me tri kompetenca, të cilat janë përshtatur nga Kuadri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët dhe shpjegohen në tabelën e mëposhtme:

KOMPETENCAT E LËNDËS		REZULTATET E TË NXËNIT (NIVELI A2)
1. GJUHËSORE <i>Kompetenca gjuhësore ka të bëjë përvetësimin e rregullave gramatikore, semantike, fonetike, ortografike si dhe pasurimin e fjalorit.</i>	a. Fjalori	Nxënësi zotëron dhe kontrollon fjalor të mjaftueshëm për të shprehur nevojat bazë të komunikimit dhe për të përballuar nevojat e thjeshta të mbijetesës.
	b. Saktësia gramatikore	Nxënësi përdor struktura të thjeshta në mënyrë korrekte, por në mënyrë sistematike bën gabime bazë, si p.sh, ka tendencë të ngatërrojë kohët e foljeve dhe harron të bëjë

		përshtatjet, ndonëse zakonisht është e qartë se çfarë ai/ajo po përpiket të thotë.
	c. Fonetika	Nxënësi shqipton në përgjithësi qartë dhe kuptohet, me përjashtim të një aksenti të huaj, por ka nevojë për përsëritje të njohurive.
	d. Ortografia	Nxënësi kopjon fjali rreth temave të përditshme, p.sh shpjegime si të shkojë diku. Nxënësi shkruan me saktësi fonetike fjalë të shkurtra, që janë pjesë të fjalorit të tij.
2. SOCIO-GJUHËSORE <i>Kompetenca soci-gjuhësore ka të bëjë me dimensionin shoqëror të gjuhës dhe i referohet të mësuarit të akteve të ndryshme të ligjërimit dhe komunikimit në kontekste të ndryshme shoqërore të cilat kanë të bëjnë me statusin shoqëror, gjininë, moshën e nxënësit, si dhe me faktorë të tjerë që influencojnë në stilin dhe regjistrat e gjuhës.</i>	a. Aktet e ligjërimit dhe komunikimit	Nxënësi menaxhon shkëmbime shumë të shkurtra informacioni shoqëror duke përdorur përsëritje dhe shprehje të përditshme të mirësjelljes. Nxënësi mund të bëjë dhe t'ju përgjigjet ftesave, sugjerimeve etj.
3. PRAGMATIKE <i>Kompetenca pragmatike ka të bëjë me njohjen e rregullave dhe parimeve sipas të cilave mesazhi komunikues organizohet dhe strukturohet (zhvillimi i temës, lidhja logjike e ideve, koherenca e mendimeve) dhe realizimin e</i>	a. Fleksibiliteti	Nxënësi zgjeron shprehjet e mësuara nëpërmjet një kombinimi të thjeshtë të elementeve të tyre.
	b. Pjesëmarrja në bashkëbisedim	Nxënësi kërkon vëmendje në një bashkëbisedim të thjeshtë. Nxënësi përdor teknika shumë të thjeshta për të filluar,

<i>funksioneve komunikuese (kërkimi i informacionit, dhënia e këshillës, kërkimi për ndihmë, rënia dakord, përshëndetjet etj).</i>		vazhduar dhe mbyllur një bashkëbisedim.
	c. Zhvillimi i temës	Nxënës tregon një histori ose përshkruan diçka duke u bazuar në një listë të thjeshtë çështjesh.
	d. Koherenca	Nxënësi bashkon grupe fjalësh me lidhëza të thjeshta si “dhe”, “por” dhe “sepse”.

Dy faktorë cilësorë të cilët përcaktojnë suksesin e nxënësit në realizimin e funksioneve komunikuese janë:

- a. Rrjedhshmëria b. Saktësia e të shprehurit

Duke u bazuar tek kompetencat kyçe dhe ato të komunikimit gjuhësor, nxënësi përdor aftësi dhe strategji të përshtatshme për përmbushjen e detyrave në veprimtaritë gjuhësore (me shkrim dhe me gojë): **marrja e informacionit** (të lexuarit, të dëgjuarit), **ndërveprimi** (të folurit ndërveprues, të shkruarit ndërveprues), **produkti** (produkti i të folurit, produkti i të shkruarit) dhe **ndërhyrja** (përmbledhja, interpretimi, perifrazimi, përkthimi etj). Kryerja e vazhdueshme e veprimtarive gjuhësore bën që nxënësi të forcojë aftësitë dhe shkathtësitë e **të dëgjuarit, të folurit, të lexuarit dhe të shkruarit**.

2.3 Shtrirja e lëndës “Gjuhë e huaj”

Lënda “Gjuhë e huaj” është planifikuar në kurrikulën bërthamë si një lëndë me rëndësi për formimin e nxënësit duke filluar që nga arsimi fillor dhe përbëhet nga gjuha e huaj e parë dhe gjuha e huaj e dytë.

Gjuha e huaj e parë (gjuha angleze) fillon në shkallën e parë (klasa I) dhe mësohet deri në shkallën e gjashtë (klasa XII).

Gjuha e huaj e dytë fillon të mësohet në shkallën e tretë (klasa VI) dhe vazhdon deri në shkallën e gjashtë (klasa XII).

Klasa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	Niveli i Synuar
Gjuha e huaj e parë	2	2	3	3	3	3	3	3	3	A2+
Gjuha e huaj e dytë			0	0	0	2	2	2	2	A1

Duke iu referuar *Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët* dhe programeve të lëndës “Gjuhë e huaj” në AMU, nxënësi synon të arrijë deri në fund të klasës së 9-të nivelin A2+.

Më poshtë jepet përshkrimi i nivelit A1 dhe A2 sipas shkallës globale të Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët.

Shkalla Globale A 1	Nxënësi: - mund të kuptojë dhe të përdorë shprehje të përditshme dhe shprehje bazë që synojnë plotësimin e nevojave konkrete; - mund të prezantojë veten dhe të tjerët, të pyesë e të përgjigjet për detaje vetjake si; ku jeton, banon, njerëzit që njeh, sendet që ka etj; - mund të komunikojë në një mënyrë të thjeshtë nëse bashkëbiseduesi flet ngadalë, qartë dhe është i gatshëm të ndihmojë.
----------------------------	--

Shkalla Globale A 2	Nxënësi: - mund të kuptojë fjali dhe shprehje të përditshme që lidhen me fusha të nevojës më të domosdoshme si p.sh; informacion bazë rreth tij dhe familjes, në dyqan, gjeografia e vendit, puna/ët që bën etj. - mund të komunikojë për detyra të thjeshta dhe rutinë që kërkojnë shkëmbim informacioni të drejtpërdrejtë për çështje të njohura dhe të përditshme. - mund të përshkruajë me terma të thjeshta aspekte të formimit të tij/saj, mjedisit rrethues dhe çështje të fushave me interes/nevojë të drejtpërdrejtë.
----------------------------	---

**Shënim: Niveli A2+ është më i lartë se A2, gjithsesi ato kanë të njëjtat tipare kryesore, duke shtuar përshkrues të cilët fokusohen në sasinë e shkëmbimit të informacionit, duke përcaktuar si karakteristike të këtij niveli pjesëmarrjen më aktive të nxënësit në diskutime dhe bashkëbisedime duke u ndihmuar nga bashkëfolësi ose mësuesi.*

Këto përshkrime detajohen më tej në Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ) dhe përdoren nga mësuesi si bazë për të përcaktuar nivelin e arritjeve të nxënësit për çdo klasë.

3 ZHVILLIMI I KOMPETENCAVE KYÇ NËPËRMJET KOMPETENCAVE TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”

Lënda “Gjuhë e huaj” krijon hapësirë për nxënësin të zhvillojë jo vetëm kompetencat gjuhësore por edhe ato kyçe për dy arsye kryesore:

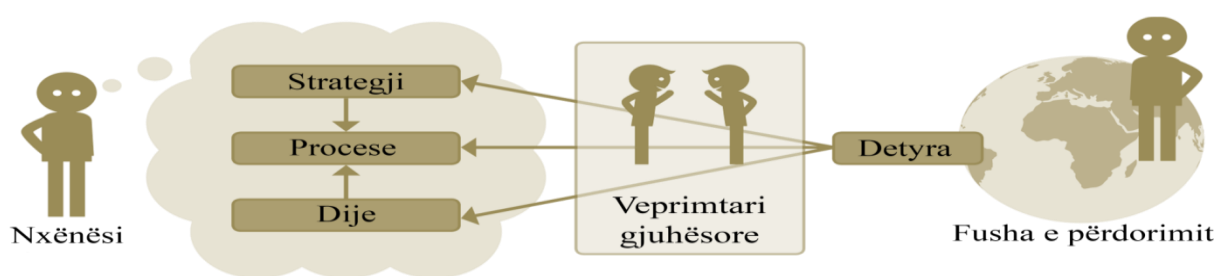
3.1 Të nxënitis është i orientuar drejt përdorimit të gjuhës në jetën e përditshme

Përqasja e adoptuar nga Kuadri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët (KPER) në të mësuarin e gjuhëve të huaja, është e orientuar drejt të vepruarit ku nxënësi konsiderohet si “aktor shoqëror” d.m.th., pjesëtar i shoqërisë, që ka detyra për të përmbushur (të cilat nuk janë vetëm gjuhësore) në rrethana dhe në një mjedis të caktuar dhe brenda një fushe të caktuar veprimi. Komunikimi realizohet nëpërmjet veprimtarive gjuhësore, të cilat janë pjesë e një konteksti më të gjerë shoqëror që ju jep atyre kuptim të plotë. Përqasja vepruese merr gjithashtu parasysh burimet njohëse, emocionale, të vullnetshme si edhe tërësinë e aftësive, që zotëron dhe vë në jetë çdo individ si një aktor shoqëror.

Në bazë të kësaj përqasjeje çdo formë përdorimi dhe nxënieje e një gjuhe, mund të përkufizohet si më poshtë:

“Përdorimi i një gjuhe, duke përfshirë edhe nxënien e saj, përfshin veprime të kryera nga nxënësi, i cili si individ dhe si aktor shoqëror zhvillon një numër kompetencash kyçe dhe në veçanti kompetencën e komunikimit gjuhësor. Nxënësi vë në zbatim kompetencat që zotëron në kontekste dhe kushte të ndryshme (situatat e të nxënitis) dhe kalon vështirësitë për t’u përfshirë në veprimtari gjuhësore. Këto veprimtari përfshijnë proceset gjuhësore, të cilat mundësojnë kuptimin dhe prodhimin e teksteve që lidhen me tema dhe fusha specifike duke mobilizuar strategjitë më të përshtatshme për përmbushjen e detyrave që duhen realizuar. Monitorimi i këtyre veprimeve nga vetë nxënësi, çon në përforsimin ose përmirësimin e kompetencave kyçe.”

Kjo përqasje ilustron në figurën e mëposhtme.

3.2 Tematikat që trajtohen në lëndën e gjuhës së huaj janë të larmishme dhe mbulojnë të gjitha fushat e jetës

- **Jeta e përditshme** (koha e lire, aktivitetet e moshës, planifikimi i kohës, agjenda, sporti, ushqimet, të dhëna personale, plane personale etj.).
- **Jeta shkollore** (planifikimi i udhëtimeve me klasën, rregullat në shkollë, mësimi në shkollë

etj.).

- **Jeta personale dhe shoqërore** (probleme të adoleshencës, festat, personaliteti, marrëdhëniet shoqërore, dëshirat etj.).
- **Bota rreth nesh** (udhëtimet dhe turizmi, kultura, kujdesia për planetin, çështje, përgjegjësitë shoqërore, komuniteti etj.)
- **Bota e komunikimit** (shkenca dhe teknologjia, shpikje dhe zbulime, telefoni, radio, muzika, çështje aktuale.)

Realizimi i kompetencave kyç gjatë procesit të të nxënës, kërkon që mësuesi të lidhë kompetencat kyçe me kompetencat specifike të lëndës. Për të realizuar në praktikë këtë lidhje, mësuesi duhet të përzgjedhë metodat, teknikat dhe mjetet e përshtatshme didaktike për realizimin e çdo kompetence dhe rezultati të të nxënësi. **Kompetenca përcaktohet si harmonizim i njohurive, shkathtësive, vlerave dhe qëndrimeve për të trajtuar plotësisht situatat e kontekstit.** Kur nxënësi punon për të përmbushur kompetencat gjuhësore, ai njëkohësisht është duke zhvilluar edhe kompetencat kyçe.

Mësuesi gjatë procesit të planifikimit të periudhave mësimore si edhe planifikimit ditor, duhet të jetë shumë i kujdesshëm në përcaktimin e rezultatit/eve të të nxënësi për kompetencat kyçe që synon të arrijë nxënësi në shkallën dhe klasën përkatëse. Mësuesi duhet t'i përshtatë ato me rezultatet e të nxënësi të kompetencave të lëndës duke përzgjedhur dhe përdorur përmbajtjen mësimore, mjetet didaktike dhe metodologjinë e duhur përmes të cilave të realizojë sa më mirë këto rezultate.

Shembujt e mëposhtëm të zhvillimit të kompetencave kyç nëpërmjet zhvillimit të kompetencave dhe njohurive të marra në lëndën e gjuhës së huaj nuk janë shteruese. Ato pasurohen nga vetë mësuesit.

3.2.1 Kompetenca digjitale dhe Gjuha e huaj

Gjatë prezantimeve të ndryshme në orën e gjuhës së huaj, nxënësi jo vetëm zhvillon kompetencën pragmatike (zhvillimi i temës, lidhja logjike e ideve, koherenca e mendimeve), por ai përdor edhe mjetet e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit duke ndihmuar në zhvillimin e kompetencës digjitale.

Mësuesi në lëndën e gjuhës së huaj mund të planifikojë veprimtari dhe ushtrime të ndryshme, ku nxënësi të zhvillojë kompetencën digjitale :

Shembull

Pasi është trajtuar tema gramatikore “Koha e tashme e thjeshtë (veta a tretë) në gjuhën angleze, mësuesi prezanton nxënësit me një ushtrim të shkruar në Word ku atij i duhet të zëvendësojë

përemrin **I** (unë) me **she** (ajo) dhe si rezultat nxënësit do t'i duhet të ndryshojë edhe formën e foljes. Mësuesi jep udhëzime të qarta për të punuar në këtë dokument Word-i.

*“Replace ‘I’ with ‘she’ in the following passage. You can use **Find and Replace** for this task. (**Edit>Replace**) . Make any further changes as necessary.*

I come from Albania. I am 15 years old and study at school. I live in a small flat”

3.2.2 Kompetenca e të nxënës dhe Gjuha e huaj

Rezultatet e të nxënës të kompetencave në lëndën e gjuhës së huaj, pasqyrojnë të njëjtën qasje me rezultatet e të nxënës të kompetencave kyçe në këndvështrimin e domosdoshmërisë së tyre në jetë, shoqëri dhe punë.

Shembull

Një nga rezultatet e kompetencës kyçe të të nxënës për shkallën e dytë (klasa 5) është: *“nxënësi prezanton veten, shkollën, familjen, dëshirat, etj., me fjali të mësuar para praktikës”*. Ky rezultat lidhet shumë mirë me njohuritë dhe konceptet që merr nxënësi po në këtë klasë: **Jeta personale dhe shoqërore**(familja, anëtarët e familjes, mamaja, babai, motra, vëllai, shtëpia ime, dhoma ime e gjumit, dhomat e tjera, mobiliat, festat, pushimet, aktivitetet në kohën e lirë).

3.2.3 Kompetenca qytetare dhe Gjuha e huaj

Në programin e klasës IX (shkalla 4) një nga rezultatet e të nxënës të kompetencës qytetare (kompetencë kyçe) është *“nxënësi përcakton rregullat e punës në grup në bashkëpunim me anëtarët e grupit”*.

Shembull

Për përmbushjen e këtij rezultati mësuesi që në fillim të vitit shkollor zhvillon një orë mësimore duke u prezantuar nxënësve situatën e të nxënës *“Puna në grup”*. Për realizimin e kësaj situate të të nxënës, nxënësit në grupe dhe në mënyrë të pavarur krijojnë një listë me 10 rregulla, që ata do të dëshironin të ndiqnin gjatë vitit sa herë që mësuesi do t'i vendosë të punojnë në grupe. Pasi përpilohet lista, mësuesi u kërkon nxënësve të prezantojnë listën e secilit grup dhe në fund të vendosin si klasë për listën përfundimtare. Kjo listë përgatitet si poster nga nxënësit dhe ekspozohet në klasë ku nxënësit i referohen sa herë që punojnë në grupe. Mësuesi monitoron gjithë procesin dhe kërkon që rregullat të respektohen, pasi ato do të jenë edhe pjesë e kriterëve të vlerësimit të punës në grup.

1. Kompetenca për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin dhe Gjuha e huaj

Në programin e klasës VIII (shkalla 4) një nga rezultatet e të nxënës të kompetencës për jetën, sipërmarrjen dhe mjedisin (kompetencë kyçe) është: *“nxënësi përgatit një autobiografi ku*

prezanton veten, të dhënat personale dhe prirjet, që ka për fusha të caktuara, si dhe profesionin e dëshiruar me fjali të thjeshta”.

Shembull

Mësuesi ndihmon nxënësin për përmbushjen e këtij rezultati kur trajton temën “Personalitete të shquara në fushat e ndryshme të jetës” ose “Profesionet” duke organizuar punën me role, ku nxënësit marrin pozicione të ndryshme dhe intervistojnë njëri-tjetrin për dëshirat, avantazhet dhe disavantazhet e një profesioni ose duke realizuar intervista të ndryshme pune etj. Mësuesi ndihmon nxënësit me fjalorin dhe me struktura të ndryshme formulimi fjalish. Gjithashtu, e parë në kontekstin e anasjelltë, nxënësi ndihmohet nga kompetencat kyçe për të përmbushur sa më mirë kompetencat specifike të lëndës dhe për të realizuar veprimtaritë gjuhësore. Si p.sh në varësi të tekstit që nxënësi lexon, ai nuk bazohet vetëm tek kompetenca gjuhësore, por edhe tek kompetenca e të menduarit ose ajo qytetare. Në një rast tjetër nëse nxënësi lexon një tekst si pjesë e një programi të të mësuarit, ai bazohet te kompetenca e të mësuarit për të nxënë.

4 INTEGRIMI NDËRLËNDOR

Gjuha e huaj e pajis nxënësin me njohuri, aftësi dhe shkathtësi që sigurojnë suksesin e tij edhe në fushat dhe lëndët e tjera. Kompetencat gjuhësore janë kompetenca, që ndihmojnë nxënësin në procesin e të nxënies në të gjitha fushat kurrikulare. Konceptet e njohuritë gjuhësore trajtohen e mësohen më mirë në kontekste të caktuara kuptimore dhe ligjërimore, të cilat lidhen ngushtë me fusha tematike të parashtruara në programin e gjuhës së huaj dhe të trajtuara në lëndët e tjera duke e ndihmuar nxënësin të zgjerojë fjalorin dhe të zhvillojë aftësinë e të shprehurit qartë me shkrim dhe me gojë. Duke përvetësuar aktet dhe funksionet gjuhësore, nxënësi mëson si të komunikojnë me të tjerët në mënyrë korrekte dhe gramatikisht të saktë.

Më poshtë po renditim disa shembuj të integritimit ndërlëndor të cilët nuk janë shteruese dhe pasurohen nga vetë mësuesit në punën e tyre të përditshme sipas situatave të krijuara në çdo orë mësimi:

4.1 Gjuha e huaj dhe gjuha shqipe

Gjuha e huaj mundëson nxënësin që të kuptojë më mirë rregullat se si funksionon ajo gjuhë si edhe të bëjë krahasime midis gjuhës së huaj dhe gjuhës amtare. Në lëndën e gjuhës së huaj nxënësi gjithashtu mëson të analizojë tekste dhe mesazhe të ndryshme. Leximi dhe analiza e teksteve letrare ndikon në të kuptuarin e ngjarjeve, marrëdhënieve dhe figurave historike si dhe vlerave shoqërore.

Shembull 1

Nxënësve u kërkohet të emërtojnë në gjuhë të huaj pjesët e ligjëratës në një fjali dheta përkthejnë fjalinë në shqip duke krahasuar më tej pozicionin e secilës pjese të ligjëratës.

Shembull 2

Kur në orën e të shkruarit trajtohet tema “Përmbledhja e një tregimi”, mësuesi pyet nxënësit se cili është autori që ata po studiojnë në lëndën e gjuhës shqipe dhe u kërkon atyre të shkruajnë rreth një tregimi të atij autori me fjali të thjeshta. Mësuesi ndihmon me fjalorin (autori, personazhi kryesor, ngjarja zhvillohet ...) dhe strukturën e të shkruarit.

4.2 Gjuha e huaj dhe historia, gjeografia e qytetaria

Duke lexuar tekste të fushave të ndryshme (*histori, gjeografi, qytetari* etj) nxënësi zgjeron njohuritë për atë fushë dhe gjithashtu fiton njohuri mbi vendet ku flitet gjuha e huaj, të cilën po mëson. Këto njohuri ndërthuren me dijet mbi kulturën e këtyre vendeve, zakonet e doket e tyre, mënyrën e jetesës etj. Nxënësi mëson të ndërveprojë në situata të ndryshme me sjellje etike të përshtatshme, të cilat trajtohen përmes funksioneve gjuhësore, si: të kërkojë falje, të pyesë etj.

Shembull

Mësuesi u kërkon nxënësve të krijojnë një broshurë në gjuhë të huaj për qytetet kryesore historike të Shqipërisë. Për këtë arsye klasa ndahet në grupe (mund të jetë edhe projekt) dhe secilit grup i cakton një qytet për të prezantuar. (pozita gjeografike, traditat dhe gatimet tradicionale për atë qytet, historiku i shkurtër, monumentet kryesore kulturore).

4.3 Gjuha e huaj dhe lëndët e fushës “Shoqëria dhe mjedisi”

Me këto lëndë janë të lidhura tema si: miqësia, marrëdhëniet familjare, marrëdhëniet në shkollë, koha e lirë, festat, ndotja, mbrojtja e ambientit etj, të cilat rekomandohen në Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët. Këto tema shoqërohen me fjalor e struktura gjuhësore, të cilat trajtohen jo si një qëllim më vete, por në një kontekst kuptimplotë dhe edukativ në lidhje me nivelin përkatës.

Shembull

Nxënësve u kërkohet të shkojnë në një treg mallrash në qytetin e tyre ose në rrugën kryesore të qytetit, në të cilën ka shumë trafik. Nxënësit inkurajohen të vëzhgojnë dhe të mbajnë shënime për këtë veprimtari dhe me pas u kërkohet të krijojnë një poezi ose tregim të shkurtër duke përdorur imagjinatën bazuar në vëzhgimet e tyre.

4.4 Gjuha e huaj dhe matematika

Integrimi i gjuhës së huaj me lëndët brenda fushës si edhe të fushave të tjera, ndihmon jo vetëm në lidhjen ndërlëndore, por edhe në pasurimin e një leksiku më specifik dhe përdorimin e tij në jetën e përditshme. Lidhja me *shkencat natyrore* p.sh. me matematikën, me gjuhën e huaj shprehet në të mësuarin e numrave, veprimeve matematikore (mbledhja e zbritja, shumëzimi dhe pjesëtimi).

Shembull

Mësuesi ndan klasën në grupe dhe secilit nxënës i jepet një rol i caktuar: (a) Nëna dërgon dy djemtë e saj të blejnë fruta dhe perime dhe u jep një buxhet të caktuar për të shpenzuar si edhe një listë me artikujt që do të blejnë. Djemtë duhet të vendosin vetë se sa kg do të blejnë për secilin artikull duke parë çmimet dhe duke biseduar me shitësin. Ata duan të kursejnë lekë për të blerë edhe nga një akullore secili.

4.5 Gjuha e huaj dhe biologjia

Në lëndën e biologjisë, lidhja bëhet e qartë duke trajtuar tema, si: pjesët e trupit, ushqyerja, shëndeti dhe mjedisi.

Shembull

Në një orë gramatike me temë “Përemrat pronorë”, mësuesi mund ta lidhë shumë mirë me lëndën e biologjisë ku nxënësit përdorin përemrat në një kontekst të jetës së përditshme:

- a) Përshkrimi i pjesëve e trupit: Mësuesi ndan klasën në grupe dhe secili grup ose përshkruan një foto ose vizatojnë vetë njerëz në veprim ku fokusi do të jetë përdorimi i përemrave pronorë (Her hair is long. He is holding his hands in his pockets.)
- b) Mënyrat e ndryshme të ushqyerjes së pjesëtarve të familjes: nxënësit përshkruajnë mënyrën e ushqyerjes së pjesëtarëve të familjes së tyre ose të shokut duke përdorur përemrat vetorë dhe ato pronorë. (My sister eats healthy. Her breakfast consists of ...; His brother often eats junk food. etc)

4.6 Gjuha e huaj dhe artet

Tema të tilla si sporti, muzika, moda, piktura etj, janë të lidhura ngushtë me fushën e arteve ku nxënësit shkruajnë dhe diskutojnë rreth biografisë ose karrierës së aktorëve, sportistëve etj., të tyre të preferuar.

Shembull 1

Në një orë rimarrje njohurish kur nxënësi ka mësuar ngjyrat, mbiemrat dhe kohën e tashme të vazhduar mësuesi prezanton nxënësit me dy foto ku në njërin luhet futboll Evropian dhe në tjetrën futboll amerikan. Mësuesi u kërkon nxënësve të përshkruajnë fotot dhe i ndihmon ata me fjalor.

-
-
-
-
-
-

Europe	USA
They are playing football. The ball is round, white, and black...	They are playing football too but the ball is not round. It is ...

Shembull

Në një orë ku si rezultat i të nxënit është zhvillimi i aftësisë së të folurit, mësuesi u kërkon nxënësve të zgjedhin aktorin, autorin, sportistin, këngëtarin etj., e tyre të preferuar dhe të prezantojnë jetën dhe karrierën e tij/saj. Nxënësi prezanton në vetën e parë ose në atë të tretë nëse fokusi është përdorimi i foljes në vetën e tretë njëjës.

4.7 Gjuha e huaj dhe TIK

Lidhja me lëndën e TIK-ut, përmes së cilës nxënësi aftësohet të përdorë internetin, e-mail-in, programe të ndryshme, platforma digjitale, aplikacione etj, jo vetëm që e ndihmon nxënësin të marrë informacionin në kohë reale, por gjithashtu e ndihmon atë të eksplorojë të rejtat mbi botën dhe lëndën që ai po studion, të prezantojë sa më bukur dhe në mënyrë logjike idetë dhe opinionet e tij.

Shembull

Mësuesi u jep nxënësve detyra me shkrim ku ata mund të përdorin aftësitë e tyre të marra në lëndën e TIK. Mësuesi përcakton dy grupe (Grupi A dhe Grupi B) të cilat do t'i dërgojnë e-

mail njëri-tjetrit dhe do të bëjnë CC mësuesin. (Grupi A: Mësuesja kujdestare ju ka caktuar të organizoni një ekskursion. Shkruajini një e-mail shokut tuaj ku t'i përshkruani planin tuaj dhe t'i kërkon ndihmë me organizimin; Grupi B: Sapo keni marrë një e-mail nga shoku juaj i cili ju përshkruan planin për organizimin e një ekskursionit si edhe ju kërkon ndihmë. Kthejini përgjigje shokut tuaj.)

Gjithashtu përvetësimi i mirë i gjuhës së huaj ndihmon nxënësin të zhvillojë më tej punën e tij kërkimore në fushat e tij të interesit (histori, shkenca, matematikë etj) pasi shumë materiale gjenden në gjuhë të huaj.

5 TEMAT NDËRKURRIKULARE

Temat ndërkurrikulare janë tema madhore me të cilat përballet shoqëria tani dhe në të ardhmen. Gjuha e huaj ka një shumëllojshmëri zbatimesh në jetën e përditshme dhe është e lidhur me shumë komponentë të arsimit. Kjo lidhje është e dyfishtë sepse ajo jo vetëm merr në konsideratë shumë nga këto komponentë, por edhe kontribuon në realizimin e tyre. Kështu, në shqyrtimin e temave ndërkurrikulare (Identiteti kombëtar dhe njohja e kulturave; Të drejtat e njeriut; Vendimmarrja morale; Zhvillimi i qëndrueshëm; Mjedis; Ndërvlerësim; Bashkëjetesa paqësore.) nxënësi duhet të zgjidhë situata dhe probleme duke marrë pjesë në diskutime dhe debate, duhet të përdorë aftësitë e të menduarit kritik dhe pyetje të nivelit të lartë si dhe të jetë në gjendje të shprehë mendimin e tij duke u mbështetur në fakte dhe argumente, aftësi që i mëson dhe i zhvillon në lëndën e gjuhës së huaj. Përmes situatave të paraqitura në temat ndërkurrikulare, nxënësi ka mundësi të bëjë lidhjet ndërmjet kompetencave komunikative me detyrat e caktuara për realizimin e këtyre temave. Nxënësi mëson të realizojë disa etapa, kur zgjidh një problem apo situatë dhe kjo aftësi kontribuon në rritjen e tij personale duke e ndihmuar atë të gjejë vendin e tij në shoqëri. Nxënësi mund të përdorë anketa, intervista për të bërë analiza rreth mendimit të njerëzve, mund të arsyetojë dhe të argumentojë një vendim të caktuar. Kështu, ai mëson të marrë pjesë në jetën shoqërore në klasë dhe në shkollë, zhvillon një qëndrim të hapur ndaj botës duke respektuar diversitetin.

5.1 Zhvillimi i qëndrueshëm

Mësuesi shpesh shqetësohet pasi nuk është ekspert në çështjet e mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm dhe nuk beson se mund të trajtojë çështje të tilla sidomos në klasa me një nivel të ulët gjuhësor. Kjo nuk duhet të jetë një shqetësim për mësuesin, pasi ai është ekspert në gjuhën e huaj.

Shembull

Në një orë mësimi me temë “ Teknologjia dhe ne”, mësuesi ju tregon nxënësve një foto me dy persona që kanë telefon dhe ju shpjegon se njëri prej tyre blen telefon të ri një herë në dy vjet, ndërsa tjetri një herë në pesë vjet.

- Mësuesi pyet nxënësit:”Cili nga këta persona kujdeset më shumë për ambientin? Pse?”
- Mësuesi ju kërkon nxënësve të pyesin njëri-tjetrin se sa shpesh blejnë telefona celularë dhe t’u përgjigjen pyetjes se cili nga nxënësit kujdeset më shumë për ambientin. Përfitimi i këtij diskutimi është se nxënësi me telefonin më të vjetër do të ndjehet krenar pasi ai ndihmon në ruajtjen e ambientit.

Në këtë mënyrë mësuesi ka ndërgjegjësuar nxënësit për ambientin në të cilin jetojmë dhe zhvillimin e qëndrueshëm, duke i fuqizuar ata të jenë të aftë të marrin pjesë në diskutime dhe debate dhe të jenë pjesë e zgjidhjeve të problemeve të ndryshme.

Pas këtij diskutimi, mësuesi vazhdon me tekstin dhe ushtrimet që janë në libër.

5.2 Të drejtat e njeriut

Edukimi për të drejtat e njeriut zë një vend shumë të rëndësishëm edhe në lëndën e gjuhëve të huaja. Mësuesi duhet të punojë për ndërgjegjësimin e nxënësve duke planifikuar veprimtari të cilat synojnë pajisjen e nxënësve me njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet e duhura për të kontribuar në ndërtimin dhe mbrojtjen e një kulture universale të të drejtave të njeriut në shoqëri.

Shembull

Mësuesi mund të fillojë vitin shkollor me një veprimtari ku i përfshin të gjithë nxënësit për të krijuar rregullat që ata duhet të zbatojnë në klasë. Kjo veprimtari ju jep nxënësve besimin se mendimi i tyre dëgjohet dhe respektohet. Sugjerimet dhe opinionet e nxënësve janë shumë të vlefshme dhe mësuesi duhet të jetë i hapur dhe të bashkëpunojë me nxënësit pasi kjo ndikon në krijimin e një klime pozitive në klasë ku secili merr përgjegjësi dhe respekton rregullat e vendosura nga ata vetë. Më poshtë po japin një model se si mund të organizohet një veprimtari në lëndën e gjuhës angleze:

Classroom rules can be created in a number of ways:

- as a brainstorm (paring down the results in subsequent discussion);
- in small groups that then present their findings to a plenary session of the whole class;
- as individual assignments that the teacher collates for class consideration later.

A good way to begin is by asking children what they “want” (the list may become quite long). Then ask them to choose from this list the items they think are really needed. They should end up with something shorter and much more essential. List these on a chart labelled “Our

Classroom Needs”. Finally, ask them to choose from their “needs” what they think they have a “right” to expect as members of society. List these on a chart labelled “Our Classroom Rights”. Ask why they have chosen as they have.

6 METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIE – NXËNIES NË GJUHË TË HUAJ

Metodat e mësimdhënies janë mjaft të rëndësishme për të realizuar një mësimdhënie efektive. Përdorimi i tyre shërben për zhvillimin gjuhësor të nxënësve dhe konsolidimin e kompetencave kyçe dhe ato të lëndës.

Mësuesit duhet të përditësojnë njohuritë rreth metodave, teknikave dhe strategjive të mësimdhënies me qëllim që të zhvillojnë tek nxënësi dëshirën për dijen, virtytet njerëzore, ambicien për të qenë i suksesshëm dhe aktiv në jetën e përditshme dhe botën e punës.

Ky përditësim do t'i ndihmojë mësuesit gjithashtu për të reflektuar rreth mësimdhënies së tyre si edhe të vlerësojnë pikat e tyre të forta dhe të dobëta. Mësuesit që njohin dhe përdorin teknika të ndryshme në orën e mësimi pa dyshim janë shumë efektiv si edhe adoptohen më lehtë me nevojat e nxënësve dhe me situata të ndryshme me të cilat mund të ndeshen në klasë.

Një nga kompetencat kyçe në kurikulën me bazë kompetencat është kompetenca e komunikimit dhe e të shprehurit. Kjo sjell si detyrë kryesore të çdo mësuesi të gjuhës së huaj që duke mos lënë mënjanë metodat e mëparshme që ka përdorur (Grammar Translation Method, Audio-Lingual Method, Total Physical Response Method etc) të përdorë gjerësisht metodën komunikative në mësimdhënie (Communicative Language Teaching Method). Qëllimi i kësaj metode është që në orën e mësimi gjuha që përdoret të jetë sa më afër gjuhës që përdoret në jetën e përditshme. Kjo do të thotë që mësuesi duhet t'i mësojë nxënësit jo “si të flasin” por “çfarë të flasin” dhe “kur të flasin”.

Disa tipare të kësaj metode janë:

- mësuesi dhe nxënësit përdorin gjuhën që po mësojnë gjatë orës së mësimi;
- gjuha që nxënësit po mësojnë është një mjet për komunikimin në klasë rreth problemeve dhe çështjeve reale të jetës së përditshme;
- funksionet gjuhësore që mësohen përdoren në situata të nxëni të shumëllojshme dhe reale;
- veprimtari të përditshme janë puna në çift, puna me role dhe lojërat pasi ato ngjasojnë me botën reale (gjuha që përdoret duhet të ketë një qëllim);
- theksi vendoset në diskutimin e situatave reale, ku shprehjet dhe fjalori i ri që po jepet, është i përshtatshëm për këto situata;
- gabimet konsiderohen të natyrshme dhe të pranueshme.

Nxënësit mësojnë në mënyra të ndryshme; disa mësojnë më mirë kur shkruajnë, disa kur flasin dhe diskutojnë, të tjerët kur lexojnë ose dëgjojnë. Shumica e nxënësve mësojnë kur i kombinojnë të gjitha këto aftësi. Nxënësit ndryshojnë shumë nga njëri-tjetri, por dy faktorë duket se janë universalë. Nxënësit mësojnë kur (a) motivohen dhe (b) kur nuk kanë ankth.

Tabela e mëposhtme jep veprimtari të ndryshme që mund të përdoren me nxënës të ndryshëm.

Nxënësi dinamik	Nxënësi me imagjinatë	Nxënësi analitik	Nxënësi praktik
Përshkrimi			
Nxënësi është i interesuar të zbulojë vetë informacionin dhe i pëlqejnë metoda të ndryshme në orën e mësimit; mëson duke provuar dhe gabuar.	Nxënësit i pëlqen diskutimi, puna në grup, jep feedback, realist rreth ndjenjave dhe përdor imagjinatën e tij në trajtimin e problemeve; mëson duke dëgjuar dhe duke shkëmbyer ide.	Nxënësi është i interesuar në fakte; i pëlqejnë detajet dhe mendimi i organizuar; mëson më mirë kur i trajton problemet nëpërmjet ideve.	Nxënësi është i interesuar se si funksionojnë gjërat; i pëlqejnë gjërat teknike dhe aktivitetet praktike; mëson më mirë kur i aplikon teoritë në praktikë.
Llojet e veprimtarive			
• Shkrim letrash. • Përgatitje posterash. • Lojëra të ndryshme. • Fjalime. • Pjesëmarrje në skenarë të ndryshëm në lojën me role. • Publikim i punimeve të nxënësve.	• Diskutim rreth përvojave personale • Diskutim rreth pikturave, posterave, vizatimeve etj. • Stuhi mendimesh. • Të dëgjuarit. • Të kënduarit e një kënge. • Intervistat.	• Analizë faktesh • Leksione • Marrje shënime • Ushtrime të kontrolluara. • Lexim në qetësi. • Diktime. • Analizë diagramesh, tabelash etj.	• Formulim pyetjesh rreth mësimit. • Ushtrime që kërkojnë aftësi të menduarit kritik. • Ushtrime me alternative/kombinime • Diskutime në çift ose në grup. • Planifikimi i projekteve. • Ushtrime me hapësira bosh.

• Organizimi i ekskursioneve tematike. • Intervista. • Pyetësorë dhe vëzhgime.	• Leximi i një artikulli të shkurtër, gazete/ tekst • kënge/poemë. • Shkëmbimi i një modeli detyre.		• Tregime të animuar. • Krijim diagramesh, tabelash etj.
--	---	--	---

Mësuesit gjithashtu duhet të marrin në konsideratë stilet e të nxënit dhe veprimtaritë që lidhen me secilin prej tyre.

Stili i të nxënit	Karakteristikat	Veprimtaritë që rekomandohen
Vizual (vizual)	Nxënësi: • preferon të përdorë imazhe, foto, vizatime, harta, grafikë për të kuptuar informacionin e ri. • përdor shprehje “më trego...” “le të shikojmë ...” • e kryen detyrën më mirë pasi ka parë udhëzimet ose pasi shikon një person tjetër që performon më përpara.	• Përdorimi i hartave, grafikëve për prezantimin e njohurive të reja. • Nënvizimi i koncepteve të reja. • Përdorimi i listave, flash cards për rimarrjen e njohurive. • Përdorimi i figurave për prezantimin e fjalëve të reja. • Shkrimi në dërrasë i informacionit dhe koncepteve kryesore. • Nëse punon në kompjuter, të rekomandohet të përdorë fonte dhe ngjyra të ndryshme në organizimin e informacionit.
Auditiv (auditory)	Nxënësi: • kupton informacionin e ri më mirë kur e dëgjon ose kur e diskuton në grup. • përdor përsëritjen si një teknikë e të nxënit dhe përfiton nga përdorimi i	• Përfshirja e nxënësit në diskutime rreth temës së dhënë. • Pyetje për nxënësit rreth materialit. • Nxënësit bëjnë përmbledhjen e mësimit.

	teknikave të mbajturit mend (mnemonic devices). • përdor shprehje si “le ta bisedojmë ...” “le të flasim rreth...” • kryen detyrën më mirë kur i jepen udhëzime me gojë.	• Inkurajimi i nxënësve të regjistrohen kur mësojnë njohuritë dhe konceptet e reja. • Leximi i tekstit me zë të lartë. • Nxënësve u sugjerohet të lexojnë disa herë me zë të lartë.
Prekshëm/kinestetik (kinesthetic/tactile)	Nxënësi: • kupton informacionin e ri më mirë kur i prezantohet nëpërmjet lëvizjes; • mëson më mirë kur e krijon vetë një detyrë dhe ka preference për përvoja fizike; • përdor shprehje si “le ta provojmë...” “si ndiheni...” • kryen detyrën më mirë kur provon vetë dhe mëson duke bërë; • pëlqen eksperimentet dhe nuk i referohet udhëzimeve.	• • Dhënia e listës së materialeve që do duhen për një veprimtari. • Përdorimi i llojeve dhe formateve të ndryshme fletë pune, lapsash etj. • Përdorimi i koncepte të punës me role ose në grup. • Prezantimi i konceptit të ri nga nxënësi nëpërmjet lëvizjes. • Krijimi nga nxënësit i skenarëve për përdorimin e koncepteve të reja. • Vendorsja e nxënësve në role të ndryshme. • Inkurajimi i nxënësve për të përdorur lëvizjet trupore kur mëson koncepte të reja.
Linguistik/ verbal (read and write)	• preferon të lexojë dhe të shkruajë; • prezanton veten si adhurues i të lexuarit dhe që mban shumë shënime; • është në gjendje të shpjegojë konceptet abstrakte me fjalë ose edhe	• Organizimi i lojërave gjuhësore. • Projekte të bazuara në të shkruarin. • Caktimi i detyrave që fokusohen tek analiza letrare e tekstit. • Vizita në librari, bibliotekë. • Nxënësit inkurajohen të hartojnë

	të shkruajë ese; • mëson më mirë kur i jepen ushtrime që kanë të bëjnë me arsyetimin gjuhësor.	fjalorët e tyre. • Nxënësit tregojnë histori që kanë lexuar. • Punimi i ushtrimeve me fjalorin dhe të lexuarin e tekstit.
--	---	---

Mësuesi në punën e tij duhet të përdorë veprimtari, teknika dhe strategji të larmishme për t'ju përshtatur stileve të ndryshme të të nxënit dhe duke e bërë orën e mësimi sa më interesante dhe motivuese për nxënësin.

Më poshtë po listojmë disa teknika dhe aktivitete të ndryshme të cilat mund të përdoren në orën e mësimi:

1. *Eliciting*

Eliciting, nxjerrja e informacionit nga vetë nxënësit, është një term që përfshin disa teknika të cilat e aftësojnë mësuesin për të inkurajuar nxënësit të japin vetë informacion duke mos e marrë atë gati nga mësuesi.

Eliciting ndihmon për të pasur një klasë me në qendër nxënësin dhe krijimin e njohurive të reja mbi njohuritë që nxënësi ka. Eliciting është një teknikë bazë që duhet të përdoret rregullisht dhe jo vetëm në fillim të orës së mësimi, por kurdo që është e domosdoshme.

Mësuesi mund të marrë informacion nga nxënësit (elicit) për çdo gjë në orën e mësimi: fjalor, gramatikë, përvoja, ide etj.

Disa mënyra efektive për të marrë informacion nga nxënësit (eliciting) jepen në shembujt e mëposhtëm:

Shembull

- Mësuesi pyet “What is another way to say _____? Si mund ta themi ndryshe _____?”
(T: “What is another way of saying I am very very hungry?” S:” I am starving.”)
- Nëse nxënësi nuk e di fjalën e re mësuesi jep një përkufizim të thjeshtë të asaj fjale: “ It is something that we drink hot coffee and tea with (a mug)”
- Mësuesi përdor lëvizje dhe mimikën për shpjegimin e fjalëve.
- Mësuesi përdor mjete vizuale.

2. Dialogu

Në përgjithësi dialogu përdoret për të ndihmuar nxënësin të mbajë mend struktura të reja dhe fjalorin e sapo mësuar. Dialogu mund të merret nga teksti, mund ta ketë përgatitur mësuesi ose vetë nxënësit duke ndjekur një model të dhënë.

Shembull

- a. Nxënësit lexojnë dialogun në qetësi.
- b. Në çifte ose në grupe nxënësit praktikojnë dialogun në fillim duke lexuar dhe më pas duke e mbajtur mend.
- c. Nxënësit e zgjerojnë ose e ndryshojnë dialogun duke e përshtatur sipas situatave të tyre personale.

3. Loja me role

Nxënësit marrin role të ndryshme dhe më pas ju jepet kohë të mendojnë duke pretenduar se janë personazhi rolin e të cilit kanë marrë. Kjo teknikë përdoret për të ndihmuar nxënësin që ta konsiderojë një problem nga këndvështrime të ndryshme. Loja me role mund të funksionojë shumë mirë duke pasuar dialogun ku nxënësit marrin rolet e personazheve në dialog dhe krijojnë dialogun e tyre.

- a. Mësuesi krijon situatën për lojën me role.
- b. Nxënësve u jepet një rol dhe koha e duhur për të menduar për rolin.
- c. Zhvillohet debat ose diskutim midis nxënësve sipas roleve.
- d. Nxënësit jashtë rolit të tyre diskutojnë për procesin se si u zhvillua debate.

4. Pyetësor ose studim çështjeje

Kjo teknikë ndihmon nxënësin të formulojë pyetjet dhe të mbledhë informacionin e duhur duke nxitur pavarësinë dhe autonominë e tij në procesin e të nxënës. Gjithashtu kjo teknikë ndihmon krijimtarinë dhe bashkëveprimin midis nxënësve.

- a. Mësuesi shpjegon informacionin që do të mblidhet.
- b. Nxënësit individualisht, në çift ose në grup hartojnë pyetjet e pyetësorit për të mbledhur informacionin që u duhet.
- c. Të dhënat e pyetësorit përpunohen në klasë.
- d. Rezultatet diskutohen në klasë.

5. Diskutimi në grupe të vogla

Kjo teknikë përdoret kur mësuesi do të inkurajojë pjesëmarrjen e nxënësve në klasë dhe gjithashtu ndihmon në mbledhjen e opinionëve dhe ideve të nxënësve si edhe të ulë ankthin e nxënësit për të folur para një publiku të gjerë. Gjatë aplikimit të kësaj teknike mund të krijohet zhurmë në orën e mësimit e cila është e justifikueshme në klasat e gjuhëve të huaja.

- a. Mësuesi prezanton temën.
- b. Formohen grupet dhe jepen pyetje për secilin grup.
- c. Grupet marrin kohë mjaftueshëm për të diskutuar dhe debatuar për temën e dhënë.
- d. Ndahen opinionet dhe përgjigjet e pyetjeve me të gjithë klasën.

Mësuesi përdor strategji të ndryshme për ndarjen e klasës në grupe ose çifte:

Shembull

- a. Grupimi i nxënësve sipas interesave: Nëse në një temë mësimi nxënësit do të diskutojnë për sportet e ndryshme dhe për avantazhet dhe disavantazhet e secilit prej tyre, mësuesi i ndan nxënësit në grupe sipas pëlqimit të secilit nxënës. Grupi A: të gjithë ata nxënës që pëlqejnë ose praktikojnë basketbollin; Grupi B: të gjithë ata nxënës që pëlqejnë çiklizmin etj)
- b. Grupimi i nxënësve sipas ngjyrës së tyre të preferuar: Mësuesi përdor letra ose lapsa me ngjyra të ndryshme për secilin grup dhe nxënësi zgjedh të bashkohet me grupin i cili përfaqëson ngjyrën e tij të preferuar.
- c. Grupimi i nxënësve sipas ditëlindjes së tyre: Mësuesi u kërkon nxënësve të gjejnë shokët ose shoqet të cilët kanë lindur në të njëjtin muaj me të për të krijuar grupin e tyre.

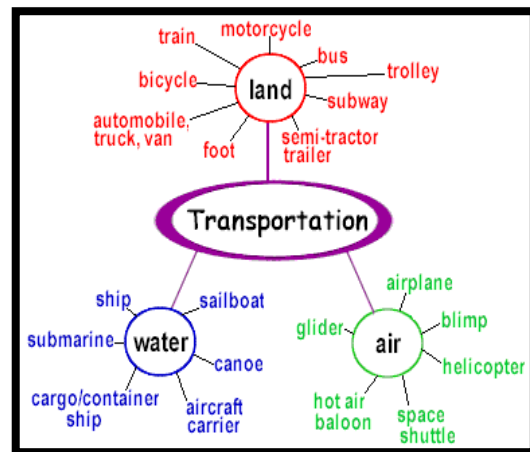
6. Brainstorming

Stuhi mendimesh është një teknikë pune në grup ku secili nxënës përpiqet të gjejë një zgjidhje, të arrijë në një konkluzion për një problem të caktuar ose të gjenerojë ide të reja.

- a. Nxënësit inkurajohen të mendojnë dhe shprehen lirshëm.
- b. Të gjitha idetë listohen në dërrasë ose organizohen në harta semantike dhe nuk kritikohen.
- c. Kur janë shprehur të gjitha idetë bëhet vlerësimi i secilës prej tyre nga nxënësit duke diskutuar më në detaje.
- d. Mësuesi monitoron dhe ndihmon me fjalor dhe saktësim konceptesh.

7. Harta semantike

Harta semantike është një organizim grafik që i ndihmon nxënësit të organizojnë idetë e tyre si klasë, në grup ose individualisht. Në lëndën e gjuhës së huaj harta semantike përdoret për të zgjeruar fjalorin dhe për t'i grupuar fjalët në kategori që lidhen me njëra-tjetrën. Një organizues shpesh shoqërohet me ide dhe është i dobishëm për lidhjet midis ideve dhe koncepteve duke u bazuar në njohuritë e marra për të ndërtuar njohuri dhe koncepte të reja ose për të zgjeruar fjalorin mbi një temë të caktuar.

Organizuesit semantikë zakonisht kanë një koncept qendror që rrethohet nga koncepte të tjera kyçe që e zbërthejnë atë dhe që mund të bëhen edhe më të hollësishme, sa më shumë që largohen nga koncepti qendror.

Shembull

Në temën mësimore “Mjetet e transportit” mësuesi mund të përdorë hartën semantike të mëposhtme për të mbledhur informacion nga nxënësit.

8. Think-Pair-Share (TPS)

Këtë teknikë mësuesi e përdor kur nxënësit duhet të zgjidhin një problem së bashku ose kur nxënësit duhet të dalin me një përgjigje të përbashkët për një pyetje.

- Secili nxënës mendon në mënyrë individuale ose shkruan përgjigjen e pyetjes në fletore (think)
- Mësuesi i vendos nxënësit në çifte ku ata diskutojnë për përgjigjet e tyre (pair)
- Nxënësit ndajnë mendimet e tyre me të gjithë klasën dhe dalin në konkluzione të përbashkëta (share).

Shembull

Një teknikë shumë e mirë për të ndarë nxënësit në çifte është përdorimi i sinonimeve ose të kundërtave të një fjale. Mësuesi përgatit fletë ku në secilën prej tyre është shkruar një fjalë. Nxënësit u jepet kohë të gjejnë shokun/shoqen që ka fletën ku është shkruar sinonimi ose e kundërta e fjalës që ka fleta e tij dhe kështu ai/ajo gjen shokun/shoqen me të cilin do të diskutojë përgjigjet e pyetjes së dhënë.

9. *Know-Want to know-Learned* (KWL)

Di-Dua të di-Mësova është teknikë e cila i ndihmon nxënësit të organizojnë informacionin përpara, gjatë dhe pas një ore mësimi. Mësuesi e përdor këtë teknikë për të inkurajuar nxënësit të jenë sa më aktivë në marrjen e njohurive të reja, në shkëmbimin e rezultateve të të nxënit si edhe për monitorimin e procesit të të nxënit.

- Nxënësit krijojnë tabelën K-W-L
- Nxënësit plotësojnë kolonën e parë (What do you know about this topic?- çfarë dini rreth kësaj teme?). Nxënësit punojnë individualisht ose në çifte. Ndonjëherë mësuesi krijon një listë në dërrasë të të gjitha përgjigjeve të nxënësve. Në këtë fazë mësuesi mund të korrigjojë konceptet e gabuara ose mund ta lërë si detyrë për nxënësit në fund të orës së mësimi.
- Nxënësit plotësojnë kolonën e dytë (What do you want to know about this topic?Çfarë dëshironi të mësoni rreth kësaj teme?)
- Gjatë orës së mësimi ose në fund të orës së mësimi, nxënësit plotësojnë kolonën e tretë. Gjithashtu nxënësit mund të shtojnë pyetje të tjera tek kolona e dytë, të cilat mund të shërbejnë si fillim për orën tjetër të mësimi.

Shembull

Topic: Films/Batman		
What I know	What I want to know	What I have learned
- Batman is a superhero who dresses like a bat. - Batman's sidekick is named Robin. - Batman fights crime in Gotham City - Batman real name is Bruce Wayne	- Who created Batman? - Is Batman friend with Superman? - Is Gotham City a real place? - Why did Bruce Wayne become Batman?	- Batman was created by Bob Kane. - Gotham City is a fictional place, but Gotham City is also nickname for New York City. - Bruce Wayne's parents were murdered by a crook.

10. *Të mësuarit nëpërmjet lojërave*¹

¹ Për më shumë shembuj mund t'i referoheni "Methodology of English Language teaching to Young Learners" <https://www.ascap.edu.al/methodology-of-english-language-teaching-to-young-learners/>

Lojërat kanë një rol të madh në mësimin e gjuhëve të huaja pasi ato sigurojnë një ambient ku fëmijët argëtohen, përfshihen natyrshëm dhe fokusohen në realizimin e lojës pa kuptuar që janë duke mësuar në të njëjtën kohë.

Shembull 1

Title	Simon Says
Materials:	none
Aims:	• to check listening comprehension. • to practice new vocabulary. • to practice classroom instructions.
Procedure:	• Teacher organizes the class into a circle and explains the rules of the game. <i>(Children must only follow instructions, which begin with the phrase “Simon says”, and those children who don’t are out of the game).</i> • Teacher pretends to be Simon for the duration of this game. • Teacher says for example: “Simon says Touch your nose/ears!” and simultaneously does this action. • Children must copy what the teacher does (in this case, they touch their nose/ears). • Teacher repeats this process choosing different actions (the teacher can be as silly as he likes and the sillier the teacher is the more the children will love the teacher for that). • Then the teacher does an action, but this time says only the action and omits ‘Simon Says’. Whoever does the action this time is out and must sit down. (The idea of the game is that children should not perform the action unless the teacher says “Simon says”). • The winner is the last child standing. • To make it harder, the teacher speeds up the actions. • The teacher may reward the children for good behavior by allowing them to play the part of Simon.
  	

Shembull 2

Title	Hangman
Materials:	• board • piece of chalk/markers
Aims:	• to reinforce vocabulary. • to practice spelling skills. • to practice the letters of the alphabet. • to practice “Is there a/an? Yes, there is. No, there isn’t.”).
Procedure:	(This game is best used for 5 minutes at the start to warm the class up or 5 minutes at the end if there is some time left.) • Teacher gives clear instructions of the game to the class. • Teacher thinks of a word and draws dash lines for each letter of that word on the board. • Children are asked to raise their hands and try to answer either by guessing letters or the word itself. • For each incorrect answer, the teacher draws part of the hangman. • The child who guesses correctly, before the hangman is drawn completely, will be the next person to think of a word. Game variations: a) Teacher draws a shark in the sea with its mouth wide open and lots of teeth and a certain number of steps going into the shark’s mouth. The teacher thinks of a word and draws dash lines for each letter of that word on the board. Each time a child says the wrong letter, the teacher draws a stick man going down the steps. They lose (and get eaten by the shark!) if the stick man runs out of steps. b) Teacher draws a person with a parachute with a number of strings attaching the person to the parachute. The children then take turns guessing letters from the alphabet that they think may be in the chosen word. If they guess a correct letter, it’s written above the dash line, giving them the chance to guess what the word is. If they guess an incorrect letter, it is written on the board and one of the parachute strings is erased. The goal of the game is to guess the word before the person loses all of their parachute strings.

11. Të mësuarit nëpërmjet këngëve²

Fëmijët i mësojnë shpejt këngët pasi ato janë ritmike dhe fjalët përsëriten disa herë duke ju dhënë mundësi fëmijëve të mësojnë fjalët dhe strukturat e reja gjuhësore. Këngët mund të integrohen shumë mirë në tema të ndryshme të orëve të mësimit.

Shembull

Në lëndën e gjuhës angleze, në orën e mësimit “In the farm”, mësuesi mund t’u mësojë nxënësve këngën “Old Mac Donald had a farm”.

<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/songs/old-macdonald-had-farm>

12. Përdorimi i teknologjisë/internetit³

Teknologjitë edukative të mësimdhënies kanë evoluar me një shpejtësi marramendëse drejt përfshirjes së mjeteve digjitale në procesin mësimor. Interneti është një burim i dobishëm informacioni për shumë tema dhe një mjet komunikimi me njerëzit. Nxënësi duhet të përdorë aftësi specifike të nevojshme për të hyrë në informacion në internet dhe më shumë e rëndësishme është vlerësimi në mënyrë kritike e informacionit të grumbulluar. Përdorimi i programeve dhe aplikacioneve të ndryshme në mësimin e gjuhëve të huaja është shumë i rëndësishëm. Përdorimi i teknologjisë mbetet gjithmonë një sfidë për mësuesit dhe nevoja për të zotëruar mësimdhënien online është bërë thelbësore. Është shumë e rëndësishme që mësuesit, të cilët nuk janë ende në gjendje të përdorin teknologjinë të motivohen në kërkimin dhe përdorimin e burimeve online në celularë (laptop apo tableta) në mënyrë që mësimdhënia e gjuhëve të jetë efektive për nxënësit. Mësuesit duhet të jenë në gjendje të përdorin burime si: faqe të internetit, blogje dhe mjete digjitale të cilat i ndihmojnë ata të kalojnë me sukses nga mësimi i drejtpërdrejtë në klasë në mësimin online (ose të kombinuar), si dhe të përshtatin ekspertizën e tyre me situatën aktuale.

²Për më shumë shembuj referojuni “Methodology of English Language teaching to Young Learners”
<https://www.ascap.edu.al/methodology-of-english-language-teaching-to-young-learners/>

³Për më shumë shembuj referojuni “Mësimi i Kombinuar në lëndën e gjuhës së huaj”
<https://www.ascap.edu.al/mesimi-i-kombinuar-ne-lenden-e-gjuhes-se-huaj/>

Akelius⁴

Akelius (<https://languages.akelius.com/>) është një platformë digjitale për mësimin e gjuhëve të huaja. Kjo platformë ofron multimedia të pasur interaktive me materiale autentike si video, audio, grafikë vizuale, këngë, lojëra duke e pajisur nxënësit me një përmbajtje kuptimplotë dhe në përputhje me interesat dhe nevojat e moshës.

Kjo platformë ndihmon nxënësit të thellojnë dhe forcojnë njohuritë gjuhësore, të pasurojnë fjalorin e gjuhës së huaj të cilën janë duke mësuar, si dhe të argëtohen në kohën që janë duke mësuar. Përmbajtja e pasur dhe interaktive përbën një nga elementët më të rëndësishëm të cilët ndihmojnë në motivimin e nxënësit dhe mësuesit për të hartuar orë mësimore që i përgjigjen të gjitha stileve të të nxënit.

Kahoot!

Kahoot!, është një platformë lojërash për mësimnxënien që përdoret nga shumë profesionistë në fushën e arsimit dhe edukimit në botë.

Kjo platformë është krijuar për të luajtur, krijuar, zbuluar dhe mësuar. Platforma mund të përdoret në çdo lëndë nga të gjithë mësuesit, për çdo moshë dhe në çdo pajisje duke e bërë procesin e të nxënit më

argëtues dhe gjithëpërfshirës. Nxënësit nuk kanë nevojë të regjistrohen në një llogari. Mësuesi mund ta përdorë këtë platformë në klasë, për mësimin në distancë ose të kombinuar kur është duke përdorur Skype, Zoom ose Google classroom.

⁴ Për më shumë informacion referojuni “English Language Content for Level A0 (Pre A1) in Akelius Digital Learning Platform” <https://www.ascap.edu.al/english-language-content-for-level-a0-pre-a1-in-akelius-digital-learning-platform/>

Shembull 1

Kahoot! mund të përdoret nga mësuesi për të kontrolluar nëse nxënësit e kanë kuptuar një pjesë leximi. Për këtë arsye, mësuesi harton disa pyetje me alternativa dhe ua dërgon nxënësve ku nxënësit mund t'u përgjigjen individualisht ose në grup.

Shembull 2

Një mënyrë tjetër për të përdorur Kahoot është krijimi i kuizeve të ndryshme për koncepte të caktuara gramatikore, gjuhësore ose fjalorin e ri ku mësuesi merr informacion se sa materiali i shpjeguar është kuptuar nga nxënësit. Figura tregon sesi mësuesi e ka përdorur Kahoot! për të testuar njohuritë e nxënësve në përdorimin e fjalëve të reja të mësimit.

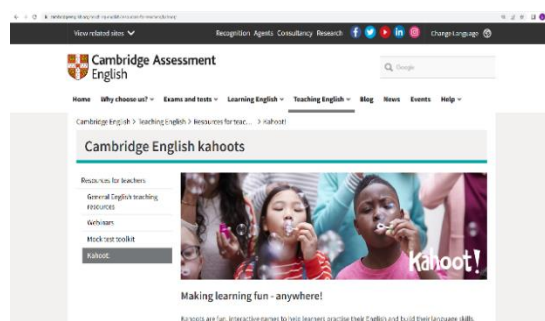
Shembull 3

Për të organizuar një orë mësimi interesante, mësuesi mund ta përdorë Kahoot për të hartuar lloje të ndryshme ushtrimesh si: pyetje të vërteta ose të gabuara, pyetje me po ose jo, pyetje të hapura, sondazhe, stuhi mendimesh etj. Gjithashtu mësuesi mund të hartojë ushtrime ku nxënësi:

- gjen cila fjali është gramatikisht korrekte;
- identifikon fjalën që nuk i përket një grupi të caktuar fjalësh;
- gjen sinonimet ose antonimet e fjalëve të dhëna.

Shembull 4

Mësuesi mund të krijojë ushtrime dhe lojërat e veta me Kahoot! ose mund të marrë modele të gatshme në internet. Një burim shumë i mirë për mësuesit e gjuhës angleze për të përdorur lojëra dhe ushtrime të ndryshme me Kahoot! të organizuara sipas niveleve gjuhësore është faja e Cambridge Assessment English

<https://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/resources-for-teachers/kahoot/>, e cila ofron lojëra Kahoot! pa pagesë.

Bubbl.us

Bubbl.us është një mjet i cili përdoret kur nxënësit janë online dhe ndihmon për organizimin e ideve nëpërmjet hartës së koncepteve.

Hapat për krijimin e llogarisë online janë të thjeshta dhe të shpejta. Si të gjitha hartat e tjera, edhe bubbl.us fillohet me një rreth ku shkruhet ideja kryesore (ose ideja e projektit, nëse nxënësit janë duke punuar për një projekt).

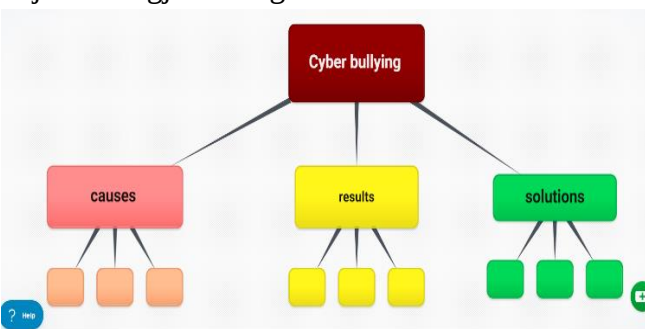
Hartat e krijuara mund të ruhen për t'u punuar më vonë ose të ndahen me nxënës të tjerë.

Shembull 1

Figura tregon punën që nxënësit po bëjnë në një orë të gjuhës angleze. Tema e mësimit është

“Cyber bullying”. Nxënësit punojnë në grupe për të identifikuar shkaqet dhe pasojat e këtij fenomeni shoqëror. Pas identifikimit të shkaqeve dhe pasojave, nxënësit diskutojnë rreth zgjidhjeve të mundshme të këtij problemi. Në fund të orës së mësimit, nxënësit prezantojnë gjetjet e tyre.

Shembull 2

Në një orë mësimi të gjuhës angleze, mësuesi ka planifikuar teknikën stuhi mendimesh për të filluar orën e mësimit me temë “Sports”. Për këtë veprimtari, klasa është ndarë në grupe dhe nxënësit përdorin bubbl.us. Nxënësit, pasi diskutojnë dhe shkëmbejnë mendimet e tyre rreth sporteve të ndryshme, plotësojnë hartën e mendimit me sa më shumë informacione që ata kanë rreth sporteve të ndryshme duke i klasifikuar ata sipas kategorive që ka përcaktuar mësuesja.

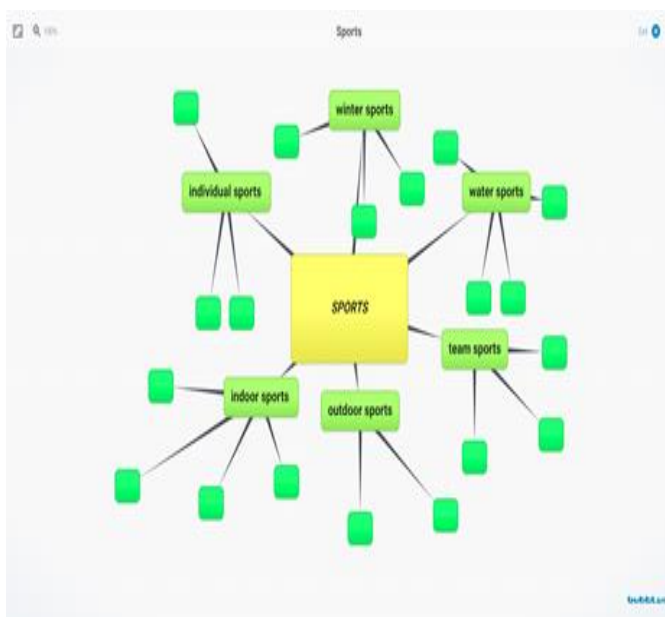
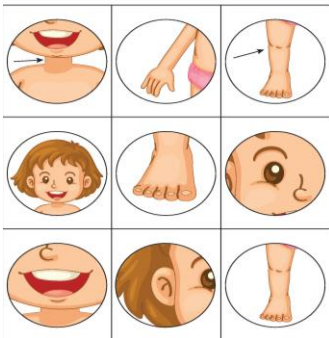
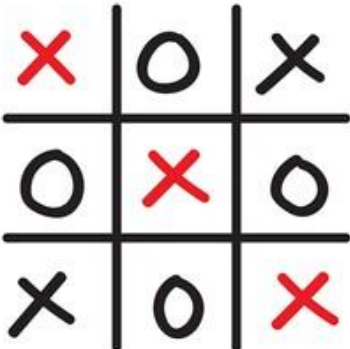

Figura tregon ndarjen e kategorive që ka përgatitur mësuesi i gjuhës angleze për nxënësit në klasifikimin e sporteve të ndryshme.

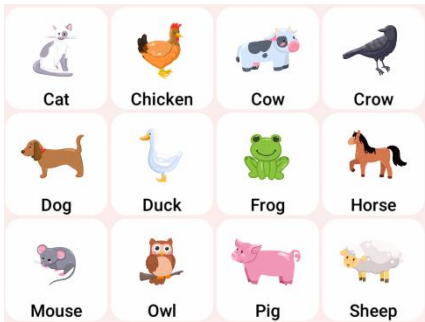
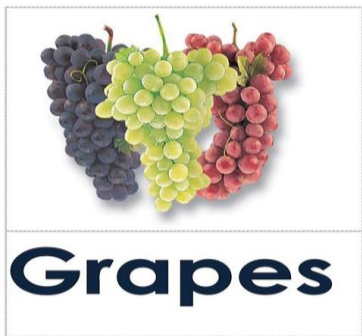
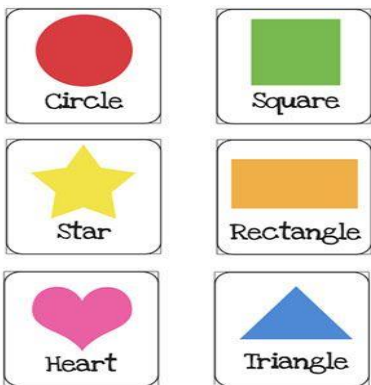
13. Flashcards⁵

Një teknikë shumë efektive për të mësuarin e gjuhëve të huaja është përdorimi i flashcards. Ato mund të përdoren në çdo fazë të mësimin kur punohet me fjalorin.

Më poshtë janë disa shembuj se si mësuesi mund të përdorë flashcards në organizimin e lojërave të ndryshme në orën e gjuhës angleze:

Game/Activity	Description
Bingo Body Parts Bingo 	Teacher gives to the children a photocopy of the flashcards for the topic related vocabulary and a blank bingo card. Then, the teacher asks them to choose a certain number of vocabulary items and sticks them onto their bingo card. Alternatively, they could either draw or write the vocabulary. The teacher places a complete set of flashcards into a hat and pulls them out one by one. The first player to cross off all the items on their bingo card shouts 'Bingo!'.
Noughts and crosses 	Teacher selects nine flashcards and numbers them 1-9. Then the teacher draws a grid on the board, numbering each square 1-9. After that, the teacher divides the children into two teams, noughts (O) and crosses (X). In turns, each team chooses a number between one and nine. If noughts choose square 5, for example, the teacher shows them flashcard 5. If they can correctly identify the card, the teacher draws (O) in the square. Each team should try to choose squares that block the other team from

⁵Për më shumë shembuj referojuni "Methodology of English Language teaching to Young Learners" <https://www.ascap.edu.al/methodology-of-english-language-teaching-to-young-learners/>

	making three in a row, horizontally, vertically or diagonally.
Categorise 	Teacher gives each group a set of flashcards and asks them to put the flashcards into categories. For instance, animal flashcards could be divided into those with four legs, those with two; those that can fly, those that can't.
Backs to the board 	Teacher puts learners in pairs, A and B. Then, the teacher asks As to sit with their backs to the board and Bs facing them. After that, the teacher puts a flashcard on the board. Bs facing the board must describe the word to their partner without saying what it is. The first A to guess the word correctly wins a point.
Snap 	Teacher gives each group of children a set of flashcards with two copies of each card. The teacher asks them to shuffle and deal the cards equally, face down. Each player now has a pile of cards. In turn, the players turn over a card, say what it is and place it in the middle of the table. If a player turns over a card which is the same as the previous one the first player to say 'Snap!' wins all the cards. The game ends when one player has all the cards.

14. Përdorimi i Portofolit Evropian të Gjuhëve (PEGJ)

Nxënësit në lëndën e gjuhës së huaj përdorin Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ), i akredituar nga Këshilli i Evropës për t'u përdorur si dokument kurrikular, është hartuar për tre qëllime kryesore:

- të mbështesë dhe të zhvillojë autonominë e nxënësit;

- b. të forcojë ndërgjegjësimin ndërkulturor të nxënësit;
- c. të promovojë plurilingualizmin.

Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ) përbëhet nga tri pjesë:

- a. **Pasaporta Gjuhësore**- siguron një vështrim mbi zotërimin e gjuhëve të ndryshme që nxënësi di, të cilat përcaktohen në bazë të aftësive dhe niveleve sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët. Aftësitë: TË KUPTUARIT (të lexuarit dhe të dëgjuarit); TË FOLURIT (ndërveprues dhe produkti i të folurit); dhe TË SHKRUARIT. Ndërsa nivelet janë: Niveli bazë (Para A1; A1-zbulimi i gjuhës, A2-mbijetesa gjuhësore); Përdoruesi i pavarur (B1- Pragu i njohjes gjuhësore, B2- Zotërimi i gjuhës) dhe Zotëruesi i gjuhës (C1- Zotërimi shumë i mirë; C2- Zotërimi i plotë). Përfshirja e vetëvlerësimit në pasaportë thekson që PEGJ i përket nxënësit dhe jo institucionit.
- b. **Biografia Gjuhësore**- ndihmon nxënësin të reflektojë mbi progresin e tij, të marrë pjesë në planifikim, e inkurajon të theksojë se çfarë mund të bëjë në secilën gjuhë që po mëson si edhe të informojë për përvojat gjuhësore të fituara gjatë dhe jashtë procesit të të nxënës. Nga pikëpamja pedagogjike biografia gjuhësore luan një rol thelbësor duke përqendruar vëmendjen në procesin reflektiv që ndërmjetëson pasaportën gjuhësore me dosjen.
- c. **Dosja**- i ofron nxënësit mundësinë për të përzgjedhur materiale që dokumentojnë e ilustronë arritjet dhe përvojat e regjistruara në Biografinë Gjuhësore ose në Pasaportë. Nxënësi mund ta plotësojë dosjen me rezultatet e punës së tij, të tregojë aftësitë në të shkruar e në të folur dhe mund ta realizojë edhe me anë të përfshirjes së CD në dosjen e tyre.

Detyrat e portofolit mund të jenë punime të kryera në klasë dhe/ose jashtë saj, dëshmi e kontributeve dhe talentit të nxënësit të cilat nxënësi i përzgjedh bazuar në përshkruesit e Biografisë Gjuhësore tek PEGJ për një aftësi të caktuar (të lexuarit, të dëgjuarit, të folurit, të shkruarit) dhe nivelit përkatës (A1-A2-A2+). Detyrat duhet të përfshijnë të gjitha aftësitë e gjuhës (të folurit, të dëgjuarit, të shkruarit dhe të lexuarit).

PEGJ ka dy funksione:

- a. **Raportues**- tregon aftësitë e nxënësit në lidhje me gjuhët e huaja që ai di ose po mëson duke dhënë informacion rreth përvojave dhe shembuj konkretë mbi arritjet e tij në këto gjuhë. Rëndësia e funksionit raportues të PEGJ-it ndryshon sipas moshës së nxënësit.
- b. **Pedagogjik**- PEGJ është hartuar me synimin e bërjes transparente të procesit të të nxënës gjuhëve, duke ndihmuar nxënësin të zhvillojë kapacitetin për reflektim dhe vetëvlerësim. Ky funksion përkon me synimet e Këshillit të Evropës për forcimin dhe zhvillimin e autonomisë të nxënësit.

Përdorimi i PEGJ në klasë

Duke qenë një dokument kurrikular mësuesi duhet të planifikojë veprimtari të larmishme që nxënësi të punojë me këtë dokument si p.sh: punë në grup, punë në çift, ushtrime të krijuara nga nxënësit, diskutime etj. (orët e PEGJ planifikohen brenda orëve të projektit).

Në fillim të vitit shkollor, mësuesi prezanton PEGJ dhe shpjegon nivelin gjuhësor që nxënësi duhet të arrijë në fund të vitit duke organizuar ushtrime që ju referohen përshkruesve të atij niveli për secilën nga aftësitë gjuhësore.

Më poshtë po prezantojmë disa shembuj praktikë se si mund të punohet në klasë me PEGJ. Këto shembuj nuk janë shterues dhe mësuesi duke diskutuar me nxënësit mund të zhvillojë veprimtari të shumta krijuese dhe të larmishme.

Shembull 1

Puna me Portofolin Evropian të Gjuhëve fillon në fillim të vitit shkollor, datë 26 Shtator (Dita Evropiane e Gjuhëve), ku nxënësve ju jepet mundësi të shprehin nëpërmjet veprimtarive ose punimeve të ndryshme njohuritë që ata kanë në gjuhë të huaj duke promovuar shumëgjuhësinë dhe diversitetin gjuhësor dhe kulturor.

Nxënësit marrin pjesë me punimet e tyre në konkursin që shpallet çdo vit nga Qendra Evropiane e Gjuhëve Moderne, ose bashkëpunojnë edhe me nxënës të shkollave të ndryshme në Shqipëri, rajon dhe më tej. <https://edl.ecml.at/>

Shembull 2

Mësuesi shpjegon funksionin raportues të PEGJ, thekson vlerën e shkallës së përbashkët Evropiane të zotërimit të gjuhës, inkurajon diskutim mes nxënësve rreth përvojave të mësimit të gjuhëve, tregon modelin e një portofoli të hartuar nga nxënësit e viteve të mëparshme. Gjithashtu mësuesi nxjerr në pah idetë e nxënësve se si ta përdorin PEGJ në klasë.

Shembull 3

Nxënësit diskutojnë në grupe se çfarë ata mund të bëjnë në gjuhën e huaj që po mësojnë. Ata gjithashtu vendosin se çfarë ata duan të mësojnë gjatë vitit të ri shkollor. Kjo veprimtari mund të realizohet në fillim të vitit kur mësuesi prezanton PEGJ dhe përshkruesit për nivelin e

caktuar. Nxënësit përgatisin postera duke u bazuar tek përshkruesit e aftësive gjuhësore të nivelit gjuhësor që ata janë dhe posterat vendosen në klasë për të shërbyer si pikë referuese në fund të çdo periudhe.

Shembull 4

Mësuesi nis një diskutim rreth shprehjes “Unë mund të bëj...” (në gjuhën që po mëson) (theksoni të menduarin pozitiv, nxënësit përfytyrojnë se janë mes folësve të gjuhës etj), vendos nxënësit në grupe dhe secili grup zgjedh një aftësi të caktuar (të folur, të dëgjuar etj) dhe shkruajnë sa më shumë fjali me “Unë mund” në nivelin gjuhësor për klasën përkatëse (p.sh. A1- unë mund të prezantohem; unë mund të kuptoj orientime të thjeshta; unë mund të kuptoj mesazhe të thjeshta në kartolina etj)

Shembull 5

Mësuesi ndan klasën në çifte dhe secili nxënës praktikon një monolog të shkurtër duke zgjedhur një përshkrues (për shembull në nivelin A2 (klasa 6-7) – “Unë mund të përdor shprehje të thjeshta për të përshkruar njerëzit që njoh”). Mësuesi vendos një limit kohor për këtë veprimtari dhe u shpjegon nxënësve që njëri nga nxënësit do flasë dhe tjetri do të marrë rolin e mësuesit, duke kontrolluar kohën dhe duke dëgjuar me vëmendje për të dhënë feedback konstruktiv. Më pas nxënësit ndërrojnë rolet.

Shembull 6

Në fund të secilës periudhë mësuesi mund t’i angazhojë nxënësit të bëjnë vetëvlerësimin e asaj që kanë mësuar dhe si e kanë mësuar. Mund të përdoret tabela e mëposhtme:

<i>Rreth të nxënësit tim</i>	<i>Rreth mësimeve</i>
<i>Unë kam mësuar ...</i>	<i>Më pëlqen më shumë ...</i>
<i>Unë mund ...</i>	<i>Gjëja më interesante është...</i>
<i>Unë jam i mirë në ...</i>	
<i>Unë nuk kam arritur të ...</i>	<i>Mua nuk më pëlqen...</i>
<i>Unë nuk kam kuptuar ...</i>	<i>Gjëja më e mërzitshme është ...</i>
<i>Unë kam vështirësi në ...</i>	

Nxënësit shënojnë rezultatet në një poster i cili mund të përdoret si pikë referimi për të planifikuar të nxënësit me të gjithë klasën për periudhën pasuese.

7 PLANIFIKIMI I LËNDËS DHE MODELE TË PLANIFIKIMIT LËNDOR

Planifikimi është një proces i rëndësishëm i zbatimit të kurrikulës, i cili i krijon mundësinë mësuesit të jetë krijues, i lirë dhe sa më efektiv në procesin e mësimdhënies. Për një planifikim të mirë, mësuesi duhet të njohë dokumentet e mëposhtme:

- Kornizën Kurrikulare;
- Kurrikulën bërthamë;
- Programin mësimor.

Baza e një planifikimi të suksesshëm është njohja e mirë e programit mësimor. Mësuesi duhet të zbatojë me përpikëri të gjitha kërkesat e këtij programi. Rezultatet e të nxënit janë një themel i përbashkët për të gjithë mësuesit. Ata përzgjedhin vetë metodat dhe strategjitë më të përshtatshme, burimet e mundshme për t'u shfrytëzuar, llojet dhe mjetet e vlerësimit.

7.1 Llojet e planifikimeve

Planifikimi i mësimdhënies për lëndën ose modulën përfshin:

- Planifikimin vjetor;
- Planifikimin për secilën periudhë;
- Planifikimin ditor.

Në fillim të vitit shkollor mësuesi duhet të dorëzojë pranë drejtorisë së shkollës *planin vjetor* të lëndës ose të modulit, i cili shërben si një kornizë e ndarjes së përgjithshme të përmbajtjes lëndore dhe të orëve mësimore, si edhe *planin e periudhës së parë* (shtator- dhjetor). Planet e periudhës së dytë dhe të tretë dorëzohen para fillimit të secilës periudhë.

Gjatë vitit, sipas rrethanave që i krijohen, mësuesi mund të bëjë ndryshime në planin fillestar mësimor. Mësuesi mund të vendosë të përparojë më ngadalë nga sa e ka parashikuar, kur vë re se nxënësit e tij hasin vështirësi. Në këtë mënyrë mësuesi planifikon duke u bazuar në përparimin e nxënësve dhe në vështirësitë e hasura në periudhat paraardhëse, duke u përqendruar te arritjet e kompetencave kyçe dhe të lëndës.

7.2 Planifikimi vjetor i lëndës

Për planifikimin vjetor të lëndës, mësuesi, përveç programit mësimor duhet të njohë edhe tekstin që ka përzgjedhur për atë vit shkollor. Natyrisht, realizimi i programit është qëllimi i vërtetë i mësuesit, kurse teksti mësimor i përzgjedhur është një mjet për ta përmbushur këtë qëllim. Kur mësuesi sheh se teksti nuk i ka dhënë vendin e mjaftueshëm përvetësimit të një rezultati të nxëni të programit, ai e plotëson vetë këtë mungesë të tekstit, duke përdorur burime të tjera të nxëni.

Plani vjetor është një plan sintetik. Mësuesi planifikon orët dhe përmbajtjen kryesore lëndore për tre periudha. Periudhat janë:

- periudha e parë: shtator- dhjetor;
- periudha e dytë: janar - mars;
- periudha e tretë: prill- qershor.

Periudhat nuk janë semestra, por janë periudha reflektimi për mësuesit dhe nxënësit duke reflektuar mbi punën dhe rezultatet e tyre dhe si mund të përmirësohet në vazhdim.

Më poshtë jepet tabela e planifikimit të orëve mësimore për gjuhët e huaja në AMU (35 javë mësimore).

English Language Grade I -II	Linguistic Competence	Sociolinguistic Competence	Pragmatic Competence	Project and ELP (European Language Portfolio)	Total
	30 classes	15 classes	15 classes	10 classes	70 classes

**Shënim: Orët e mësimit të gjuhës angleze në klasën e parë dhe të dytë zhvillohen dy herë në javë nga 45 minuta.*

Gjuha e huaj e parë Klasa e III-IX (35x3=105)	Formimi kulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
		Gramatika	Funksionet gjuhësore		105 orë
	40%	30%	20%	10%	
	42 orë	32 orë	21 orë	10 orë	

Gjuha e huaj e dytë	Formimi kulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
---------------------	------------------	------------------	--	--	----------------

Klasa e VI-IX (35x2=70)		Gramatika	Funksionet gjuhësore		70 orë
	40%	30%	20%	10%	
	28 orë	21 orë	14 orë	7 orë	

Mësuesi ka të drejtë të ndryshojë deri në masën 10% të orëve të përcaktuara në tabelë duke pasur parasysh karakteristikat e çdo klase si edhe përparimin e nxënësve.

Në orët e formimit kulturor trajtohen pjesët e reja të leximit dhe të dëgjimit, të cilat përfshijnë njohuritë që merr nxënësi mbi botën e punës, shkollës, jetës personale, natyrës, udhëtimet, kulturat dhe traditat e vendeve të ndryshme etj, duke ndihmuar në krijimin dhe forcimin e kompetencave kyç. Nëse mësuesi vë re se disa njohuri nuk mund të përvetësohen nga nxënësi brenda një ore mësimore, ai planifikon orë rimarrje për ato njohuri.

Orët e formimit gjuhësor mbi gramatikën përfshijnë njohuritë gramatikore dhe punën me fjalorin që realizohet gjatë vitit. Këtu mund të përfshihen edhe orët e përforsimit të njohurive nëse mësuesi e shikon të nevojshme. Gjithashtu njohuritë gramatikore nuk mund të merren jashtë kontekstit dhe duke pasur parasysh që përqasja në kurrikulën bërthamë është të mësuarit nëpërmjet situatave të të nxënës, këto njohuri mund të ndërthuren edhe gjatë orëve kur fokusi është të folurit ose të shkruarit.

Funksionet gjuhësore u referohen akteve të komunikimit, që nxënësi realizon gjatë procesit të marrjes së gjuhës së huaj dhe mund të realizohen në përputhje me njohuritë dhe shkathtësitë e tjera.

Duke pasur parasysh se vlerësimi i nxënësit bëhet edhe nëpërmjet projektit lëndor, mësuesit duhet të planifikojnë orë për realizimin e tij. Gjatë orëve të projektit, mësuesi krijon hapësirë dhe cakton orë që nxënësit të punojnë edhe me Portofolin Evropian të Gjuhëve si një instrument që e ndihmon nxënësin për të vendosur rezultatet e të nxënës për realizimin e projektit dhe për të bërë vetëvlerësimin e punës së tij.

Teste të detyruara gjatë një viti shkollor janë 3 të cilat kryen rreth përfundimit të çdo periudhe por JO detyrimisht orën e fundit të periudhës.

- **Model planifikimi vjetor**
- Lënda: “Gjuhë e huaj”, Anglisht

TOPICS	Subject content distribution		
	September -December (39 hours)	January – March (36 hours)	April - June (30 hours)

1 Welcome 9 hours	A- Back to School B- My World C- What's New D- Self assessment (ELP- European Language Portfolio) E- Project F- Workbook exercises		
3 (10 hours)			
4 My health 12 hours		A- At the doctor's B- Under the Weather C- Across Cultures D- Study Corner E- Project F- Workbook exercises	
6- (12 hours)			
7 Famous people 8 hours			A- My idol B- Classics C- Your Challenge D- Project E- Workbook exercises
9 (12 hours)			

7.3 Planifikimi sipas periudhave

Planifikimi i periudhës është një planifikim më afatshkurtër dhe më i detajuar i mësimdhënies. Ai është analitik dhe në të detajohen temat mësimore që do të zhvillohen përgjatë saj. Mësuesi harton planifikimin e periudhës përkatëse në fillim të saj dhe e dorëzon në drejtorinë e shkollës para fillimit të periudhës. Ky plan hartohet duke iu përmbajtur programit dhe tekstit mësimor

përkatës. Në planet sipas periudhave planifikohen të gjitha orët. Mësuesit janë të lirë të bëjnë ndryshimet e tyre hap pas hapi në varësi të specifikave të lëndës së tyre.

Ky lloj planifikimi kërkon që mësuesi të përcaktojë me kujdes:

a. Rezultatet e të nxënit sipas kompetencave kyç

Në këtë rubrikë mësuesi do të vendosë rezultatet e të nxënit të kompetencave kyçe, të cilat do të zhvillohen nga nxënësit përgjatë temave mësimore, të zhvilluara gjatë kësaj periudhe. Mësuesi i përzgjedh këto rezultate në programin mësimor, te rubrika “Rezultatet kryesore të të nxënit, sipas kompetencave kyçe që realizohen nëpërmjet lëndës së ...”.

b. Rezultatet e të nxënit sipas kompetencave të lëndës

Në këtë rubrikë vendosen rezultatet e të nxënit sipas kompetencave të lëndës, të cilat do të arrihen nga nxënësi nëpërmjet zhvillimit të këtyre temave mësimore. Mësuesi i përzgjedh këto rezultate të nxëni nga programi mësimor sipas tematikave të përmbajtjes së lëndës.

c. Numri rendor

Këtu vendosen numrat për temat mësimore. Totali i numrave në planin e periudhës përkon me numrin e orëve që janë përcaktuar në planin vjetor të lëndës ose të modulit.

d. Kapitulli

Në këtë rubrikë shënohen kapitujt mbi të cilat është ndërtuar teksti i lëndës.

e. Tema mësimore

Në këtë rubrikë shënohen të gjitha temat mësimore që do të zhvillohen gjatë periudhës. Kjo rubrikë përmban:

Orë të detyruara për t’u planifikuar

- Temat mësimore brenda të cilave do të realizohen rezultatet e të nxënit. Mësuesi orientohet sipas tekstit mësimor.
- Orët e projektit/eve kurrikulare që do të zhvillojë mësuesi për zbatimin dhe demonstrimin e aftësive të fituara në lëndën e gjuhës së huaj si dhe për zhvillimin e kompetencave të lëndës e kompetencave kyç. Mësuesi në varësi të kushteve specifike planifikon në lëndën e gjuhës së huaj 10 (gjuha e huaj e parë) dhe 7 (gjuha e huaj e dytë) orë projekte kurrikulare. Në këto orë do të përfshihen edhe orët që do punohet me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ).
- Orë ushtrimesh, përpunim njohurish, përsëritje për testin përmbledhës, etj., për të

konsoliduar dhe zbatuar konceptet e fituara në lëndën e gjuhës së huaj;

- Orët e testeve përmblendhëse për të matur njohuritë e fituara nga nxënësit në periudhën përkatëse. Mësuesi planifikon 3 teste përmblendhëse, nga një për çdo periudhë. Testet përmblendhëse planifikohen kur mësuesi e shikon të arsyeshme kohën e zhvillimit të tij, d.m.th jo detyrimisht në fund të periudhës, por edhe disa javë përpara se të mbarojë periudha.
- Orë sipas specifikave të lëndës p.sh.: vizita në muze, ekskursionet, konkurse, debate etj.

f. Situata e të nxënësit

Në këtë rubrikë vendosen situatat e të nxënësit që mësuesi parashikon të realizojë gjatë periudhës, të cilat mund të ndryshohen dhe plotësohen përgjatë zhvillimit të lëndës. Situatat e të nxënësit mund t'i përkasin një teme mësimore, disa temave mësimore, ashtu sikurse mund të ketë tema mësimore për të cilat mësuesi nuk zhvillon situata të nxënësit. Me situatë të nxënësit kuptohet ndërtimi i njohurive nëpërmjet një situatë praktike ose reale si pjesë e metodologjisë dhe organizimit të klasës.

g. Metodologjia dhe veprimtaritë e nxënësve

Në këtë rubrikë mësuesi vendos teknikat dhe metodat e mësimdhënies (p.sh., harta e konceptit, parashikimi me terma paraprakë, debat, dialog, punë në grup etj.) që do të përdoren gjatë zhvillimit të këtyre temave në një periudhë të caktuar (jo shumë e detajuar sepse e tillë kjo rubrikë detajohet në planifikimin ditor).

h. Vlerësimi

Këtu vendosen teknikat e vlerësimit që do të përdoren gjatë zhvillimit të këtyre temave në një periudhë të caktuar si p.sh., vlerësimi i përgjigjeve me gojë; vlerësimi i punës në grup; vlerësimi mes nxënësish; vlerësimi i aktivitetit gjatë debateve në klasë; vlerësimi i detyrave të shtëpisë; vetëvlerësimi; intervistë me një listë treguesish; vëzhgim me një listë të plotë treguesish; prezantim me gojë ose punë me shkrim, projekt kurrikular etj. Kjo rubrikë nuk detajohet shumë sepse është e detajuar në planifikimin ditor.

i. Burimet

Në këtë rubrikë mësuesi vendos burimet që do të përdoren për arritjen e rezultateve të të nxënësit si p.sh., teksti i nxënësit, teksti i ushtrimeve (nëse ka të tillë), materiale të përgatitura nga mësuesi ose nxënësi etj. Kjo rubrikë nuk plotësohet në mënyrë shumë të detajuar, pasi e tillë do të plotësohet në planifikimin ditor.

Model planifikimi i orëve mësimore për një periudhë

Në modelin e mëposhtëm paraqitet se si mund të planifikohet pjesa e fundit e një periudhe në gjuhën angleze:

SECOND PERIOD PLANNING

January-March

FIELD: Languages and Communication

Subject: English VII

Key Competences Learning Outcomes						
The student:						
• reads fluently with the proper intonation • listens attentively to the teacher and friends • uses his/her European Language Portfolio to document his/her work and plan his/her learning • manages his/her emotions						
Subject Competences Learning Outcomes						
The student:						
• uses basic sentence patterns and communicates with memorised phrases, groups of a few words about themselves and other friends, what they do, places, possessions • uses the past tenses to talk about the past or describe photos • has sufficient vocabulary to order food in a takeaway restaurant						
N o	Topic s	Topics per hour	Learning situations	Methodologies and students activities	Assessment	Resources
1	 12 hours					
3	Good friend s	1. In Touch- Reading and speaking 2. Grammar-	1. Takeaw ay	- group work - pair work - brainstormi ng	- observati on - question and	- student book - workbo ok

	12 hours	Present Simple.	Students are set in a situation	- questions and answers	answers	- picture dictionary
		3. Friends-Listening and speaking-	where they have invited	- gap filling	- assessing group work	- CD
		4. ELP - Portfolio	friends over but they do not have food at home. So they decide to order takeaway food. They work in groups.	- matching exercises	- home work	- Internet
		5. Friday Afternoon-Reading & Listening	(prepare the menu, plan what to order, why etc). Then students act out dialogues.	- games	- checklist	- Digital platform
		6. Speaking-Eating out. WB exercises;		- test	- self-assessment	- Posters, photos
		7. Reinforcement-grammar& vocabulary				- ELP
		8. Test				
		9. Cross curricular topics. (biology)-				
		10. Writing-How green are you!				
		11. Project ⁶				
		12. Project and ELP				

⁶Orët e projektit mund të zhvillohen edhe të shpërndara. Në varësi të mundësive dhe fleksibilitetit që ka, mësuesi mund të planifikojë 2-3 orë orë projekti kurrikular për një periudhë.

7.4 Planifikimi ditor

Mësuesi planifikon çdo orë mësimore duke pasur parasysh specifikat e çdo ore mësimore dhe klase. Në ndryshim nga planifikimi tradicional, në planifikimin e kurrikulës me kompetenca kemi këto ndryshime:

Planifikimi (tradicional) i orës së mësimit	Planifikimi bazuar në kompetenca i orës së mësimit
Në planifikim përcaktohet çfarë bën mësuesi për të realizuar mësimin.	Në planifikim përcaktohet çfarë bëjnë nxënësit ndërsa realizohet mësimi (situatat, veprimtaritë, detyrat).
Mësimi përqendrohet pothuajse te përmbajtja.	Mësimi përqendrohet mbi proceset dhe mbi veprimtaritë.
Mësimi pritet të ketë të njëjtin organizim të orës së mësimit gjithmonë.	Mësimi nuk ka të njëjtën metodologji gjithmonë. Organizimi varet nga rezultatet që duam të arrijmë.
Roli i mësuesit është kryesisht ligjërues (shpjegon).	Roli i mësuesit është organizator duke mbizotëruar dhe duke e vënë theksin te bashkëveprimi i nxënësve.

Shembuj të foljeve për rezultatet e të nxënit sipas kompetencave të lëndës së gjuhës së huaj Gjuhë angleze

Bloom's Taxonomy	Measurable Verbs
Remember	arrange, choose, cite, copy, define, describe, draw, duplicate, identify, label, list, locate, match, memorize, name, order, outline, quote, read, recall, recite, repeat, reproduce, select, state, underline, etc.
Understand	articulate, associate, characterize, cite, clarify, classify, compare, contrast, convert, defend, demonstrate, describe, differentiate, discuss, distinguish, estimate, explain, express, identify, illustrate, indicate, interpret, locate, match, observe, organize, etc.
Apply	act, adapt, apply, calculate, change, choose, classify, complete, construct, demonstrate, develop, discover, dramatize, employ, explain, generalize, identify, illustrate, implement, interpret, interview, manipulate, modify, operate, predict, prepare, etc.

Analyze	analyze, appraise, break down, categorize, classify, compare, conclude, contrast, correlate, criticize, debate, deduce, detect, diagnose, diagram, differentiate, discriminate, dissect, distinguish, evaluate, examine, experiment, group, identify, infer, inspect, etc.
Evaluate	appraise, argue, assess, attach, choose, compare, conclude, contrast, create, criticize, critique, decide, defend, describe, design, determine, discriminate, estimate, evaluate, grade, invent, judge, manage, mediate, rate, reconcile, etc.
Create	arrange, assemble, choose, collect, combine, compile, compose, construct, create, design, develop, devise, evaluate, facilitate, formulate, generalize, generate, hypothesize, improve, integrate, invent, make, manage, modify, originate, plan, etc.

Gjuhë frënge

la taxonomie de Bloom	verbes mesurables
Souvenir	lister, nommer, mémoriser, répéter, entourer, distinguer, identifier, définir, réciter, citer, faire correspondre, décrire, formuler, étiqueter, écrire, énumérer, souligner, reproduire, organiser, choisir, copier, dessiner, ordonner, classer.
Comprendre	articuler, associer, caractériser, clarifier, classer, comparer, opposer, convertir, démontrer, décrire, différencier, discuter, distinguer, estimer, expliquer, exprimer, identifier, illustrer, indiquer, interpréter, situer, rapprocher, observer, organiser,
Appliquer	utiliser, exécuter, construire, développer, résoudre, manipuler, adapter, réaliser, faire, calculer, changer, choisir, classer, compléter, démontrer, découvrir, employer, expliquer, généraliser, illustrer, mettre en œuvre, interpréter, interroger, modifier, préparer, etc.
Analyser	organiser, comparer, rechercher, structurer, intégrer, discerner, catégoriser, tirer une conclusion, examiner, arranger, déterminer, argumenter, apprécier, classer, critiquer, débattre, déduire, diagnostiquer, schématiser, différencier, distinguer, expérimenter, identifier, etc.

Evaluer	planifier, composer, préparer, compiler, inventer, réorganiser, proposer, générer, imaginer, produire, assembler, élaborer un plan,évaluer, argumenter,opposer,tirer une conclusion,défendre une opinion,concevoir etc.
Créer	émettre des hypothèses, tester, critiquer, juger, contrôler, justifier une décision, sélectionner, défendre, prédire, ratifier, choisir, recommander, persuader, généraliser ,évaluer, justifier, motiver, valider, etc.

Gjuhë italiane

La Tassonomia di Bloom	I Verbi
Ricordare	riconoscere, identificare, descrivere, elencare, definire, dire, spiegare, memorizzare, illustrare, dichiarare, abbinare, selezionare, esaminare, individuare, enumerare, registrare, nominare, distinguere, citare, ecc.
Comprendere	riassumere, interpretare, classificare, confrontare, contrastare, dedurre, correlare, estrarre, citare, discutere, distinguere, delineare, estendere, prevedere, indicare, tradurre, modificare, associare, esplorare, convertire, rappresentare, ecc.
Applicare	risolvere, cambiare, collegare, completare, usare, schizzare, insegnare, articolare, scoprire, trasferire, mostrare, dimostrare, coinvolgere, produrre, segnalare, agire, rispondere, amministrare, attivare, preparare, manipolare, ecc.
Analizzare	contrastare, collegare, elaborare, correlare, illustrare, distillare, concludere, classificare, separare, risolvere, differenziare, dedurre, concludere, elaborare, suddividere, calcolare, ordinare, adattare
Valutare	criticare, riformulare, giudicare, difendere, valutare, dare priorità, aggiornare, rivedere, perfezionare, discutere, sostenere, evolvere, decidere, riprogettare, ruotare, giustificare, misurare, testare, supportare, moderare, monitorare, validare, ecc.
Creare	progettare, modificare, giocare, sviluppare, riscrivere, modificare, collaborare, inventare, scrivere, formulare, immaginare, integrare,

	simulare, negoziare, originare, disquisire, pianificare, produrre, pubblicare, comporre, ecc.
--	---

Gjuhë gjermane

Taxonomiestufen nach BLOOM	Verben
Wissen	angeben, aufschreiben, aufzählen, aufzeichnen, ausführen, benennen, beschreiben, bezeichnen, darstellen, reproduzieren, vervollständigen, zeichnen, zeigen, wiedergeben.
Verständnis	begründen, beschreiben, deuten, einordnen, erklären, erläutern, interpretieren, ordnen, präzisieren, schildern, übersetzen, übertragen, umschreiben, unterscheiden, verdeutlichen, vergleichen, wiedergeben.
Anwendung	abschätzen, anknüpfen, anwenden, aufstellen, ausführen, begründen, berechnen, bestimmen, beweisen, durchführen, einordnen, erstellen, entwickeln, interpretieren, formulieren, lösen, modifizieren, quantifizieren, realisieren, übersetzen, unterscheiden, umschreiben, verdeutlichen.
Analyse	ableiten, analysieren, auflösen, beschreiben, darlegen, einkreisen, erkennen, gegenüberstellen, gliedern, identifizieren, isolieren, klassifizieren, nachweisen, untersuchen, vergleichen, erlegen, zuordnen.
Synthese	abfassen, aufbauen, aufstellen, ausarbeiten, definieren, entwerfen, entwickeln, erläutern, gestalten, kombinieren, konstruieren, lösen, optimieren, organisieren, planen, verfassen, zusammenstellen.
Beurteilung	äussern, auswählen, auswerten, beurteilen, bewerten, differenzieren, entscheiden, folgern, gewichten, messen, prüfen, qualifizieren, urteilen, vereinfachen, vergleichen, vertreten, werten, widerlegen.

Modele planifikimi ditor

Shembull 1

Gjuhë Angleze (45 + 45minuta)

Field: Language and communication	Subject: English	Stage: IV	Class: VIII	Date:
-----------------------------------	------------------	-----------	-------------	-------

Topic: 1. Film Festivals Duration: 45`+45`	Learning Situation: Oscar winners
Learning outcomes: Student: - predicts the content of a text by using pictures; - reads and listens for specific information; - talks about films using newly learnt vocabulary.	Key words: Director / main character / stunts / human emotions / actor / feature / plot / play / release / sound effects / cast / star
Resources: Student book, flash cards, projector, E-BEAM, smart board; Kahoot!	Cross curricular link: Arts
<i>Methodology and activities</i>	
First Class Warm up (5 minutes) - Brainstorming: students brainstorm on different kinds of films, vocabulary related to films etc. (mind maps) - Guessing: students describe the pictures on the book and then guess the content of the reading passage using the pictures. Reading (25 minutes) - Pre reading: students listen to a recorded material and find out if their guessing was right. - While reading: students read the text in silence and fill in the table on the book (ex 3) - After reading: students discuss about the differences and similarities of the films described in the text. Vocabulary quiz (15minutes) - The Bomb quiz: Students divided into groups answer questions about the text to check comprehension and new vocabulary learnt. 5 min break Second class Group work: (10 minutes) (Students are grouped in 6 groups by counting from 1 to 6; all the ones sit at one table, all the twos at another table and so on, the leader of the group chooses a flash card which contains three unfinished sentences about the information they already know about the films	

in the previous class). Each group finishes them and then groups exchange flash cards between each other and do peer editing. In the end each group presents the correct sentences.

Listening and speaking (10 minutes)

- a. Pre listening/watching activity: Ss answer the question “What is Oscar?”
- b. While listening/watching activity: Ss listen for specific information.
 - List the movie titles that are running for the trophy.
 - Name the main characters.
 - What was each movie about?
- c. After listening/watching activity: Students check their answers.

Speaking (15 minutes)

In groups students discuss and decide which of the three movies in ex.3 can be chosen as an Oscar winner and why. Each group gives three reasons and then the class votes for the winner. Teacher can use the digital tool Kahoot! <https://kahoot.com/> for voting.

Self assessment (10 minutes)

Students individually list what they can do after the 90 min class. (these can do statement can be used also when students will work with the European Language Portfolio)

Now I can:

- 1.
- 2.
- 3.

Evaluation:

- a. Exercises on speaking, reading and listening
- b. Rubrics will be used

Students will be assessed on their ability and performance to:

- identify the information and new words while reading and listening (Level 2)
- understand the main idea and demonstrating through simple examples (Level 3)
- give arguments for his/her choice (Level 4)

Homework: Write an e-mail to your English friend telling him/her about the recent film you have seen.

Shembull 2

Gjuhë angleze (45 minuta)

Field: Languages and communication	
Subject: English	Grade I
Topic: I walk to school	

Learning situation: In the street	
Learning outcomes: The young learner: - <i>identifies at least three means of transport</i> - <i>reacts accordingly to the traffic lights</i>	
Language elements: Vocabulary items: <i>car, train, bus, bike, boat, plane, traffic lights, etc.</i> Structures: <i>I come to school by/ on How do you come to ...?</i>	
Resources and materials: books, flashcards, CD, CD player, smart board, etc.	Crosscurricular links: Music and Civic Education
Akelius⁷ destination: Chapter 6	
Methodology and activities 1. Warm - up activity → Memory game -5 minutes After greeting the children, teacher shows them a picture of traffic lights to review the colors. After that, teacher plays the memory game in Akelius digital learning platform (chapter 6) to help children review some of the means of transport. 2. Game → “Simon Says” - 5 minutes Teacher explains the rules of the game and starts playing it. (Focus is on the meaning of the colors of the traffic lights e.g. “green”- Walk; “red”- Stand; “yellow” – Jump once) When teacher says, “Simon says “Green”, the children start walking, etc. Teacher goes on giving instructions with the other colors using "Simon says ...". At some point teacher gives a command without using the phrase "Simon says" (e.g. "Red") and the children mustn't do the action behind this word - they have to stay still. Any children that do the action have to sit out for the rest of the game. The last child standing is the winner. 3. Teach transport vocab – 15 minutes On the board, teacher draws a simple picture of the school at one end of the board and his/her home (a simple house) at the other. Alternatively, teacher can use photos of both. Then, teacher tells children what each place is ("This is our school – here!", "This is my house. I live here!" (teacher may draw a picture of him/herself above the house). Teacher pulls out the first card ("walk"), and puts the card on the board between the school and the house	

⁷ Për më shumë shembuj për përfshirjen e platformës Akelius në planifikimin ditor në gjuhën angleze referojuni materialit “Lesson Planning Using the Akelius Digital Learning Platform” <https://www.ascap.edu.al/lesson-planning-using-the-akelius-digital-learning-platform/>

saying slowly "I go to school on foot ... on foot ... on foot.". After that, teacher gets all of the children to stand up and walk on the spot as they say "on foot ... on foot ...".

Next, teacher pulls out the bus flashcard and replace the walk flashcard with it on the board.

This time saying "I go to school by bus ... by bus ... by bus" whilst doing the gesture of driving a bus and beeping the horn.

Teacher gets all children to stand up and pretends to drive a bus and beeps the horn as they say "by bus ... by bus ...".

Time allows, teacher plays the lecture section in Akelius Platform (Chapter 6) to learn some more vocabulary and helps children start small conversations between each other by asking: "How do you come to school?"

4. Song → Traffic Light -15 minutes

Teacher plays the song "Traffic Light" in Akelius more than once and helps children sing it verse by verse. After the children have learnt it, teacher asks pairs of children to sing and act it in front of the class.

5. Close up→ "Exercise Routine" activity – 5 minutes

Teacher says the following and has children follow his/her lead: "Stand up (teacher stands and so does everyone else), "Hands up / hands down", "Jump", "Run! / Stop!", "Turn around! / Stop!", finally "Sit down". Teacher can introduce other commands, such as "Hop", "Star Jump", "Crouch" and so on.

6. Quick Rating

If there is only one minute left in the lesson, there is still time for a quick lesson closure. Teacher aska the children to use their fingers to give the lesson a rating out of five.

Shembull 3

Gjuhë frënge (45 +45 minuta)

Discipline:Langue et communication	Matière:Français	Niveau:3	Classe:6	Date:
Thème 11-12 <i>Premièreséance:C'est mon ancêtre</i> <i>Deuxième séance:Les adjectifs possessifs</i>		Situation d'apprentissage <i>L'arbre généalogique</i> <i>Photo de famille</i>		
Résultats d'apprentissage selon les compétences au niveau domaine, matière <i>Premièreséance:</i> <i>Identifie un arbre généalogique</i> <i>Présente un arbre généalogique</i> <i>Deuxièmeséance:</i> <i>Exprime l'appartenance</i> <i>Présente sa famille à qqn</i>		Mots clés <i>Famille:parents/mère /père /frère/soeur</i> <i>/grand-mère /grand-père les enfants</i> <i>Les adjectifs possessifs:mon/ ton /son</i> <i>ma/ ta /sa mes/ tes/ ses</i>		
Matériels de ressource <i>Photo de famille,documents authentiques,cd,livre d'élève</i>		Le lien éventuel avec d' autres domaines interdisciplinaires <i>Interculturel:quelques familles francais</i> <i>Convivialité: les relations parents/enfants</i>		
Méthodologie et les activités des élèves				
<i>Méthode:question-réponse,recherche,interactive,lecture à haute voix.</i> <i>Activités:activités de compréhension orale, activités de lexique ctd mots nouveaux du dialogue, activités de production orale à faire en interaction, activités de préparation à l'écoute.</i> <i>Première séance: 45 minutes</i> Phase 1 (10 minutes) Faire observer la page aux élèves. Leur demander de réagir librement,en langue maternelle,sur la photo qu'ils voient: -Qu'est-ce qui est représenté sur la photo? Attendre que les élèves aient donné la réponse en langue maternelle puis attirer leur attention sur le titre:” <i>Photo de famille.</i> ”				

Introduire les mots *la mère, le père, le frère, la soeur, les enfants* pour préparer les activités.
Ecrire les mots au tableau et leur demander de retrouver à qui ils peuvent correspondre sur la photo.

Inviter les élèves à faire le lien entre l'illustration du document 3 et 4 et de faire les suppositions sur ce personnage d'associer le personnage au domaine du cinéma.

Phase 2 (20 minutes)

Observer les documents et leur demander de déterminer ce que font les personnages.

- Ils regardent des photos. Leur demander d'observer le document 3.

- Qu'est-ce que c'est?

Pour la réponse, les élèves lisent les propositions de l'exercice 1.

Écoute du dialogue et observation sur les illustrations pendant l'écoute. Leur faire lire les questions et ils doivent choisir la réponse correcte parmi les propositions et demander à un élève volontaire de lire à haute voix les affirmations proposées.

Fractionner l'écoute pour permettre aux élèves de se concentrer sur chaque information et leur laisser le temps d'inscrire V (vrai) ou F (faux) sur une feuille de brouillon.

Marquer une pause après: *J'aime beaucoup le cinéma. / Je n'ai pas de frère. / Et, voilà mes deux soeurs. / c'est ton ancêtre? - Oui!*

La mise en commun collective: Les élèves justifient les réponses fausses avec une phrase du texte.

Lecture à haute voix du dialogue par des élèves volontaires.

Phase 3 (15 minutes)

Présenter oralement sa famille en utilisant les mots du lexique dans les phrases simples. J'ai un/une, frère/sœur

Il/Elle s'appelle.....

Les élèves doivent faire attention à la prononciation des mots.

Deuxième séance: 45 minutes

Phase 1 (10 minutes)

Les élèves découvrent et soulignent dans le dialogue les adjectifs possessifs: *mon/ ton /son ma/ ta / sa mes/ tes/ ses* devant les noms.

Trouver dans l'arbre généalogique la *mère -mère, le père-mon père* et transformer oralement les mots.

Phase 2 (20 minutes)

Leur demander d'observer les items de l'exercice 7 et le tableau et de réfléchir, par groupe de deux, à la personne à laquelle ils se rapportent.

-je-mon+nom masculin, ma+ nom féminin, mes+ nom pluriel.

-tu-ton+nom masculin, ta+ nom féminin, tes+ nom pluriel.

-il/elle-son+nom masculin, sa+ nom féminin, ses+nom pluriel.

Inviter les élèves à observer l'encadré N'oublie pas!

Phase 3 (15 minutes)

Présente la famille de Rémi. Les élèves observent l'arbre généalogique de la famille de Rémi, complètent le texte avec les mots importants des principaux membres de la famille et ensuite lisent le texte qu'ils complètent avec les mots proposés.

Évaluation

- Évaluer des réponses orales et écrites sur un arbre généalogique
- Évaluer le travail à deux et en groupe

Les apprenants vont être évalués sur ces compétences:

Identifier l'information et les mots nouveaux dans le dialogue à la compréhension écrite et à la compréhension orale (Niveau 2)

Décrire les photos en utilisant les mots et les expressions appris (Niveau 3)

Utiliser les mots et les adjectifs possessifs dans une production écrite (Niveau 4)

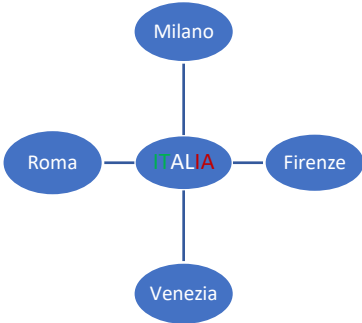
Réalisez l'arbre généalogique de votre famille

Shembull 4

Gjuhë italiane (45+45 minuta)

Campo: Lingua e comunicazione	Materia: Italiano	Grado: IV	Data: Classe: VIII-A
Temi di lezione : 1. <i>Bellissima questa piazza !</i> (prima ora) 2. <i>Città italiane.</i> (seconda ora)			
Risultati dell'apprendimento delle competenze del campo in base al tema di lezione: Ascolto: ascoltano con attenzione il dialogo Parlato: parlano sul tema e rispondono alle domande Scritto: riassumono per iscritto il dialogo, completano gli esercizi di comparazione usando gli aggettivi tra le due città come p.es: Firenze è meno moderna di Milano ecc.	Parole chiavi: -vivace -attraversare -comparazione -caspita! -caotica -accogliente -vivibile	Metodologia, tecniche e attività degli alunni : -lettura e spiegazione -passo dopo passo -elenco griglia -pratica dettagliata -brainstorming -cluster	

Collegamento con altri campi: Civiltà, lingua e comunicazione, geografia	Materiali:Libro, CD,registratore, informazioni sulle città, youtube video.
Situazione dell'apprendimento: Usano gli aggettivi per comparare le qualità delle due città.	Esprimono le loro conoscenze sulla cultura italiana
Prima ora	
	
Firenze	Milano
Organizzazione dell'ora di lezione Primo passo: Lettura e spiegazione (Role play) Spiego il brano in poche parole, mettiamo il CD per ascoltare il dialogo, l'intonazione e le parole nuove. Facciamo la lettura e spiegazione(10min). Gli alunni prendono i ruoli e interpretano in roleplay. (10min) Secondo passo : Passo dopo passo Rivolgo le domande della comprensione del dialogo (5 min). Spiego la funzione degli aggettivi e gli alunni elencano dal dialogo tutti gli aggettivi sottolineandoli (10min). Traduco le espressioni in blu e le parole nuove e per compito di classe completano l'esercizio con gli espressioni equivalenti. Riassumono oralmente il dialogo con parole semplici (10min).	
Seconda ora Organizzazione dell'ora di lezione Collegamento con l'altra ora di lezione Primo passo:Brainstorming Rivolgo domande di brainstorming tipo : quali sono le città principali d'Italia? Perché sono famose? Cosa ne sapete di loro? Vediamo insieme alcune video da youtube sulle città italiane (20min). Secondo passo: Cluster In forma di cluster completiamo l'Italia con le città principali Roma, Milano, Firenze, Venezia ecc. (10min).	

	
Terzo passo:Pratica dettagliata Compito di classe: per iscritto vedendo le due foto di Milano e di Firenze confrontano i vantaggi e gli svantaggi di una città antica con una città moderna usando gli aggettivi. Leggono le idee(15min). Do il compito di casa spiegando la richiesta in forma di esse devono descrivere"Le bellezze delle città italiane" usando gli aggettivi.	
Valutazione:	L'uso corretto degli aggettivi comparativi usati. Le conoscenze,informazioni e la descrizione delle città italiane. Gli alunni saranno valutati nel loro abilità per: Identificare gli aggettivi comparativi usati (Livello 2) Usare degli aggettivi comparativi in dialoghi semplici (Livello 3) Paragonare le città italiane delle photo, usando gli aggettivi comparative (Livello 4)
	Compiti di casa: Per compito di casa in forma di esse devono descrivere "Le bellezze delle città italiane" usando gli aggettivi.

Shembull 5

Gjuhë gjermane (45 minuta)

Feld: Sprachen und Kommunikation	Fach: Deutsch als zweite Fremdsprache	Stufe: III	Klasse:VI
Unterrichtsthema: Die Familie		Die Lernsituationen Familienfotos früher und heute	
Die Lernergebnisse: Die Schüler können am Ende der Stunde: - Familienmitglieder benennen - Über ihre eigene Familie sprechen		Schlüsselwörter: Eltern, Vater, Mutter, Geschwister, Bruder, Schwester	
Quellen: Kursbuch, Arbeitsbuch, Foto, Internet		Übergreifende Fächer:	

Methodologie und Schüleraktivitäten

1. Einführungsphase:

Begrüßung

Die Schüler sehen die Familienfotos und beschreiben die Bilder.

1. Brainstorming

Der Lehrer stellt die Fragen: Wie ist die Familie heute und wie war sie gestern?

Wie viele Kinder haben heute die Familien?

An der Tafel schreiben die Schüler, was ist der Unterschied zwischen den Familien heute und gestern.

2. Partnerarbeit

Wie viele Mitglieder hat deine Familie?

Wie viele Geschwister hast du?

Wer ist Einzelkind? (Einzelkind- erklären)

Leben deine Großeltern mit deiner Familie?

3. Präsentation

Ein Familienstammbaum kann so aussehen:

Nachdem sie die neuen Wörter gelernt haben, lesen sie in Einzelarbeit einen Text über eine Familie und ergänzen den Familienstammbaum. (Arbeitsblatt)

4. Lesen

Die Schüler lesen in Rollen den Dialog *Mitglieder-Porträts: Anna Becker*

Sie schreiben gemeinsam mit ihrem Partner den Steckbrief in ihr Heft und ergänzen ihn mit Informationen aus dem Text.

Der Lehrer liest die Punkte des Steckbriefs vor, die Schüler rufen ihm ihre Ergänzungen zu.

Steckbrief	
Name	
Alter	
Geschwister	
Hobbys	
Fremdsprachen	
Mitglied in	

Sie beschreiben auch ihre eigene Familie.

5. Hören

Die Schüler schauen die Fotos an, sie lesen die vier Sätze und hören dann den Dialog. Beim Hören ordnen sie den Sätzen die passenden Fotos zu.

Die Schüler lesen die Satzteile. Sie hören dann den Dialog ein zweites Mal und notieren, welche Satzteile zusammenpassen. Im Plenum werden die vollständigen Sätze vorgelesen. Die Bedeutung der neuen Wörter wird mithilfe der Fotos von den Schülern erschlossen.

Bewertung: Am Ende der Stunde können die Schüler:

Niveau 2 –die engeren Familienmitglieder benennen

Niveau 3 –den Wortschatz zum Thema Familienmitglieder korrekt schreiben

Niveau 4 – Ihre eigene Familie beschreiben

Hausaufgaben:

Übungen im Arbeitsbuch

Meine Familie und mein Familienstammbaum

Arbeitsblatt

Familienstammbaum

Veronika Eva Herbert Daniel Michael Isolde Michaela Melanie

Das ist meine Familie. Wir sind fünf Personen zu Hause. Wir wohnen in Berlin. Meine Mutter heißt Veronika. Sie ist 42 Jahre alt. Mein Vater heißt Daniel. Er ist 44 Jahre alt. Ich habe eine Schwester. Sie heißt Michaela. Sie ist 11 Jahre alt. Ich habe auch einen Bruder. Er heißt Michael. Er ist 14 Jahre alt. Meine Tante heißen Melanie und Eva. Melanie hat braune Haare und Eva hat blonde Haare. Meine Großeltern sind Herbert und Isolde. Herbert ist 86 Jahre alt und Isolde ist 83 Jahre alt. Meine Großeltern wohnen in Hamburg.

8 VLERËSIMI I NXËNËSVE NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ⁸

Qëllimi i vlerësimit

Qëllimi kryesor i vlerësimit është **përmirësimi i përmbushjes së rezultateve të të nxënës** nga nxënësi dhe i vetë procesit të të nxënës. Vlerësimi është procesi gjatë të cilit **mbledhjen të dhënave dhe gjykohe për vlerën** e arritjes së rezultateve të të nxënës bazuar në nivelet e arritjes.

⁸ Për vlerësimin në gjuhë të huaj klasa I-V referojuni udhëzuesve të vlerësimit për Arsimin Fillor.

Vlerësimi është një pjesë e rëndësishme e procesit të mësimdhënie - nxënies. Vlerësimi përdoret për:

- të gjykuar mbi përpjekjet e nxënësve;
- të matur arritjet e nxënësve;
- të gjykuar dhe përmirësuar procesin e mësimdhënie -nxënie;
- të raportuar arritjet;
- t'i dhënë sugjerime nxënësve për përparimin e tyre.

Vlerësimi në lëndën e gjuhës së huaj mat arritjet e nxënësve për rezultatet e të nxënësve të përshkruara në programin mësimor. Është një proces i vazhdueshëm i identifikimit, mbledhjes dhe interpretimit të informacionit në lidhje me arritjet e nxënësve dhe mund të integrohet në të nxënësve normal të nxënësve.

Vlerësimi i nxënësve kryhet nëpërmjet:

- a. vlerësimi të vazhduar;
- b. vlerësimi me test/detyrë përmbledhëse;
- c. vlerësimi me projekt kurrikular.

8.1 Vlerësimi i vazhduar (për të nxënë-for learning)

Vlerësimi i vazhduar për të nxënë (*for learning*) është pjesë e mësimdhënies dhe motivon përparimin e nxënësve në të gjitha aspektet e të nxënësve, në situata të ndryshme të njohura dhe të panjohura.

Vlerësimi i vazhduar bazohet në vëzhgimet dhe në gjykimet e mësuesit mbi përgjigjet me gojë ose me shkrim, punët në grup, diskutimet, vetëvlerësimin e nxënësve, vlerësimin e nxënësve nga nxënësve, pjesëmarrjen në aktivitete dhe në debatet në klasë, vlerësimin e detyrave të shtëpisë apo të klasës etj.

- Mësuesi vlerëson nxënësin me notë në regjistër, vetëm pasi është siguruar që ky vlerësim është objektiv dhe shpreh shkallën e qëndrueshmërisë së performancës së nxënësve për një periudhë të caktuar kohe. Për këtë qëllim, mësuesi përdor fletoren e tij personale të regjistrimit të përgjigjeve të nxënësve, për të argumentuar në çdo kohë, objektivitetin e vlerësimit të tij me notë në regjistër.
- Fletorja personale e mësuesit nuk është objekt monitorimi.
- Mësuesi shënon në regjistër të paktën 2 (dy) vlerësime me notë për çdo periudhë për lëndët që zhvillohen me 1-2 orë në javë dhe 3 (tri) vlerësime me notë për lëndët që zhvillohen me 3 ose më shumë orë në javë.

- Mësuesi nxjerr notën e vlerësimit të vazhduar për çdo periudhë duke u bazuar në notat e nxënësit në regjistër dhe në shënimet që ka mbajtur në fletoren e tij personale. Mësuesi merr në konsideratë balancën ndërmjet njohurive, shkathtësive, qëndrimeve, ashtu siç përshkruhet në rezultatet e të nxënësit në programin lëndor.
- Mësuesi ka përgjegjësi për të informuar prindërit dhe nxënësin për ecurinë dhe mundësinë e nxënësit për progres.

Vlerësimi i vazhduar synon të mbështesë nxënësin gjatë procesit të të nxënësit, të masë përparimin e tij dhe t'i jepet ndihma e duhur në përmbushjen e rezultateve të të nxënësit. Gjatë gjithë këtij procesi mësuesi duhet:

- të planifikojë detyra për të vlerësuar që shkojnë përtej testimit të fjalorit dhe gramatikës.
- të japë feedback të vazhdueshëm që shkon përtej identifikimit dhe korrigjimit të gabimeve gramatikore;
- të japë feedback konstruktiv për performancën dhe përparimin e nxënësit drejt përmbushjes së niveleve gjuhësore të arritjes;
- të udhëzojë nxënësit për të zhvilluar aftësi efektive vetëvlerësuese dhe vlerësimin e shokëve.

8.2 Vlerësimi i të nxënësit (testi përmbledhës)

Vlerësimi i të nxënësit ndryshe quhet vlerësim përmbledhës (*summative assessment-assessment of learning*). Përdoret për të mbledhur prova dhe të dhëna që tregojnë nëse mësimdhënia ka realizuar qëllimin e saj. Zakonisht planifikohet në fund të një njësie apo të një periudhe të caktuar. Ky është një vlerësim formal dhe kryhet edhe për efekt raportimi. Në përfundim të periudhës (kur e vendos mësuesi) kryhet vlerësimi me test përmbledhës, i cili ka për qëllim të matë nivelin e arritjeve të nxënësit për një grup të caktuar rezultatesh të nxënësit për periudhën përkatëse. Testi përmbledhës planifikohet nga mësuesi kur përmbyllet një grup rezultatesh të të nxënësit dhe mësuesi është i lirë ta vendosë vetë se kur do ta zhvillojë atë.

Si dhe kur realizohet testi përmbledhës?

- Në pjesën e fundit të periudhës kryhet **vlerësimi me test përmbledhës**, që ka për qëllim të matë nivelin e arritjeve të nxënësit për një grup të caktuar rezultatesh të nxëni për periudhën përkatëse.
- Testi përmbledhës planifikohet nga mësuesi, kur përmbyllet një grup rezultatesh të të nxënit dhe mësuesi është **i lirë** dhe ka fleksibilitet ta vendosë vetë se kur do ta zhvillojë (jo domosdoshmërisht bëhet në fund të periudhës).
- Testi përmbledhës është 45 minuta.
- Drejtoria e shkollës menaxhon organizimin e testeve përmbledhëse sipas një grafiku, në mënyrë që të mos ngarkohet nxënësi në fund të periudhës.
- Testi përmbledhës **jo domosdoshmërisht** bëhet në fund të periudhës. Mësuesi e përcakton vetë kohën se kur do ta zhvillojë atë. (*Shih shembullin te planifikimi i lëndës për një periudhë*).
- Mësuesi duhet të ruajë deri në përfundim të vitit shkollor testet përmbledhëse.
- Vlerësimi i testit/detyrës përmbledhëse pasqyrohet në regjistër, në kolonën përkatëse.

8.3 Vlerësimi me projekt kurrikular⁹

Projekti kurrikular është pjesë e vlerësimit të nxënësit.

- Mësuesi planifikon dhe organizon një projekt të shtrirë gjatë gjithë vitit shkollor.
- Projekti kurrikular mund të jetë lëndor ose ndër-lëndor, mund t'i përkasë një fushe të nxëni ose të shtrihet në më shumë se një fushë të nxëni.
- Drejtoria e shkollës menaxhon kohën e prezantimit dhe të vlerësimit të projektit kurrikular që të shmanget mbingarkesa e nxënësve në fund të vitit shkollor.
- Nota e projektit kurrikular shënohet në regjistër në kolonën përkatëse.
- Projektet e nxënësve ruhen deri në fund të vitit shkollor.

Projekti si veprimtari integruese me karakter kërkimor e krijues, nxit zhvillimin e aftësive të larta të të menduarit, aftësive komunikuese, të bashkëpunimit, të përdorimit të TIK, të sipërmarrjes etj. Projekti nxit të nxënit dhe mësimdhënies me në qendër nxënësin përmes së cilës nxënësit në mënyrë të pavarur ose/dhe si një anëtar i një grupi hulumtojnë mbi një çështje të caktuar ose një problem të lidhur me jetën reale. Projekti kurrikular nuk duhet të përmbajë njohuri të reja.

⁹ Projekti kurrikular shkruhet në gjuhën që nxënësi mëson.

Projekti kurrikular duhet të jetë i shtrirë përgjatë gjithë vitit shkollor, pra në të tri periudhat. Mësuesi që kur planifikon projektin duhet të ketë në mendje vlerësimin e tij. Vlerësimi nuk është diçka që ndodh vetëm në fund të projektit, mësuesi vlerëson nxënësit dhe përgjatë zhvillimit të tij.

Planifikimi dhe zbatimi në mënyrë efikase i një projekti kërkon që mësuesi të përcaktojë qartë detyrën mësimore në detaje për çdo grup dhe nxënës (është mjaft e rëndësishme që secili nxënës të jetë i përfshirë dhe i angazhuar me detyra të përcaktuara); të paraqesë rezultatet e të nxënës të do të arrihen nëpërmjet projektit; të paraqesë hollësisht çdo fazë të realizimit të projektit; të qartësojë nxënësit për arritjen përfundimtare të projektit; të qartësojë nxënësit për kriteret e vlerësimit të projektit; të vëzhgojë dhe të japë gjykimin e tij në mënyrë të vazhdueshme për ecurinë e zbatimit të projektit.

Për realizimin e projektit shfrytëzohen përvojat vetjake të nxënësve dhe njohuritë e marra nga burime të ndryshme.

Realizimi i një projekti kërkon përdorimin e më shumë se një metode dhe teknike, si: vrojtimi, studimi i rastit, intervista, puna në grup, puna individuale, përpunim informacioni statistikor etj.

Hapat kryesore që ndiqen për realizimin e një projekti janë:

- Përcaktohet saktë çështja ose problemi për të cilin do të hulumtohet, në mënyrë që të jetë i menaxhueshëm në kohë. Nxënësit mund të bazohen te temat mësimore, interesat, dëshirat ose pasionet e tyre etj.
- Përcaktohen detyrat që duhet të realizohen për të grumbulluar të dhënat e nevojshme nga puna e secilit nxënës.
- Grumbullohet materiali dhe/ose mjetet e nevojshme.
- Përpunohen dhe analizohen të dhënat e grumbulluara.
- Nxirren përfundime dhe përgjithësime nga të dhënat e grumbulluara dhe përgatitet produkti përfundimtar.
- Prezantohen gjetjet dhe përfundimet e projektit ose prezantohet produkti i krijuar. Për prezantim nxënësit mund të përdorin mënyra të ndryshme si: Power Point, film, dramatizim, debat, gazetë, broshurë, guidë etj.

Për planifikimin e një projekti mësuesi në bashkëpunim me nxënësit ndërton planin e projektit, rubrikat kryesore të të cilit paraqiten më poshtë. Në varësi të tematikës së projektit dhe specifikave të tij mësuesi mund të pasurojë planin me rubrika të tjera. Ky plan u paraqitet nxënësve të cilët e realizojnë atë gjatë gjithë vitit. Projekti shkruhet në gjuhën e huaj të cilën

nxënësit po mësojnë. Mësuesi planifikon në planin e tij ditor çdo orë të planifikuar të projektit, sikurse vepron me orët e tjera mësimore.

Rubrikat kryesore të planit të një projekti kurrikular përfshijnë:

1. Tema e projektit

Përcaktohet nga nxënësit në bashkëpunim dhe monitorim nga mësuesi. Klasa ndahet në grupe dhe secili grup zgjedh temën duke u bazuar në temat të cilat do të zhvillohen gjatë vitit si dhe duke pasur parasysh integrimin me lëndët e tjera.

2. Kohëzgjatja e projektit/orët mësimor

Nëse projekti është ndërlëndor, përcaktohet kontributi i çdo mësuesi dhe orët mësimore për secilën lëndë. Projekti zgjat gjatë tre periudhave të realizuara në 10orë për gjuhën e huaj të parë dhe 7 orë për gjuhën e huaj të dytë. Gjatë orëve të projektit, mësuesi planifikon edhe punën me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ).

3. Klasa/t pjesëmarrëse

Përcaktohet klasa ose klasat në rast se ka disa klasa. Lënda e gjuhës së huaj krijon hapësirën dhe mundësinë të ketë bashkëpunim midis klasave dhe lëndëve të ndryshme.

4. Rezultatet e të nxënit

Përfshijnë njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet që do të zhvillohen përmes veprimtarive të projektit. Këto rezultate merren nga Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ), ku janë të detajuara për secilën aftësi dhe nivel në formën e fjalive “Unë mund të bëj “ (rezultatet dhe i gjithë projekti do të shkruhen në gjuhën e huaj që nxënësi po mëson.)

Shembull

Ne mund të:

- analizojmë faktorët dhe pasojat
- paraqesim në forma të ndryshme (me gojë, të shkruar) argumente për të përforcuar mendimet apo qëndrimet tona
- realizojmë vëzhgime në rajonin (qytetin/fshatin) ku jetojmë të
- realizojmë individualisht ose në grup intervista, biseda me specialistë mbi
- kërkojmë në burime të ndryshme informacioni, mbledhim informacion, dhe prezantojmë informacionin e përpunuar me anë të tabelave, diagrameve, grafikëve, tekstit të shkruar etj.

- përgatisim një plan veprimtarish/masash për nxënësit e shkollës/ klasës sonë, të cilat do të ndikojnë
- bashkëpunojmë dhe ndajmë ide me shokët për realizimin e projektit.
- përgatisim pyetësorë, vëzhgime, intervista.

5. Njohuritë kryesore që do të përdoren gjatë zhvillimit të projektit

Përcaktohen konceptet dhe njohuritë që duhet të zotërojë nxënësi për realizimin e këtij projekti.

- Grumbullimi i të dhënave;
- Përpunimi i të dhënave;
- Intervista.

6. Partnerët

Përcaktohen partnerët nëse ka. p.sh., nëse projekti në lëndën e Gjuhës së huaj ka si qëllim që nxënësit të hulumtojnë për ndotjen mjedisore në zonën ku banojnë, një specialist i mjedisit mund të jetë një partner pjesëmarrës në projekt.

7. Veprimtaritë kryesore që do të kryen për realizimin e projektit, afatet dhe personat përgjegjës

Klasa ndahet në grupe dhe secili grup në bashkëpunim me mësuesin përcaktojnë veprimtaritë dhe afatet kohore.

- Diskutim me nxënësit lidhur me përzgjedhjen e temës së projektit.
- Ndarja e klasës në grupe sipas dëshirës së nxënësve në bashkëpunim me mësuesen.
- Zgjedhja nga nxënësit e detyrës hulumtuese për secilin grup.
- Ndarja e detyrave për secilin nxënë brenda grupit.
- Hartimi i planit të veprimtarive për secilin grup.
- Kërkime njohurish të nevojshme në literaturën e rekomanduar, apo në internet në mënyrë që nxënësit të shfaqin aftësitë e tyre hulumtuese dhe studimore.
- Hartimi i pyetësorit (intervistave), përcaktimi i popullatës dhe përzgjedhja e kampionit në të cilën do të kryhet pyetësi (intervistat).
- Grumbullimi i informacionit nga pyetësorët, (intervistat), komunikimi me mësuesit, prindërit, anëtarë të komunitetit, nxënësit sipas popullatës së përzgjedhur.
- Përpunimi i të dhënave.
- Ndërtimi i tabelave, diagrameve etj.
- Hartimi i draftit të parë të projektit dhe diskutimi i tij.
- Hartimi i draftit përfundimtar të projektit si rezultat i punës në grup dhe individuale.

- Prezantimi i produktit përfundimtar dhe dorëzimi i punës që ka bërë gjithsecili nga nxënësit.

Shembull 1

Nr	Veprimtaria	Afati	Produkti i punës
1	• Përcaktimi i temës dhe nëntemave të projektit në bashkëpunim me nxënësit. • Përcaktimi i detyrave për secilin grup dhe nxënës. • Përcaktimi i afateve për secilën fazë të projektit. • Hartimi i një liste paraprake të burimeve të informacionit të cilët do të mbështesin studimin. • Përgatitja e pyetësorëve dhe intervistave të strukturuar.	Periudha e parë Shtator-dhjetor Faza e parë e projektit	<u>Produkti:</u> • Hartimi dhe dorëzimi nga çdo nxënës i dokumentit që pasqyron: Temën e grupit, nënçështjen individuale, burimet e informacionit ku do mbështetet dhe hapat për fazat pasardhëse. • Pyetësorët e përgatitur sipas tematikave të grupeve.
2	• Mbledhja e informacionit nga pyetësorët, intervistat, dhe përmes hulumtimit në burimet e identifikuara të informacionit. • Përpunimi i të dhënave. • Hartimi i draftit të parë të projektit dhe diskutimi i tij.	Periudha e dytë janar-mars Faza e dytë e projektit	<u>Produkti:</u> • Drafti i parë i projektit.
3	• Përgatitja e produktit përfundimtar. • Prezantimi nga grupet. • Vlerësimi i punës në grup dhe punës individuale	Periudha e tretë prill-qershor Faza e tretë e projektit	<u>Produkti:</u> Produkti përfundimtar në formën e një raporti/prezantimi/shfaqje etj.

**Shënim: Për projektin në gjuhë të huaj mund të organizohen edhe shfaqje të ndryshme, dramatizime, etj, dhe si rezultat veprimtaritë dhe produkti do të jenë të ndryshme.*

Shembull 2

Tabela e planit të veprimtarive që ka realizuar secili grup me afatet dhe personat përgjegjës. Kjo tabelë lidhet edhe me detyrat që ka realizuar secili anëtar i grupit.

Faza e parë		
Veprimtaria që do të realizohet	Afati	Anëtari i grupit
P.sh. Hartimi i pyetësorit	15 tetor ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Përcaktimi i kampionit. Gjetja e konsulentëve	20 tetor ...	Anëtari ...
.....		
Faza e dytë		
P.sh. Grumbullimi i materialit nga burime të tjera	10 Janar ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Ndërtimi i tabelave, diagrameve	2 shkurt ...	Anëtari ...
Faza e tretë		
P.sh. Shkrimi i materialit	9 Mars ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Punimi i materialit në kompjuter.	3 Prill ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Përgatitja e projektit për prezantim.	15 Prill ...	Anëtari ...
.....		

8. Burimet kryesore të informacionit

Mësuesi duhet të orientojë nxënësit drejt përdorimit të burimeve të larmishme dhe të duhura të informacionit. Në lëndën e gjuhës së huaj, ku temat që mund të zgjidhen janë nga të gjitha fushat e jetës burime informacioni, përveç internetit, teksteve të ndryshme si enciklopeditë, revistat, etj., janë edhe:

- vëzhgimet në natyrë dhe shoqëri;
- pjesëmarrja në punë komunitare dhe vullnetare etj.;
- informacioni i marrë nga plotësimi i pyetësorëve (intervistave);
- biseda me prindër, mësues, etj;
- konsulta me ekspertë që lidhen me situatën konkrete.

9. Tematika e orëve të planifikuara të planit mësimor

Këtu vendoset tematika për çdo orë mësimore të projektit. P.sh: nëse projekti planifikohet në 10 orë atëherë duhet vendosur tematika për të dhjetë orët si ndarja e nxënësve në grupe, përcaktimi i temës dhe roleve për secilin grup, kërkimi dhe mbledhja e materialeve, krijimi i draftit të parë, prezantimi etj).

Shembull

- Ndarja e grupeve dhe përzgjedhja e temës së projektit. Përcaktimi i detyrave për secilin nxënës. Hartimi i planit të veprimtarive të projektit brenda grupit përkatës, afatet dhe personi përgjegjës.
- Diskutimi i planit të veprimtarive të projektit. Përcaktimi dhe vlerësimi i burimeve të informacionit.
- Hartimi i planit të veprimtarive të projektit për secilin grup, afatet dhe personi përgjegjës.
- Përgatitja e instrumenteve (pyetësorë, intervista) për grumbullimin e informacionit në terren.
- Grumbullimi i të dhënave nga intervistat dhe burimet e tjera të informacionit.
- Përpunimi i të dhënave. Diskutimi në klasë i rezultateve kryesore paraprahe të nxënësve.
- Përgatitja e draftit të parë të projektit dhe diskutimi në klasë.
- Prezantimi i produktit/raportit përfundimtar.
- Vlerësimi i punës në grup dhe individuale. (prezantimi i produktit mund të kërkojë më shumë se një orë mësimore).

10. Përshkrimi i produktit të projektit

Kjo rubrikë duhet të përfshijë shkurtimisht llojin e produktit që pritet të realizohet dhe mënyrën e prezantimit të tij.

11. Vlerësimi i nxënësve dhe reflektimi

Mësuesi së bashku me nxënësit përcaktojnë kritere për vlerësimin e projektit të cilat ua komunikon nxënësve që në fillim të projektit. P.sh. kriteret mund të përcaktohen në lidhje me trajtimin e përmbajtjes në përmbushje të tematikës, përdorimin e burimeve të informacionit, përgatitjen e produktit, prezantimin e tij etj, në varësi të rezultateve të të nxënësve.)

Gjatë vlerësimit merret në konsideratë:

- vetëorientimi dhe vetëdrejtimi i nxënësve në grup;

- përdorimi i burimeve të ndryshme të mbledhjes së informacionit;
- gjetja e zgjidhjeve në situata të ndryshme dhe arsyetimet intuitive;
- angazhimi i secilit nxënës në realizimin e projektit, individualisht dhe në progresin e grupit;
- mënyra e prezantimit të projektit, i cili të lexohet, të dëgjohet dhe të kuptohet qartë;
- rezultatet e projektit, nëse janë të qarta dhe të kuptueshme, etj.

Tabelat e mëposhtme paraqesin shembuj kriteresh për vlerësimin e projektit

Shembull 1

Kriteret	Pikët
A është fokusuar përmbajtja e projektit te çështja/problemi i identifikuar për shqyrtim?	5
A është lidhur tema e projektit me situata nga jeta reale?	5
A i kanë zbatuar nxënësit konceptet e marra në lëndën përkatëse?	5
A kanë mbledhur të dhëna bazuar në burime të mjaftueshme informacioni?	5
A kanë bashkëpunuar nxënësit për të zhvilluar aftësitë komunikuese, vetëmenaxhuese dhe organizuese?	5
Totali	25

Shembull 2

Periudha	Kriteri	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 4
	Strukturon pyetësorët/intervistat në përmbushje të tematikës dhe mbledhjes së të dhënave.	Formulon pyetje të cilat nuk e adresojnë problemin konkret dhe grumbullimin e të dhënave.	Formulon pyetje që adresojnë pjesërisht problemin dhe mundësojnë grumbullimin e të dhënave.	Formulon pyetje që adresojnë tërësisht problemin dhe mundësojnë grumbullimin e të dhënave.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Identifikon dhe përdor burime të	Përdor burime të ndryshme	Identifikon dhe përdor burime	Identifikon dhe përdor burime të

Periudha 1	larmishme për hulumtimin e informacionit.	për hulumtimin e informacionit.	të ndryshme për hulumtimin e informacionit pa vlerësuar vlefshmërinë dhe besueshmërinë e tyre.	ndryshme për hulumtimin e informacionit duke vlerësuar vlefshmërinë dhe besueshmërinë e tyre.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Shkëmben ide dhe bashkëpunon në grup.	I bashkohet grupit por nuk është aktiv në realizimin e detyrës.	Bashkëpunon me grupin vetëm kur i kërkohet nga anëtarët e tjerë.	Demonstron gatishmëri për realizimin e detyrës dhe ndan ide me të tjerët.
		1 pikë	2 pikë	3 pikë
Pikët maksimale		15 pikë		
Periudha 2	Përpunon informacionin e mbledhur bazuar në të dhëna.	Identifikon informacionin dhe të dhënat gjeografike për të nxjerrë përfundime të thjeshta.	Përshkruan informacionin dhe të dhënat gjeografike për të nxjerrë përfundime bazuar në të dhëna.	Analizon dhe interpreton informacionin dhe të dhënat gjeografike për të nxjerrë përfundime dhe evidentuar kufizimet.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Organizon draft-produktin në përmbushje të tematikës dhe zgjidhjes së problemit.	Strukturton raportin në çështje që adresojnë pjesërisht problemin, por	Strukturton raportin në çështje që adresojnë pjesërisht problemin dhe	Strukturton raportin në çështje që adresojnë tërësisht problemin dhe ofrojnë zgjidhje.

		nuk ofrojnë zgjidhje.	ofrojnë zgjidhje të pjesshme.	
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Shkëmben ide dhe bashkëpunon në grup.	I bashkohet grupit por nuk është aktiv në realizimin e detyrës.	Bashkëpunon me grupin vetëm kur i kërkohet nga anëtarët e tjerë.	Demonstron gatishmëri për realizimin e detyrës dhe ndan ide me të tjerët.
		1 pikë	2 pikë	3 pikë
	Pikët maksimale		15 pikë	
Periudha 3	Trajton tematikën në funksion të zgjidhjes së problemit.	Identifikon zgjidhje për çështjen që trajtohet pa u thelluar në pasojat e mundshme të zgjidhjes së propozuar.	Propozon zgjidhje për çështjen që trajtohet dhe identifikon disa ndër pasojat e mundshme të zgjidhjes së propozuar.	Propozon zgjidhje për çështjen që trajtohet dhe analizon pasojat e mundshme të zgjidhjes së propozuar.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Prezanton informacionin duke përdorur gjuhën dhe fjalorin e përshtatshëm.	Organizon me vështirësi informacionin, pa e përshtatur për audiencën e synuar.	Organizon informacionin, pa e përshtatur atë për audiencën e synuar dhe e përcjell qartë; përdor fjalorin dhe terminologjinë e duhur.	Organizon informacionin, e përshtat atë për audiencën e synuar dhe e përcjell qartë; përdor fjalorin dhe terminologjinë e duhur.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë

	Shkëmben ide dhe bashkëpunon në grup për prezantimin e produktit përfundimtar.	I bashkohet grupit por nuk është aktiv në realizimin e detyrës.	Bashkëpunon me grupin vetëm kur i kërkohet nga anëtarët e tjerë.	Demonstron gatishmëri për realizimin e detyrës dhe ndan ide me të tjerët.
		1 pikë	2 pikë	3 pikë
Pikët maksimale		15 pikë		

Në lëndën e gjuhës së huaj mësuesi përdor tabela të ndryshme vlerësimi për projektin, të cilat i harton vetë sipas kompetencave, aftësive ose njohurive që do të vlerësojë.

Më poshtë po prezantojmë disa tabela sugjeruese vlerësimi:

Gjuhë angleze

Rubric 1

Student name: _____		Date: _____			
This project shows that the student:		4 	3 	2 	1
1	Followed directions				
2	Understood new concepts				
3	Stayed on topic				
4	Used creativity; did not copy				
5	Used good craftsmanship				
6	Has a good composition				
7	Used time wisely; finished the project				
8	Used art materials correctly				
Total possible points: 32 Total points earned: ____		Comments:			

Rubric 2

	4	3	2	1
--	----------	----------	----------	----------

Requirements	All requirements are met and exceeded.	All requirements are met.	One requirement was not completely met.	More than a requirement was not completely met.
Attractiveness	Makes excellent use of font, color, graphics, effect, etc to enhance presentation.	Makes good use of font, color, graphics, effect, etc to enhance presentation.	Makes use of font, color, effect, but occasionally these detract from the presentation content.	Makes use of font, color, effect, but these often distract from the presentation content.
Organisation	Content is well organized using headings or bulleted lists to group related material.	Uses headings or bulleted list to organize, but the overall organization of topics appears flawed.	Content is logically organized for most of the time.	There was no clear or logical organizational structure, just lots of facts.
Oral presentation	Interesting, with smooth delivery that holds audience attention.	Relatively interesting, with a fairly smooth delivery that usually holds audience attention.	Delivery not smooth, but able to hold audience attention most of the time.	Delivery not smooth and audience attention lost.
Content	Covers topic in-depth with details. Subject knowledge is excellent.	Includes essential knowledge about the topic. Subject knowledge appears to be good.	Includes essential information about the topic but there are 1-2 factual errors.	Content is minimal or there are several factual error.
Total ____/25				

Rubric 3

	4	3	2	1
Content	Project contains all the necessary required elements.	Project contains most of the required elements.	Project contains only a few of the required elements.	Project does not contain any of the required elements.
Neatness	Work is neat throughout the entire project.	Work is neat throughout most of the project	Work is somewhat sloppy and difficult to read.	Work is very sloppy and difficult to read
Organization	Project is very well-organized and easy to read.	Project is mostly well-organized and easy to read.	Project is somewhat well-organized and easy to read.	Project is very unorganized and difficult to read.
Attractiveness	The project is exceptionally attractive and visually appealing to the reader or person viewing it.	The project is mostly attractive and visually appealing to the reader or person viewing it.	The project is somewhat attractive but can be visually distracting to the reader or person viewing it.	The project is formatted in way that is confusing to the reader or person viewing it.
Summarize	Student can clearly and accurately summarize the information in a succinct manner.	Student can accurately summarize information but adds some unnecessary details.	Student summarizes information but includes some misinformation.	Student struggles to summarize important information.
Language and mechanics	Project contains no errors in language or mechanics.	Project contains a few errors in language or mechanics.	Project contains several errors in language or mechanics.	Project contains many errors in

				language or mechanics.
Originality	Project is presented entirely in the student's own voice and in a manner that expresses the student's creativity.	Project is presented mostly in the student's own voice and in a manner that is predictable.	Project is presented mostly in a voice other than the student's or in a manner that lacks originality and creativity.	Project is presented entirely in a voice other than the student's or has no creativity.
On time	Project is complete and turned in on the due date.	Project is complete and turned in 1 day late.	Project is complete and turned in 2 days late.	Project is incomplete or turned in later than 2 days past due date.
Total ____/32				
Comments:				

Rubric 4

20	Exemplary	Student has a complete comprehension of the material. Student participated and completed all activities. Student completed all assignments in a timely manner and showed. Student performed perfectly.
16	Good Quality	Student has a proficient comprehension of the material. Student actively participated in all activities. Student completed assignments in a timely manner. Student performed well.
12	Satisfactory	Student has an average comprehension of the material. Student mostly participated in all activities. Student completed assignments with help.

		Student performed satisfactorily.
8	Not There Yet	Student does not comprehend the material. Students did not participate in activities. Students did not complete assignments. Student performed poorly.

Gjuhë frënge

Grille d'évaluation d'un projet.

Le professeur peut garder cette grille ou dresser lui-même une grille en fonction de ce qu'il va évaluer.

Modèle 1

Sujet du projet	Points accordés(Totalité)	Groupe 1	Groupe 2	Groupe 3	Groupe 4
Organisation du groupe	4 points				
Participation individuelle	4 points				
Intérêt originalité	4 points				
Utilisation du lexique	4 points				
Travail rendu à temps	4 points				
Totalité	20 points				

Modèle 2

Grille d'évaluation

Nom _____ Prénom _____ Classe _____

Devoir 1	1 point	2 points	3 points	4 points
Originalité				
Correction grammaticale				
Richesse sociolinguistique				
Effort				
Esthétique				
Total _____/20				

Modelet e mësipërme tregojnë që mësuesi është i lirë të vendosë vetë se cilat janë momentet kryesore që dëshiron të vlerësojë në një projekt. Në përcaktimin e kriterëve të vlerësimit

mësuesi përfshin edhe nxënësit në fillim të vitit shkollor dhe hartojnë së bashku rubrikat e vlerësimit.

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësve nga njëri-tjetri

Përfshirja e nxënësve në vlerësimin e projektit nxit motivimin dhe përmirëson të nxënit e drejtuar prej tyre. Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësve nga njëri-tjetri nxit nxënësit të reflektojnë mbi pikat e tyre të dobëta dhe të forta, në mënyrë që të fokusojnë përpjekjet e tyre të mëtejshme. Dokumenti mbi të cilin duhet të mbështeten nxënësit për vetëvlerësim është Portofoli Evropian i Gjuhëve.

Nxitja e nxënësit për t'u përfshirë në vendosjen e kriterëve për vlerësimin e punës së tij e kalon një pjesë të përgjegjësisë tek nxënësi. Vetëvlerësimi kontribuon në mundësitë e nxënësit për të strukturuar procesin e tij të të nxënit. Kjo rrit më tej zotërimin e nxënësit mbi procesin e nxënies.

Vlerësimi i shokut mund të shtojë edhe një dimension tjetër në zhvillimin e nxënësit nga pikëpamja e njohjes mbi veten. Nxënësit gjatë konsultimeve me shokët e tyre për marrjen dhe dhënien e sugjerimeve për përmirësim, marrin më shumë përgjegjësi për atë që bëjnë dhe mënyrën si e realizojnë. Në këtë mënyrë nxënësit forcojnë aftësitë e tyre të të menduarit kritik. Projektet si detyra që përfshijnë një kombinim të aftësive të nxënies të tilla, si kërkimi, planifikimi, projektimi dhe përfundimi janë shembuj të mirë. Kjo gjithashtu praktikohet në ato situata ku nxitet një shkallë e lartë e ndërveprimit të nxënësit.

Vlerësimi i të nxënit të nxënësit realizohet nëpërmjet

- a) Vlerësimit periodik,
- b) Vlerësimit përfundimtar.

a) Vlerësimi periodik

1. Vlerësimi periodik është dokumentimi në regjistër i rezultateve të vlerësimit të nxënësve për secilën periudhë. Ai përmban 2 (dy) nota:
 - Notën e vlerësimit të vazhduar,
 - Notën e vlerësimit me test ose me detyrë përmbledhëse.
2. Këto dy vlerësime me notë shënohen në regjistër në kolonat përkatëse.

b) Vlerësimi përfundimtar

1. Vlerësimi përfundimtar realizohet me notë, në përfundim të vitit shkollor.
2. Nota përfundimtare vjetore përmbledh notat vjetore si më poshtë:
 - Notën vjetore të vlerësimit të vazhduar për tri periudha.
 - Notën vjetore të vlerësimit me test/detyrë përmbledhëse për tri periudha.
 - Nota e vlerësimit të projektit.

3. Peshat në përqindje sipas vlerësimeve janë:

Vlerësimi	Pesha në përqindje klasat X-XII
Vlerësimi i vazhduar	40%
Vlerësimi me test/detyrë përmblledhëse	40%
Vlerësimi i projektit kurrikular	20%

4. Hapat për njehsimin e notës përfundimtare vjetore janë:

- Nota vjetore e vlerësimit të vazhduar (NVv) përcaktohet duke u bazuar në tri notat e vlerësimit të vazhduar të periudhave, duke gjykuar në mënyrë progresive.
- Nota vjetore e vlerësimit me test/detyrë përmblledhëse (NTp/Dp) përcaktohet duke u bazuar në tri notat e vlerësimit me test/detyrë përmblledhëse të periudhave, duke gjykuar në mënyrë progresive.
- Nota e vlerësimit të projektit (NVp) përcaktohet në përfundim të projektit duke u bazuar në procesin e realizimit të projektit dhe në produktin përfundimtar.
- Shumëzohet secila prej notave me përqindjen përkatëse. Mblidhen këto prodhime dhe shuma rrumbullakoset me numër të plotë (p.sh., 8,8 ≈ 9).
- Formulatat për llogaritjen e notës përfundimtare janë:
 - $\text{Nota përfundimtare në klasat X-XII} = (NVv \times 0.4) + (NTp/Dp \times 0.4) + (NVp \times 0.2)$
- Dokumentimi në regjistër i rezultateve të vlerësimit të të nxënësve sipas periudhave është si në tabelën më poshtë:

Periudha e parë shtator – dhjetor		Periudha e dytë janar - mars		Periudha e tretë prill - qershor		Vlerësimi vjetor			Nota përfundimtare
NVv	NTp/Dp	NVv	NTp/Dp	NVv	NTp/Dp	NVv	NTp/Dp	NVp	
6	6	8	7	8	7	8	7	9	8

$$(8 \times 0.4) + (7 \times 0.4) + (9 \times 0.2) = 7.8$$

Nota përfundimtare 8

8.4 Vlerësimi i nxënësve me nevoja të veçanta

Vlerësimi i nxënësve me nevoja të veçanta duhet të bëhet në mënyrë të tillë që t'u japë atyre mundësinë të demonstrojnë çfarë dinë dhe mund të bëjnë në përbushje të rezultateve të të

nxënit. Për këtë qëllim mësuesi duhet të përshtatë detyrat/veprimtaritë vlerësuese me mundësitë dhe nevojat që këta nxënës kanë. Këto modifikime mund të përfshijnë:

- Ndryshimin/përshtatjen e formateve alternative të pyetje/përgjigjeve, p.sh. një formë të përgjigjes më të thjeshtuar (bazuar në disa pika orientuese) në vend të një eseje që duhet të përgatisin nxënësit.
- Modifikime të veprimtarive vlerësuese, p.sh. duke thjeshtuar gjuhën e përdorur, ose duke përdorur një format tjetër të pyeturi.
- Përshtatje të procesit të vlerësimit, p.sh. duke i dhënë kohë shtesë nxënësit, me pauza të ndërmjetme, duke përdorur një lexues ose teknologji specifike.

Procedurat dhe teknikat e vlerësimit për nxënës me nevoja të veçanta duhet të diskutohen herë pas here me prindërit dhe vetë nxënësit. Prindërit duhet të kuptojnë se si ndikojnë këto procedura dhe teknika të përshtatura në vlerësimin e punës së nxënësve.

9 KRITERET DHE REFLEKTIMI PËR DETYRAT E NDRYSHME NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ

9.1 Kriteret për kryerjen e detyrave

Mësuesi duhet të përcaktojë kriteret vlerësimi për çdo detyrë dhe të sigurojë udhëzime të qarta për nxënësit se si do të jetë detyra e përfunduar dhe si do të zbatohen kriteret. Kur vendosni një detyrë sigurohuni që:

- kërkesat e detyrës janë bërë sa më qartë të jetë e mundur për nxënësin;
- kriteret e vlerësimit dhe nivelet e arritjes t'i ofrohen çdo nxënësi në mënyrë që ata të dinë se çfarë duhet të bëjnë;
- çdo burim ose material i përdorur të jetë i qartë dhe i përshtatshëm për detyrën;
- arritjet e nxënësit maten për më shumë se një rezultat të nxëni;
- udhëzimet të jenë të qarta dhe koncize;
- niveli i gjuhës të jetë i përshtatshëm për vlerësimin;
- detyra nuk përmban gjini, kulturë ose ndonjë paragjykim tjetër;
- koha e lejuar është e mjaftueshme për kryerjen e detyrës.

9.2 Reflektimi ose komenti i mësuesit (Giving feedback)

Kur vlerësoni detyrën, mos harroni se reflektimet/komentet tuaja do të ndihmojnë nxënësin të kuptojë pse ai / ajo mori atë rezultat dhe si mund të bëhet më mirë herën tjetër.

Komenti duhet të jetë:

- konstruktiv në mënyrë që nxënësi të ndihet i inkurajuar dhe i motivuar për t'u përmirësuar;
- në kohë, në mënyrë që nxënësi ta përdorë atë për të mësuar në vazhdim;
- i menjëhershëm në mënyrë që nxënësi të mund të mbajë mend atë që bëri dhe të reflektojë në kohë;
- i fokusuar në arritje dhe përpjekje, jo te personi - puna duhet të vlerësohet, jo nxënësi;
- specifik për rezultatet e të nxënit në mënyrë që vlerësimi të jetë i qartë lidhur me të mësuarin.

Përgjigjet (komentet) e mësuesit mund të jenë:

- informale ose indirekte - të tilla si reagimet verbale në klasë (me tërë klasën), ose në mënyrë individuale me vetë nxënësin;
- formale ose të drejtpërdrejta - të tilla si listat e kontrollit ose komentet për nxënësin në mënyrë individuale, në formë të shkruar ose verbale;
- formative—të dhëna gjatë mësimit me qëllim ndihmës për nxënësin që të dijë se si të përmirësohet;
- përmbledhëse – të dhëna në fund të periudhës (ose të kapitullit) me qëllim informimin e nxënësve për çfarë kanë arritur.

9.3 Shembuj për kriteret e vlerësimit të detyrave

Kriteret e vlerësimit mësuesi i vendos në varësi të llojit të detyrës. Më poshtë janë paraqitur shembuj për kriteret e vlerësimit të detyrave të ndryshme.

Shembull 1

Kritere për vlerësimin e një detyrë hulumtuese

Kriteret e vlerësimit	Niveli 1 Dobët 0-2 pikë	Niveli 2 Mjaftueshëm 3-5 pikë	Niveli 3 Mirë 6-8 pikë	Niveli 4 Shumë mirë 9 -10 pikë
Fokusi te detyra dhe burimet e përdorura.	Nxënësit rrallëherë fokusohen te detyra e tyre. Informacioni është i gatshëm. Përdorin një burim për të gjetur informacione.	Nxënësit dalin jashtë temës dhe nuk fokusohen vetëm te detyra e tyre. Mbledhin disa informacione nga dy burime të ndryshme.	Nxënësit janë të fokusuar te detyra e tyre Mbledhin informacione nga të paktën dy burime të ndryshme.	Nxënësit janë të fokusuar te detyra e tyre. Mbledhin informacion nga të paktën dy burime duke krijuar komente intuitive dhe origjinalitet në përgatitjen e detyrës.
Përmbajtja gjuhësore.	Materiali përmban shumë gabime gjuhësore.	Materiali përmban disa gabime gjuhësore.	Materiali përmban pak gabime gjuhësore.	Materiali nuk përmban gabime gjuhësore.
Organizimi i materialit.	Materiali është i çorganizuar dhe rrëmujë.	Materiali është organizuar mirë por jo gjithmonë krijon lehtësi të kuptuari.	Materiali është i organizuar mirë dhe në shumicën e rasteve krijon lehtësi të kuptuari.	Materiali është i organizuar shumë mirë dhe krijon lehtësi të kuptuari.

Gjuhë angleze

Rubric 1

Kritere për vlerësimin e një detyrë prezantuese

	Fluency	Pronunciation and accent	Vocabulary	Grammar	Details
4	Smooth and fluid speech; few to no hesitations; no attempts to search for words; volume is excellent.	Pronunciation is excellent; good effort at accent.	Excellent control of language features; a wide range of well-chosen vocabulary.	Accuracy & variety of grammatical structures.	Excellent level of description; additional details beyond the required.
3	Smooth and fluid speech; few hesitations; a slight search for words; inaudible word or two.	Pronunciation is good; good effort at accent.	Good language control; good range of relatively well-chosen vocabulary.	Some errors in grammatical structures possibly caused by attempt to include a variety.	Good level of description; all required information included.
2	Speech is relatively smooth; some hesitation and unevenness caused by rephrasing and searching for words.	Pronunciation is good; Some effort at accent, but is definitely non-native.	Adequate language control; vocabulary range is lacking.	Frequent grammatical errors that do not obscure meaning; little variety in structures.	Adequate description; some additional details should be provided.

1	Speech is frequently hesitant with some sentences left uncompleted; volume very soft.	Pronunciation is okay; No effort towards a native accent.	Weak language control; basic vocabulary choice with some words clearly lacking.	Frequent grammatical errors even in simple structures that at times obscure meaning.	Description lacks some critical details that make it difficult to understand.
Total _____/20					

Rubric 2

Kritere për vlerësimin e një detyrë argumentuese.

Points	Description
12	Students understanding of concept is clearly evident. Student uses effective strategies to get accurate results. Student uses logical thinking to arrive at the conclusion.
9	Students understanding of the concept is evident. Student uses appropriate strategies to arrive at a result. Student shows thinking skills to arrive at the conclusion.
6	Student has limited understanding of a concept. Student uses strategies that are ineffective. Student attempts to show thinking skills.
3	Student has a complete lack of understanding of the concept. Student makes no attempt to use a strategy. Student shows no understanding.

Rubric 3

Kritere për vlerësimin e një tregimi ose eseje jo formale

Features	4	3	2	1
Quality of Writing	Piece was written in an extraordinary style. Very informative and well-organized.	Piece was written in an interesting style. Somewhat informative and organized.	Piece had little style. Gives some new information but poorly organized.	Piece had no style. Gives no new information and very poorly organized.
Grammar Usage & Mechanics	Virtually no spelling, punctuation or grammatical errors.	Few spelling and punctuation errors, minor grammatical errors.	A number of spelling, punctuation or grammatical errors.	Many spelling, punctuation and grammatical errors that it interferes with the meaning.
Total ____/8				

Gjuhë frënge

Shembull 1

Activité Production écrite

Ecrivez un article dans le journal local où vous proposez aux grandes marques de vêtements aimées par les jeunes de mettre sur le marché des vêtements neutres. Argumentez (220 -250 mots) Evaluation

Critères	Points
Respecte la situation et le type de production demandée	2 points
Capacité à présenter des faits	3 points
Capacité à argumenter et prise de position	5 points
Cohérence et cohésion	3 points
Compétences lexicales et grammaticales	3 points
Au total	16 points

10 TESTET E ARRITJEVE

Një test është një vlerësim formal, përmbledhës, i strukturuar i arritjeve të nxënësve dhe i progresit të nxënësit. Testet janë një aspekt i rëndësishëm i procesit të mësimdhënies - nxënies nëse ata janë të integruar në “rutinën” e klasës dhe nuk trajtohen thjesht si një strategji “përmbledhëse”. Ata i lejojnë nxënësve të monitorojnë progresin e tyre dhe ofron informacion të vlefshëm për mësuesin në planifikimin e mëtejshëm të procesit të mësimdhënies – nxënies. Testet ndihmojnë në përparimin e nxënësve nëse ato janë të lidhura qartë me mësimin dhe rezultatet e të nxënësit. Dëshmitë tregojnë se teste të shkurtra janë më efektive për progresin e nxënësit se sa një test i gjatë. Është jashtëzakonisht e rëndësishme që testet të korrigjohen dhe nxënësve t’u jepet përshtypja për performancën e tyre. Testet e hartuara në klasë zbulojnë rreth njohurive të nxënësve për përmbajtjen dhe për zhvillimin e të menduarit. Përgjithësisht pyetjet e hapura japin informacion më të detajuar në lidhje me aftësitë e nxënësve sesa një pyetje në të cilën ka vetëm një përgjigje.

10.1 Parimet e hartimit të testeve nga mësuesi

Testet lejojnë shumëllojshmëri mënyrash të demonstrimit të aftësive të nxënësve. Prandaj:

- nxënësit duhet të kuptojnë qëllimin dhe vlerën e testit;
- testi duhet të masë arritjen e rezultateve të të nxënësit për një kapitull ose periudhë të caktuar;
- duhen dhënë udhëzime të qarta për secilën pjesë të testit;
- pyetjet duhet të ndryshojnë nga më e thjeshta te ajo më komplekse;
- pikët duhet të jepen për çdo pyetje apo rubrikë të testit;
- pyetjet duhet të jenë të llojeve të ndryshme (po/jo, e saktë/e gabuar, me zgjedhje të shumëfishtë, çiftim i elementeve, plotësim i vendeve bosh, zëvendësim i elementeve; përgjigje e zgjeruar, përgjigje e shkurtër etj.,).

Testet duhet:

- të jenë të lehtë për t’u lexuar dhe të ketë hapësirë ndërmjet pyetjeve për të lehtësuar leximin dhe shkrimin;
- të përfshijnë një sërë rezultatesh të nxënë;
- të mund të kryhen nga nxënësit me nevoja të veçanta;
- t’ju krijojnë mundësi nxënësve të zgjidhin kërkesat e ushtrimeve në mënyrë të pavarur nga njëra-tjetra;

- të kenë nivele të ndryshme të pyetjeve;
- të llogariten me kohë të mjaftueshme për të përfunduar të gjithë nxënësit;
- të mos ngatërrohen me minitestet të cilat masin rendimentin e orës së mësimi dhe kanë vetëm një kërkesë.

Gjatë ndërtimit të testeve të arritjes për një grup njohurish të lëndës së gjuhës së huaj mësuesi duhet të ketë në konsideratë:

- Numri i pyetjeve në teste varet nga ajo çfarë do të testohet. Ky numër është i ndryshëm kur synohet testimi i përvetësimit të një koncepti, i përvetësimit të një mësimi, i përvetësimit të një kapitulli, i përvetësimit të lëndës së një periudhe, i përvetësimit vjetor të lëndës etj.
- Është mirë që testet të hartohen me pyetje të llojeve të ndryshme.
- Pyetjet në test është mirë të radhiten sipas shkallës së vështirësisë së tyre.
- Numri i pyetjeve të testit varet edhe nga koha në dispozicion, kjo kohë mesatarisht duhet të jetë 45 minuta.
- Gjatë hartimit të një testi është shumë e rëndësishme vlefshmëria e pyetjeve të tij (d.m.th. garantimi i asaj që testi në tërësi duhet të vlerësojë ato koncepte, njohuri, aftësi e shprehje që ne i kemi vënë vetes si qëllim të kontrollojmë).

10.2 Hartimi i testit

Hartimi i testit të gjuhës së huaj bazohet te bazat metodologjike të hartimit të testeve. Pjesa më e rëndësishme e fazave/hapave, nëpër të cilat kalon hartimi i testit të vlerësimit lidhet me strukturën e tij, e cila ndërtohet duke u bazuar në këto faza:

- përcaktimi i aftësive dhe koncepteve që do të testohen me peshën përkatëse (% e pikëve që do të zënë secila aftësi);
- përcaktimi i peshës së niveleve që do të zbatohet në test (Niveli i dytë i arritjes së kompetencave (rekomandohet 40%) përfshin pyetje ku kërkohet që nxënësi të zbatojë një procedurë rutinë, mjaft të ushtruar në klasë. Niveli i tretë i arritjes së kompetencave (rekomandohet 40%), përfshin pyetje ku nxënësit nuk i mjafton të kujtojnë procedura rutinë, ose të imitojnë zgjidhje standarde. Ai duhet të ndjehet para një situatë më komplekse, të cilën, sidoqoftë mund ta zgjidhë duke kombinuar njohuritë që disponon. Niveli i katërt i arritjes së kompetencave (rekomandohet 20%) përfshin pyetje ku nxënësi gjykon, zgjidh, jep mendim, vlerëson, harton duke vënë në dispozicion njohuritë e tij.)
- ndërtimi i tabelës së specifikimit (Tabela e Blue –Printit);

Konceptet/ aftësitë	Përqindja = Pikët	Rezultatet e të nxënit	Niveli II i arritjes së kompetencave	Niveli III i arritjes së kompetencave	Niveli IV i arritjes së kompetencave
.....					
Pikët totale të testit	100% = ... pikë		40%= ... pikë Ose 35%	40% = ... pikë Ose 40%	20%= ... pikë Ose 25%

- hartimi i pyetjeve të testit;
- përcaktimi i skemës së vlerësimit (bazuar në shpërndarjen normale). Sistemi i pikëzimit që përdoret më shumë është ai që quhet analitik.

Dy nga elementet bazë të këtij sistemi janë:

- a. caktimi i pikëve për konceptet që testohet;
- b. skema e pikëzimit (ku jepen kriteret e shpërndarjes së pikëve që janë akorduar për konceptet që do të testohen, duke pasur parasysh për bazë përgjigjen e saktë që duhet të jepet për këtë çështje).

Në konvertimin e pikëve me nota, kufiri i poshtëm rekomandohet 25% e totalit të pikëve. Më pas caktohet intervalet e pikëve nga nota 4 – 10.

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Përqindja e pikëve	<25%	25-38%	39-51%	52-64%	65-77%	78-90%	91-100%

10.3 Llojet e pyetjeve që hartohen në teste

Pyetjet mund të jenë:

- a. Objektive:

Këto pyetje quhen objektive pasi vlerësues të ndryshëm, që vlerësojnë në mënyrë të pavarur arrijnë në të njëjtin vlerësim, duke u bazuar në një çelës përgjigjesh të sakta.

b. Subjektive:

Këto pyetje quhen subjektive pasi nxënësi do të shprehë thjeshtë mendimin e tij, ndjenjat, vlerësimin pozitiv ose negativ rreth një çështjeje të caktuar.

Disa nga llojet e pyetjeve që mund të përdoren në teste paraqiten si më poshtë:

1. Pyetje të hapura (open-ended questions)

Në bazë të gjatësisë së përgjigjeve që kërkojnë këto pyetje ndahen në katër lloje.

- **Plotësime fjalish** (Cloze or completion questions). Nxënësit i kërkohet të përfundojë një fjali të papërfunduar.)

Shembull 1

Finish the following sentences:

- a) The highest mountain in Europe is _____.
- b)

Shembull 2

Finis à ton choix les quatre phrases proposées.

- a) Si j'avais du temps libre, je _____.
- b) Je ne peux pas continuer le jeu parce que _____.
- c) Le professeur nous demande où _____.
- d) Demain matin il ira chez ses grands-parents et après il _____.

- **Pyetje me përgjigje të shkurtra** (Short-answer questions). Nxënësit i kërkohet të përgjigjet shkurt, me një shprehje, me një fjali të thjeshtë, qoftë edhe me një fjalë.)

Shembull1

Leggi le seguenti situazioni e indica in quale negozio vanno le seguenti persone.

- a) Marta ha organizzato la sua festa di compleanno. Deve comprare delle pizzette, dei tramezzini e la torta.
Lei va _____
- b) Luigi ha un colloquio di lavoro. Ha bisogno di una cravatta nuova, un paio di pantaloni e una giacca elegante.
Lui va _____

- c) La signora Valeria deve cucinare il pranzo per tutta la famiglia. Ha bisogno di carne, dell'insalata, il pane e una bottiglia di vino.

Lei va _____

Shembull 2

Read the text and answer the questions.

Penguins live on the ice of Antarctica. They are black and white. They've got small wings, short legs, a short tail and thick feathers. They weight about 30 kg. They can swim very well but they can't fly. They eat fish and they live about 20 years.

1. Where do Penguins live?

2. What colour are they?

- ***Pyetje me përgjigje të zgjeruar*** (Extended-answer questions). Nxënësit i kërkohet të përgjigjet me fjali të përbëra ose komplekse, duke dhënë shpjegimet e duhura).

Shembull 1

Finish the story:

My Birthday Party

Today is my birthday. I am having a big party at my house. I invited everyone in my class. I hope they all will come.

My doorbell is ringing. I answer it. Three of my friends are at the door! After ten minutes, the others came. It is time for the party to begin.

First, we play games.

.....

Now, it is time to open presents.

- **Pyetjet e tipit ese** (Essay-type questions). Nxënësit i kërkohet të prodhojë një pjesë të përmbledhur në një numër të caktuar fjalësh, me tekst të strukturuar ku të paraqitet qartë hyrja, seksioni qendror dhe mbyllja.)

Shembull 2

Write a short paragraph about the animal in the picture. (about 80 words)

Fact file

- Koala
- in trees in Eastern Australia
- grey fur, sharp claws, strong arms and legs.
- weight 14 kg
- can climb well.
- eucalyptus leaves
- lives 15 years

Shembull 3

Regarde les deux images. Fais des comparaisons sur les données des deux familles.

Famille A	Famille B
	
grande, bon budget, voyager, souriants	petite, regarder la télé, parents jeunes, sérieux

Shembull 4

Descrivi una festa tradizionale albanese o italiana e racconta in modo dettagliato come si festeggia, quali sono le usanze ecc. Aiutati anche dalle foto.(Da un minimo di 60 ad un massimo di 80 parole)

la festa di NOVRUZ

La festa della BANDIERA

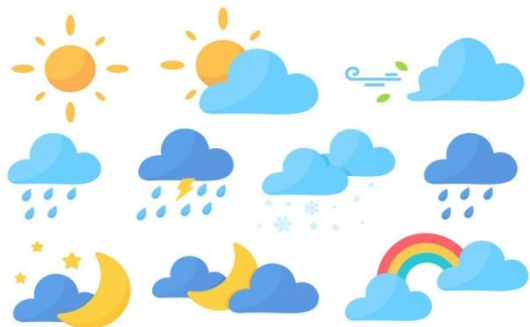
il CARNEVALE DI Venezia.

la festa della BANDIERA.

Shembull 5

Das Wetter in deinem Land beschreiben. Sie können die folgenden Sätze verwenden wie:

	es regnet	es ist sonnig
	es gibt Nebel	die Hitze
	es ist wolkig	es ist kalt
	es gibt Schnee	der Hagel
	es scheint	der Regen
	heiß	die Sonne usw.

2. Pyetje me alternativa (multiple choice).

Një pyetje me zgjedhje të shumëfishtë përbëhet nga dy pjesë: nga trangu dhe përgjigjet alternative ndër të cilat dallohet përgjigja e vetme e saktë.

Më poshtë janë disa rregulla që mësuesi duhet të ketë parasysh kur harton pyetje e alternative:

- Alternativat duhet të vendosen vertikalisht pas përmbajtjes së pyetjes, në përputhje me rendin alfabetik;
- Nuk duhet të përdoren alternativa që përplasen me njëra – tjetrën;
- Pyetjet ndërtohen në përgjithësi me 4 alternativa;
- Alternativat duhet të kenë gjatësi të njëjtë;
- Alternativat duhet të jenë homogjene dhe t’i referohen së njëjtës kategori;
- Në alternativa nuk duhet të ketë mbivendosje të dhënash apo intervalesh kohore;
- Vetëm një alternativë është e saktë. Nëse mund të jenë dy alternativa mësuesi specifikon “Zgjidh dy alternativa” dhe në këtë rast kjo pyetje ka 2 pikë;
- Pyetja me alternativë vlerësohet me një pikë;
- Në përgjithësi rekomandohet të mos përdoren si alternativa shprehjet “asnjë nga të mësipërmet”, ose “të gjitha të mësipërmet”;
- Pyetjet me alternativa shmangin në shkallë të lartë subjektivitetin në pikëzim.

Shembull 1

Would you like some more dessert?

- A) Enjoy your meal!
- B) No thanks, I’m full.
- C) It’s delicious.
- D) Help yourself, please.

Shembull 2

Read the following paragraph and answer the following question:

Pizza is a favorite food in the United States. The first Pizza was made in Italy in the late 1800s and the main ingredient is flour. It became popular in the United States after World War II. People like to add toppings. Some toppings are pepperoni, cheese, sausage, and vegetables. These toppings give pizza more flavor. Pepperoni is America's favorite topping.

What is the main idea of the paragraph?

- A) Pizza is made from flour.
- B) People like different toppings for pizza.
- C) You should eat the delicious pizza.
- D) Pizza is a popular meal in the United States.

Shembull 3

1. Du triffst eine Bekannte in einem Café. Sie sieht nicht gesund aus und du möchtest fragen, was sie hat. Was kannst du sagen?

- A) Was ist schlecht?
- B) Was läuft?
- C) Was fehlt dir?
- D) Geht's noch?

Shembull 4

Dans les phrases ci-dessous, coche les bonnes réponses pour avoir des phrases correctes.

1. Dans notre famille nous adorons les fruits, donc nous mangeons_____

- A) beaucoup de fruits
- B) beaucoup le fruits
- C) beaucoup des fruits
- D) beaucoup les fruits

2. Dans le frigo il n'y a pas _____ et il n'y a pas de fruits.

- A) du fromage
- B) le fromage
- C) des fromages
- D) de fromage

3. Pyetjet “Po/Jo” ose “e vërtetë/ e gabuar”

Përgjigja e saktë për këto lloj pyetjesh vlerësohet me një pikë.

Shembull 1

Sophie`s – Café & Bar
Traditional British cooking. Daily vegetarian specials. Fashionable décor that fits the cuisine.
Smoking on the terrace only.
All major credit cards accepted. Reservations accepted for large groups only.
Lunch served: 12.30-2.30pm
Dinner served: 6.00-9.00 pm

No	Sentence	True	False
1	Lunch is served for two hours only.		
2	People can not pay by credit card.		
			

Shembull 2

Une petite fille, tout habillée de rouge, se promenait dans la forêt. Elle devait apporter à sa grand-mère malade un petit pot de beurre et une galette. En chemin, elle a rencontré un loup qui avait faim. Ils ont décidé d’aller chez la grand-mère chacun par un chemin différent. Le loup est arrivé chez la grand-mère avant le petit chaperon rouge et a mangé la grand-mère. À son tour, la petite fille est arrivée. Elle a frappé à la porte, elle est entrée. Elle avait peur, car elle a compris que c’était le loup qui était dans lit de sa grand-mère. Elle est sortie chercher de l’aide. Elle a trouvé un chasseur qui a tué le loup et a sorti la grand-mère vivante du ventre du loup.

Répond par : Vrai ou Faux.

1	La grand-mère avait préparé une galette.
2	Le loup avait faim et est arrivé le premier.
3	La petite fille a vu grand-mère dans son lit.
4	La fille a compris que le loup avait mangé la grand-mère.
5	Un chasseur a tué le loup et a sauvé grand-mère.

Shembull 3

Pour préparer un gâteau il faut avoir quelques ingrédients.

Lesquels ? Répond par OUI ou NON.

Pour faire un gâteau il faut :

1	du sucre		
2	du sel		
3	du beurre		
4	de la vanille		
5	du vin		
6	du lait		
7	de la farine		
8	du fromage		
9	des oeufs		
10	du poivre		

Shembull 4

Richtig oder falsch? Lesen Sie und kreuzen Sie an.

Weiße Weihnachten? Nein, an diesem 24. Dezember liegt nur oben auf den hohen Bergen Schnee. Trotzdem freuen sich Konrad und sein Schwesterchen Sanna. Weil es so warm ist, dürfen sie zu den Großeltern ins Nachbartal hinüberwandern. Am Abend wollen sie wieder zu Hause bei ihren Eltern sein, doch auf dem Rückweg schneit es plötzlich sehr stark. Schnell wird alles weiß. Die Kinder können die Landschaft nicht mehr sehen und den Weg nicht mehr finden. Weiter und weiter steigen sie ins Gebirge hinauf, bis es rund um sie nur noch Eis und Schnee gibt. Stille Nacht, heilige Nacht ... eiskalte Nacht. Wird es ihre letzte sein?

		richtig	falsch
a	Die Geschichte spielt im Winter.		
b	Die Geschichte spielt im Gebirge.		
c	Konrad und Sanna sind Geschwister.		
d	Sie wollen bei den Großeltern übernachten.		
e	Es schneit sehr stark.		
f	Die Kinder kommen in eine gefährliche Situation.		

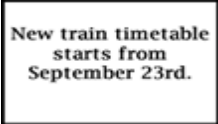
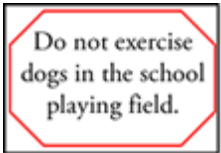
4. Pyetjet me çiftim (matching)

Këto lloj pyetjesh janë efikase për të testuar nëse nxënësi ka kuptuar informacionin e dhënë për të lexuar, mund të ristrukturojë informacione komplekse, ose të bëjë kombinimin e duhur të fjalive të përbëra ose komplekse.

Për çdo çiftim të saktë jepet një pikë, pra nëse ushtrimi ka 4 kombinime nga të dy kolonat, ai do të marrë 4 pikë, nga 1 për çdo kombinim të saktë.

Shembull 1

Match the sentences from 1 to 4 with the Notices from A to D.

1	You cannot let your dog run free here.	A	
2	Busses will not wait here.	B	
3	Check you have all your bags before you go.	C	

4	There are changes at the beginning of autumn	D	
---	--	---	---

Shembull 2

Match the two columns to have a meaningful sentence.

1	The rain started	a	when he was young.
2	He was a famous hockey player	b	before I was awarded the literature prize.
3	I wrote many books	c	while I was driving home.
4			

Shembull 3

Paris bientôt interdit aux véhicules anciens

A partir du 1er juillet 2016, les véhicules datant 1997 ne sont plus autorisés à Paris En cause : la chasse aux véhicules les plus polluants. Par crainte de pénalités venant de l'Europe, les villes sont contraintes de réduire la pollution de l'air. Et Paris ne fait que suivre le modèle d'autres villes européennes. Les Parisiens ont aussi le droit à respirer un air frais.

870 000 automobilistes devraient être aussi pénalisés, ils sont concernés par l'interdiction de circuler à l'intérieur de Paris les jours de la semaine de 8heurs à 20heurs. Mais ils pourront cependant circuler de 20 heures à 8 heures, les week-ends et les jours fériés

D' après : <https://www.largus.fr/actualite-automobile/interdictions-des-voitures-anciennes>

Reliez chacun des mots suivants à leur synonyme.

1	Une pénalité	A	Circuler
2	Être contraint	B	Diminuer
3	Réduire	C	Être forcé
4	Se déplacer	D	Une sanction

Shembull 4

Paolo ha un sacco di problemi, dagli dei consigli. Combina i due elenchi per creare una frase logica.

1	Ho mal di denti!	a	Al posto tuo, Anna andrebbe a studiare in biblioteca.
2	Devo fare molti compiti ma non riesco a concentrarmi!	b	Al posto tuo io andrei dal dentista.
3	Sono nervoso per l'esame di domani!	c	Al posto tuo io andrei al ristorante.
4	Ho fame, ma non ho niente nel frigorifero!	d	Al posto tuo, Gianni andrebbe subito dalla polizia per fare la denuncia.
5	Ho perso I documenti!	e	Al posto tuo, io andrei subito a dormire.
6	Ho sonno.	f	Al posto tuo, noi berremmo una camomilla.

Shembull 5

Trovate il verbo nascosto nella foto e mettete al gerundio semplice nel posto vuoto.

 1. _____	 2. _____	 3. _____
--	--	--

Shembull 6

Die Gegenteile verbinden

1. klein	a. interessant
2. jung	b. kalt
3. zufrieden	c. leise
4. warm	d. groß
5. gut	e. unzufrieden
6. langweilig	f. alt
7. laut	g. schlecht

Pyetjet me plotësim (Gap filling)

Për çdo plotësim të saktë jepet një pikë.

Shembull 1

Complete this letter. Write one word for each space.

Dear Sir / Madam,

I stayed (a) _____ the Grand Hotel last week (b) _____ Tuesday to Thursday. I think I left a gold ring (c) _____ my hotel room. I (d) _____ in room 309. It (e) _____ be in the cupboard next (f) _____ the bed. Please (g) _____ you look for it? (h) _____ you find it, can you send it to me?

Thank you very much,

Celia Hicks

Shembull 2

Complete the questions in the quiz with the correct relative pronouns.

Music quiz

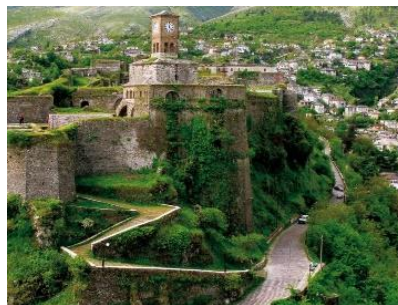
- a) Who was the singer _____ sister also makes music?
- b) Which is the country _____ jazz was born?
- c) Which was the year _____ the live 8 concerts were given.
- d) Who are the band _____ made the album Hopes and Fears?
- e) Which is the city _____ Mozart was born?
- f) Which is the instrument _____ is used a lot in classical music.
- g) Which was the song _____ made Madonna famous?

Shembull 3

Complétez avec des pronoms relatifs (qui, que, dont, où.)

La ville (a) _____ tu me parles se trouve au sud de l'Albanie.
C'est une ville (b) _____ a une histoire intéressante et
(c) _____ j'aime beaucoup. C'est aussi la ville (d) _____ mes
grands-parents sont nés.

Shembull 4

Du schreibst eine E-Mail an einen Bekannten in Berlin. Es fehlen drei Präpositionen in der E-Mail.

Hallo Micha,

Wie geht's dir? Mir geht es bestens. Ab Samstag bin ich
für eine Woche im Ruhrgebiet und besuche meine
Freundin Anna. Erinnerst du dich (1) _____ sie?

Ich freue mich schon sehr (2) _____ die Reise, den
im Ruhrgebiet gibt es viele alte Industriegebäude zu sehen.

Anna interessiert sich auch sehr (3) _____

Industriekultur und will mir ein paar interessante Orte zeigen. Und wann kommst du mich mal
wieder in Bonn besuchen?

6. Renditja sipas radhës së duhur (Ordering)

Ky tip ushtrimi konsiston në renditjen e disa elementeve sipas radhës së duhur duke formuar
një fjali, pohim të plotë ose edhe një tregim të shkurtër.

Shembull 1

What's the correct order to make a correct sentence?

- a) a/ decided/ go/ on/ picnic/ to/ we
- b) ...

Shembull 2

Put the sentences in the correct order so as make a story:

- a) After washing her face, she ...
- b) She left home at ...

c) Mira woke up at seven o'clock.

d)

Shembull 3

Yuri Werner kann den Augenarzt telefonisch nicht erreichen, deshalb schreibt er eine E-Mail.

Bringen Sie die Sätze in eine gute Reihenfolge.

Liebes Team von der Praxis Dr. Aksöz,

_____ deshalb schreibe ich Ihnen diese E-Mail.

_____ da habe ich den ganzen Tag Zeit.

_____ leider kann ich Sie nicht telefonisch erreichen,

_____ Ich denke,

_____ Vielen Dank und viele Grüße

_____ Yuri Werner

_____ Meine Nummer ist 01511 675698.

_____ damit Dr. Aksöz meine Augen untersucht?

_____ Ich habe schon länger starke Kopfschmerzen und meine Augen tun weh.

_____ dass ich vielleicht eine neue Brille brauche.

_____ Schreiben Sie mir bitte eine Mail oder rufen Sie mich an.

_____ Geht vielleicht nächste Woche Mittwoch oder Donnerstag nach 16 Uhr?

_____ Können Sie mir bitte einen Termin geben,

_____ Oder übernächste Woche Montag,

Shembull 4

In welcher Reihenfolge wird das gemacht? Ordne und schreib das Rezept im Passiv.

☐ Man kocht die Nudeln acht Minuten.

☐ Zum Schluss gibt über die Nudeln eine Soße.

☐ Man macht zuerst das Wasser heiß.

☐ Dann gibt die Nudeln ins Wasser.

Shembull 5

Inserisci le seguenti parole nella categoria corretta.

borsa da viaggio	zaino	nave	camper	piscina	aria condizionata
traghetto	noleggio biciclette	auto	valigia		

MEZZI DI TRASPORTO	SERVIZI HOTEL	BAGAGLI

7. Gjetja e fjalës (word completion)

Shembull 1

a) People wait for the train here. P _ _ _ _ _ .

b)

•

8. Identifikimi dhe korrigjimi i gabimit

Në këtë lloj ushtrimi, jepen fjali ku ka gabime gramatikore, drejtshkrimore, etj, dhe nxënësi pasi e identifikon gabimin e korrigjon atë. Ky lloj ushtrimi vlerësohet me dy pikë (një pikë për identifikimin e gabimit dhe një pikë për korrigjimin).

Shembull 1

One of the underlined words in each sentence is not used correctly. Circle that word and write the correct word at the end of each sentence.

All children benefit from inclusive education. It allows them to:

a) develop individual strengths and gifts, with highly and appropriate expectations for each

A

B

C

D

child. _____

b) involve their parents in their educational and in the activities of their local schools.

A

B

C

D

c) develop friendships with a widely variety of other children, each with their own

A

B

individual needs and abilities. _____

C

D

10.4 Modele testesh

Shembull 1

Gjuhë Angleze; Klasa8

Plotësimi i tabelës së specifikimeve (Blueprint)

Aftësitë	Përqindja = Pikët	Rezultatet e të nxënit Nxënësi:	Niveli II i arritjes	Niveli III i arritjes	Niveli IV i arritjes
Të lexuarit (reading comprehension)	21 points 46%	<i>finds the main idea in a text</i>		Ex.1	
		<i>finds specific info and details</i>		Ex.1	
		<i>guesses the meaning of a phrase or a word</i>			Ex.1
		<i>comprehends a short text</i>	Ex.2	Ex.2/3	Ex.2/3
Përdorimi i gjuhës (Use of language)	14 points 32%	<i>uses correctly question words and sentence structure.</i>	Ex.4	Ex.4	
		• <i>uses conditional 1 sentences and simple past tense</i>	Ex.5	Ex.5	
		• <i>uses correctly the conversational language</i>		Ex. 6	Ex.6
Të shkruarit (writing)	10 points 22%	• <i>writes a short letter in informal way</i>	Ex.7	Ex.7	Ex.7
	100% 45 pikë		40% 18 pikë	40% 18 pikë	20% 9 points

- *Shënim: Mësuesi sipas mundësive dhe nivelit të klasës udhëzohet që të përfshijë edhe aftësinë e të dëgjuarit dhe të folurit në test.

Tabela e pikëve

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Pikët	<11	11-17	18-23	24-29	30-34	35-40	41-45

READING COMPREHENSION

Exercise 1

You will read an article about the German Language Olympics. For the next 5 questions, answer A, B, C or D

6 points

Eighteen-year-old Ai Nakishima studies at Kyoto University. She has learnt German for four years and has come to the Language Olympics together with two other students from Japan. 'There are 132 young people here,' she says. 'We're sleeping at a school in a village not far from Dresden.

Every morning we take the bus to the language school near the city centre. Before lunch we work together on projects for the competition. There are five of us in my **team**, all from different countries. We're writing a play and we'll perform it in front of an audience of German teachers. I'd love to win the first prize. It's a two-week holiday in Berlin next year.

'In the afternoons we go on trips or visit the old town. So far we've been to the opera and three museums. I liked the boat trip on the River Elbe best. We went as far as the mountains. It was really great!'

1. What is Ai doing in Dresden?	4. What does Ai hope to win?
A. studying German at university	A. a theatre course
B. visiting some Japanese friends	B. trip to Berlin
C. taking part in a competition	C. language lessons
D. climbing mountains	D. climbing race
2. Where are Ai and the other young people staying?	5. Which afternoon activity did Ai enjoy most?
A. in a school in the country	A. climbing a mountain
B. at a language school in the city	B. going along the river
C. in a hotel outside the city	C. visiting a museum
D. with a family	D. walking around the old town
3. During the morning Ai	6. What does the word team in Prg.2 mean?
A. acts in plays	A. a group of German teachers
B. learns different languages.	B. a group of German students
C. works with her group.	C. a group of Japanese students
D. goes to the opera	D. a group of international students

Exercise 2

Complete the gaps in the text below with an appropriate word chosen from the list below.

7points

obsessed / gentleman / impossible / because of / place / true / people

Don Quixote by Miguel de Cervantes

Don Quixote, a retired country (a) _____ in his fifties, lives in an unknown (b) _____ of La Mancha with his niece and a housekeeper. He has become (c) _____ with books of noble knights, and believes their every word to be (d) _____, despite the fact that many of the events in them are clearly (e) _____. Don Quixote eventually appears to other (f) _____ to have lost his mind from little sleep and food and (g) _____ so much reading.

Exercise 3

You are going to read a friend letter. 8 sentences or word groups have been removed from it. Choose from the sentences or phrases (1–8) the one that fits each gap (a–h).

8 points

My dear Viktor,

(a) _____ you asked me to describe one of our festivals. Dear friend, Diwali is our most amazing (b) _____. It is a festival of lights. It is celebrated (c) _____ and the beginning of the winter season. It is celebrated all over India in honour of Lord Rama's return to Ayodhya after a long exile in the forest.

(d) _____ many days before the festival. The houses and shops are painted, well cleaned and gaily decorated. In every house, sweets are prepared or purchased from the market.

Sweets are exchanged (e) _____.

The day itself is marked with great joy and merry making. Some people illuminate their houses (f) _____. The children specially enjoy this festival. They get toys, sweets and (g) _____. They explode crackers and have fun like crazy. (h) _____ to compare it in any religion or country.

Yours Sincerely,

1. Great preparations are made
2. and colourful festival
3. In your previous letter
4. at the end of the rainy season
5. There is nothing
6. among friends and relatives
7. with multicoloured electric lamps
8. delicious dishes to eat

a ____; b ____; c ____; d ____; e ____; f ____; g ____; h ____.

LANGUAGE USE

Exercise 4

Match the one part of the sentence on the right with the other part of the sentence on the left to make a complete sentence.

5 points

1	How far	a	did you find the new film?
2	What kind	b	is it to the nearest drugstore?
3	Where	c	did you go to the drugstore?
4	When	d	of book do you want?
5	How		is the nearest drugstore?

Exercise 5

Choose the answer which best completes each sentence. You should choose from A, B, C or D. There is **ONLY ONE** correct answer for each question.

4 point

1. If it snows, we _____ the school trip tomorrow.
A) don't have
B) won't have
C) aren't having
D) aren't going to have
2. If she _____ at seven o'clock, she will catch the bus.
A) will get up
B) gets up
C) is getting up
D) got up
3. My mum was cooking dinner when the telephone _____.
A) was ringing
B) rang
C) ringed
D) rung
4. My brother _____ football every Friday.
A) plays
B) is playing
C) will play
D) played

Exercise 6

Choose the word or phrase from the list given which best completes the following conversation.

5 points

thank / sorry / there is / another / help

In a Restaurant:

Waiter: Yes, sir, how can I (a) _____ you?

Customer: I don't want to bother you but (b) _____ a fly in my soup.

Waiter: I am terribly (c) _____! I will take the soup back to the kitchen and get you (d) _____ one.

Customer: (e) _____ you very much.

WRITING

Exercise 7

Write a message of up to 70 words.

10 points

Your friend Ben from London sent you a link to his travel blog and asks you to give your opinion on the following:

- Do you like travel blogs?
- What pictures should be posted on a travel blog?
- What topics should be discussed (travelling with friends, family etc.)?
- Do your friends like reading travel blogs?

	content	organization	grammar	vocabulary	mechanics
points	2	2	2	2	2

Shembull 2

Gjuhë frënge; Klasa 8

Plotësimi i tabelës së specifikimeve (Blueprint)

Aftësitë	Përqindja = Pikët	Rezultatet e të nxënësve Nxënësi:	Niveli II i arritjes	Niveli III i arritjes	Niveli IV i arritjes
Të lexuarit	21 points 46%	<i>Trouve l'idée principale d'un texte</i>		Ex.1	

(compréhension écrite)		<i>Trouve des informations spécifiques</i>		Ex.1	
		<i>Trouve le sens détaillé des mots et expressions</i>			Ex.1
		<i>Comprend un petit texte</i>	Ex.2	Ex.2/3	Ex.2/3
Përdorimi i gjuhës Utilisation de la langue	14 points 32%	<i>Utilise d'une manière correcte la phrase interrogative et les réponses.</i>	Ex.4	Ex.4	
		• <i>Utilise correctement les différentes structures de la grammaire (conditionnel, subjonctif etc</i>	Ex.5	Ex.5	
		• <i>Utilise correctement les structures d'une conversation de la vie quotidienne</i>		Ex. 6	Ex.6
Të shkruarit Production écrite	10 points 22%	• <i>Ecris une lettre informelle</i>	Ex.7	Ex.7	Ex.7
	100% 45 pikë		40% 18 pikë	40% 18 pikë	20% 9 points

- *Shënim: Mësuesi sipas mundësive dhe nivelit të klasës udhëzohet që të përfshijë edhe aftësinë e të dëgjuarit dhe të folurit në test.

Tabela e pikëve

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Pikët	<11	11-17	18-23	24-29	30-34	35-40	41-45

COMPREHENSION ECRITE

6 points

Exercice 1

Des milliers 'dineurs en blanc' au pied de l'Arc de Triomphe.

Un 'repas en blanc' a réuni jeudi soir des milliers de gens à Paris dans un endroit tenu secret jusqu'à la dernière minute selon la règle du jeu, cette année au pied de l'Arc de Triomphe. En moins d'un quart d'heure, les participants, tout blanc vêtus, ont installé chaises, et vaisselles sur de petites tables pliantes pour déguster un repas arrosé de vin ou de champagne sur les terre-pleins séparant les avenues qui partent de la place de l'Etoile.

Ils étaient 7500 selon les organisateurs, 2000 selon la police. La moitié est arrivée par cars de la région parisienne, l'autre, des jeunes pour la plupart, en métro, mais tous avec le même objectif: être à table à 21h40. De tous âges, ils portaient des tenues blanches,

La police est arrivée 10 minutes plus tard mais s'est contentée d'observer la foule attablée qui sirotait du vin dans l'un des endroits les plus fréquentés du capital, par les touristes, comme par les voitures.

Lisez le texte et cochez la bonne réponse

1. Cet événement est
 - A) un diner
 - B) un pique-nique
 - C) une réunion folklorique traditionnelle
 - D) un jeu
2. Cet événement est
 - A) interdit
 - B) autorisé
 - C) toléré
 - D) obligatoire

3. Les participants portent
 - A) tous les mêmes vêtements
 - B) toutes les sortes de vêtements
 - C) aucun vêtement de couleur
 - D) des costumes de fête
4. Les participants viennent
 - A) de toute la France
 - B) de Paris et de ses environs
 - C) de l'étranger
 - D) seulement de Paris
5. Les participants sont
 - A) seulement de jeunes
 - B) des jeunes et des moins jeunes
 - C) des personnes âgés
 - D) de différents âges
6. La police est arrivée
 - A) en avance
 - B) à l'heure
 - C) en retard
 - D) trop tard

Exercice 2

Complétez la lettre suivante à l'aide des mots ci-dessous

Cousins /à la plage / nouvelles/froide /une carte postale / tu fais

7 points

Salut Linda

Il y a trois semaines que je n'ai pas eu de tes _____. Mes vacances se passent bien. Mes deux _____ de Lyon sont arrivés hier. Ils sont très _____ comme moi. et nous faisons de belles promenades

Nous allons chaque matin _____. Nous jouons aux balles et nous nous baignons même si l'eau du lac est un peu _____.

Raconte -moi ce que _____ et envoie moi _____

Je t'embrasse

Caroline

Exercice 3

Vous devez écrire une lettre à un ami. 8 mots ou groupes de mots sont enlevés de la lettre.

Choisissez le mot ou groupe de mots de la liste ci –dessous pour remplir le texte

8 points

Salut Paul,

J'espère que tu vas bien et que tes vacances(a)_____. Je suis rentre de la Grèce,hier.
J'ai passé un séjour (b)_____ avec ma famille. Pendant notre séjour,j'ai visite des musées, j'ai goûtédes plats (c)_____, j'ai visite des villages typiques et des marches ou ma mère a fait (d)_____. Je suis aussi alléà la mer et j'ai fait un voyage (e)_____
Super! J'ai fait aussi(e)_____. Mes parents aussi ont aimé (f) _____ et je pense qu'on(h)_____ l'été prochain.

Amicalement

Ian

1. *ce séjour*
2. *de la voile*
3. *beaucoup d'achats*
4. *se sont bien passes*
5. *va y retourner*
6. *formidable*
7. *délicieux*
8. *en bateau*

a_____ b_____ c_____ d_____ e_____ f_____ h_____

UTILISATION DE LANGUE

Exercice 4

Reliez les questions et les réponses à l'aide des flèches

5 points

1. Pouvez –vous me dire à quelle heure a eu lieu l’éclipse?	A. Nous irons certainement faire du ski
2. Où passeras –tu les vacances d’hiver avec ta famille	B. Il est en cuir rouge avec de nombreuses poches
3. Peux –tu me décrire le sac que tu as acheté	C. Je vais très souvent au cinéma
4. De quel écrivain aviateur parle –t –on	D. Je ne suis pas sûr peut être vers 15 heures
5. Quelle est votre activité préférée?	Il s’agit de Saint –Exupéry, l’auteur du Petit prince

Exercice 5

Cochez la bonne réponse afin de construire des phrases correctes

3 points

1. Si tu avais du temps _____ tous ces livres
A) tu liras
B) tu aurais lu
C) tu lirais
D) tu as lu
2. Hier ma cousine _____ de l’école à 13 heures
A) a sorti
B) est sorti
C) sort
D) est sortie
3. Je voudrais que les mes résultats cette année _____ meilleurs
A) seront
B) sont
C) étaient
D) soient

4. Le livre _____ tu nous a parlé est très intéressant

- A) que
- B) qui
- C) dont
- D) lequel

Exercice 6

Choisissez le mot ou l'expression de la liste ci-dessous et complétez le dialogue. **5 points**

en retard / ne quittez pas / salut / demain / un ami

Au téléphone

Colette: Oui allo?

Felix « Bonjour, madame, je suis Felix, _____ d'Anatole. Il est là, s'il vous plaît?

Colette: Oui il est là, _____ Anatole, c'est pour toi

Anatole: Allo?

Felix: _____, Anatole, c'est Félix. Ca va

Excuse – moi je suis _____

Anatole; Ce n'est pas grave

Felix: Tu viendras _____ au bureau. Nous avons une réunion importante

Anatole; Désolé je ne peux pas j'ai un rendez –vous

ÉCRITE

Exercice 7

Vous écrivez un courriel à un(e) ami(e) français(e). Vous l'invitez à passer des vacances dans votre pays. Vous lui proposez une date et vous parlez des activités que vous allez pouvoir faire ensemble.

(70 mots)

10 points

Objet: Invitation

	Réalisation de la tâche	organisation	Grammaire	Lexique	Orthographe
points	2	2	2	2	2

11 NIVELET E ARRITJEVE

Arritjet e nxënësve regjistrohen dhe raportohen kundrejt niveleve të arritjes. Mësuesi duhet të përdor nivelet e arritjes kur merr një vendim për arritjet e nxënësve në lidhje në rezultatet e të nxënësve. Nivelet e arritjes përshkruajnë nivelin në të cilën nxënësi duhet të punojë për të arritur një nivel ose notë të caktuar.

Nxënësit gjithmonë duhet të kenë një kopje të niveleve të arritjes në mënyrë që ata të dinë se çfarë duhet të bëjnë dhe të jenë në gjendje të bëjnë për të arritur në një nivel apo për të marrë një notë të mirë në një detyrë. Nivelet e arritjes ju ndihmojnë në shënimet tuaja për të orientuar nxënësit të përmirësojnë performancën e tyre në të ardhmen. Për të siguruar interpretim korrekt të niveleve të arritjeve kur mësuesi vlerëson nxënësit, duhet që të gjithë nxënësit të përfundojnë të njëjtën detyrë në të njëjtat kushte dhe të gjithë mësuesit të përdorin të njëjtat nivele arritjesh për vendosjen e notës.

Mësuesit pastaj mund të krahasojnë punën e nxënësve dhe të vijnë në një të kuptuar të përbashkët të niveleve të arritjeve.

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi i ndihmon ata të kuptojnë më shumë se si të mësojnë. Nxënësit vlerësojnë punën e tyre (vetëvlerësimin) ose punën e të tjerëve (vlerësimi i nxënësit nga nxënësi). Nxënësve duhet t'u ofrohet mundësia për të vlerësuar të nxënësit e tyre dhe të nxënësit e të tjerëve sipas kriterëve të përcaktuar.

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi:

- vazhdon ciklin e të mësuarit duke bërë pjesë vlerësimin e të nxënësit;
- u tregon nxënësve pikat e forta dhe ku ata duhet të përmirësohen;
- angazhon nxënësit në mënyrë aktive në procesin e vlerësimit;
- u mundëson nxënësve që të jenë përgjegjës për mësimin;
- ndihmon nxënësit të kuptojnë kriteret e vlerësimit dhe nivelet e arritjes.

Vlerësoni në klasë

Përdorni kohën e klasës për të kryer dhe për të vlerësuar detyrat e klasës, detyrat e shtëpisë, punën me Portofolin Evropian të Gjuhëve, projektet, përgjigjet me gojë, prezantimet, kuizet dhe testet (me zgjedhje të shumëfishta, e saktë/ e gabuar, me çftime, po/jo). Ky vlerësim mund të kryhet fare mirë me anë të nxënësve, është vlerësim zhvillues dhe me reagime të

menjëhershme. Vlerësimet në klasë janë më të shkurtra, marrin më pak kohë për të shënuar dhe janë të dobishme, sepse jepen reagime të menjëhershme mbi përparimin e nxënësve.

Zhvendosni përgjegjësinë

Prezantoni vetëvlerësimin dhe vlerësimin e nxënësit nga nxënësi për të zhvilluar aftësitë e nxënësve për të vlerësuar punën e tyre dhe atë të shokëve të tyre. Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi rrit sasinë e reflektimit të nxënësve. Përdorni Portofolin Evropian të Gjuhëve. Sigurisht mësuesi mund të plotësojë vlerësimin. Nuk është e nevojshme të mbahet shënim për çdo vlerësim apo të vendoset notë për çdo vlerësim. ***Vlerësimi është hartuar për të përmirësuar përvoja mësimore për ju dhe për nxënësin, jo vetëm për të “akredituar” nxënësit.***

Shembull 1

Nxënësi mund të vlerësojë veten kur shkruan një tregim të shkurtër.

Check My Writing	
Name: _____	
	How Did I Do?
My sentences start with a capital letter.	
Every sentence ends with a period, question mark, or exclamation point.	
I did my best at spelling.	
I used my neatest handwriting.	
My story makes sense to me.	

Shembull 2

Nxënësi në lëndën e gjuhës së huaj, përdor Portofolin Evropian të Gjuhëve, si një instrument shumë i rëndësishëm për vetëvlerësimin. Nxënësi vlerëson veten duke u bazuar tek përshkruesit e aftësive gjuhësore sipas nivelit që ai është duke mësuar atë vit shkollor.

Fotografia e mëposhtme tregon tabelën e vetëvlerësimit për aftësinë e të dëgjuarit për nivelin A2. Nxënësi e plotëson këtë tabelë në fund të çdo periudhe për të parë se sa përparim ka bërë në lëndën e gjuhës së huaj që po mëson, ku i ka mangësitë dhe vendos qëllimet për të ardhmen.

Vetëvlerësimi Niveli A 2

✓✓✓ 	Unë mund të bëj detyrat me lehtësi, spontanisht dhe pa u sforcuar
✓✓ 	Unë mund të bëj detyrat me pak ndihmë dhe ndonjë sforcim
✓ 	Unë mund të bëj detyrat me ndihmë (veçanërisht të mësuesit)
	Ky është një objektivi për mua.

Auto-évaluation Niveau A 2

✓✓✓ 	Je peux faire la tâche avec aisance, spontanément et sans effort.
✓✓ 	Je peux faire la tâche avec une petite aide et quelque effort.
✓ 	Je peux faire la tâche avec l'aide (surtout de mon enseignant)
	Ceci est un objectif pour moi.

Gjuha / Langue / Language

 TË DËGJUARIT ÉCOUTER LISTENING	1	2	3	4
				
Mund të kuptoj kur dikush prezantohet dhe flet për shijet dhe preferencat e tij, p.sh. Unë quhem....., Jamvjeç, Banoj në, Më pëlqen.....dhe <i>Je peux comprendre quand quelqu'un se présente et parle de ses goûts, ex: Je m'appelle, J'ai.....ans., J'habite à, J'aimeet</i> <i>I can understand someone when he introduces himself and talks about his tastes and preferences, ex: My name is, I live in, I like and</i>				
Mund të kuptoj kur dikush më pyet për emrin, adresën, moshën, <i>Je peux comprendre quand quelqu'un me demande mon nom, mon adresse, mon âge.</i> <i>I can understand when somebody asks me about my name, address, age.</i>				
Mund të kuptoj nëse dikush më pyet se çfarë më pëlqen të bëj në kohën e lirë. <i>Je peux comprendre quand quelqu'un me demande ce que j'aime faire pendant le temps libre.</i> <i>I can understand when someone asks me about what I like to do in my free time.</i>				
Mund të kuptoj fjalë dhe shprehje të njohura në një dialog ose tregim të shkurtër, p.sh. vendin ku ndodh ngjarja, koha kur ndodh, personazhe të ndryshme. <i>Je peux repérer des mots et des expressions connues dans un dialogue ou récit, ex: les lieux cités, le temps, les différents personnages.</i> <i>I can understand familiar expressions in a dialogue or short story, ex: the setting, the time, the different characters.</i>				

Shembull 3

Tabela e mëposhtme tregon një model se si nxënësi mund të vlerësojë veten në një detyrë të foluri.

TALK	Description	Rarely	Sometimes	Always
T-Time	I participate in the conversation for the entire duration of the task.			
A-Accuracy	I use appropriate vocabulary with unnecessary repetitions and pauses.			
L-Listening	I actively listen to my partner answering questions and asking when prompted to do so.			
K-Kind	I am kind and courteous working with partner during the conversation.			

Shembull 4

Fiche d'auto-evaluation/evaluation
de Compréhension d'un document audio-visuel

	Eléments à évaluer	J'ai réussi 	Je n'ai pas réussi
repérer	Le type de document(activite2 ex 1)		
identifier	les éléments présents (exercice 2		
Comprendre	Les points principaux d' une information (activité 1/ex 2 activité 4/ex 1) Les points principaux de courtes interviews ex 1/2		

12 NDRYSHIME POZITIVE QË SJELL VLERËSIMI BAZUAR NË KOMPETENCA

<i>Për nxënësit</i>	<i>Për mësuesit</i>	<i>Për prindërit</i>
Siguron informacion për pikat e forta dhe mundësitë për zhvillim.	Siguron të dhëna të hollësishme për aspekte të ndryshme të nxënësit.	Siguron informacion të detajuar dhe specifik për arritjet e fëmijës.
Mbështet dhe nxit procesin e të nxënësit.	Krijon mundësi të gjykojë më mirë për arritjet e nxënësve.	Përfshihen në procesin e të nxënësit të fëmijës.
Siguron vetëbesim të nxënësit.	Siguron të dhëna nga burime të ndryshme për të motivuar nxënësin.	Vlerësohen jo vetëm arritjet por edhe përpjekjet që bëjnë fëmijët e tyre.
Krijon mundësi për vetëvlerësim dhe forma të larmishme vlerësimi.	Organizimi i veprimtarive gjithëpërfshirëse gjatë zhvillimit të mësimin me dy orë të njëpasnjëshme e lehtëson shumë këtë proces vlerësimi.	Prindërit kanë mundësi të japin mendimin e tyre për vlerësimin e fëmijës së tyre.
Motivon zhvillimin e kompetencave të nxënësit (kompetencave kyçe dhe lëndore).	Nxit rritjen profesionale të mësuesit.	Zhvillimi i kompetencave kyçe aftëson nxënësit edhe në zgjidhjen e situatave në jetën e përditshme.
Bazohet në nivele arritjesh të njëjta për të gjithë.	Mësuesi është objektiv, transparent dhe objektiv për të gjithë	Bazuar në nivele prindërit ndërgjegjësohen për vlerësimin e fëmijës së tyre.
Zhvillon talente dhe i jep mundësi të gjithë nxënësve të tregojnë aftësitë e tyre.	Siguron gjykime dhe mbështet vendimmarrje mbi bazën e të dhënave të shumta që siguron.	Sigurojnë informacione mbi bazën e të dhënave që mësuesi siguron nga burime të ndryshme.

E bën nxënësin më “miqësor” me lëndën.	E bën lëndën më “të dashur” për nxënësin.	E bën shkollën dhe mësuesit më “të pëlqyeshëm” për fëmijët e tyre.
--	---	--

Zhvendosje në vlerësim

Nga vlerësimi i fokusuar te ajo që nxënësi nuk di.		Te vlerësimi i procesit se si nxënësi e ndërton dijen.
Nga përdorimi i rezultateve për të llogaritur notën.		Te përdorimi i rezultateve për të informuar rreth të nxënit.
Nga vlerësimi vetëm i mësuesit.		Te nxënësi që është i përfshirë në vlerësimin e vazhduar të punës së tij dhe të të tjerëve.
Nga gjykimi i punës që mund të dëmtojë motivimin e nxënësit.		Te përshkrimi i punës që fuqizon dhe motivon nxënësin.

13 BIBLIOGRAFIA

- IZHA, 2014, Korniza kurrikulare.
- IZHA, 2014, Kurrikula bërthamë AMU, klasat 6-9.
- IZHA, 2014-2018, Programet me kurrikulën e bazuar në kompetenca, klasat 6-9
- IZHA, 2015, Korniza e vlerësimit të nxënësit.
- IZHA, 2016, Nivelet e arritjes.
- IZHA, 2017, Udhëzuesi i zhvillimit të kurrikulës në arsimin e mesëm të ulët.
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment: Companion Volume (Council of Europe, 2020)
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment: Companion Volume with new descriptors (Council of Europe, 2018)
- Programet lëndorë “Gjuhë e huaj e parë”, “Gjuhë e huaj e dytë” Klasa 6-9
- European Language Portfolio Guide for Teachers and Teacher Trainers; David Little and Radka Perclova
- ASCAP- Student centered instruction manual – practical guide for teachers and teacher trainers. <https://www.ascap.edu.al/document/student-centered-instruction-manual-practical-guide-for-teachers-and-teacher-trainers/>
- ASCAP- Empowering professionals – a practical manual for english language teacher trainers <https://www.ascap.edu.al/document/empowering-professionals-a-practical-manual-for-english-language-teacher-trainers/>
- <https://americanenglish.state.gov/>
- <https://www.teachingenglish.org.uk/>